

Ilham Aliyev

İlham Əliyevin uğurlu regional inkişaf modeli

Azərbaycan bölgələrində son 15 ildə möhtəşəm quruculuq və abadlıq işləri aparılıb

Son 15 ildə bütün istiqamətlər üzrə konseptual yanaşma və proqramlar əsasında tarixi uğurlara imza atan Azərbaycan həqiqətən, bu dövrdə böyük və şərəfli yol keçib. İstənilən böyük dövrlərdə inkişafın davamlılığını təmin edən başlıca amillərdən biri isə məhz strateji hədəflərin düzgün müəyyənləşdirilməsidir.

Dünya geosiyasi risklərin yüksəlməsi və iqtisadi problemlərin dərinləşməsi fonunda Azərbaycan iqtisadiyyatının dayanıqlıq nümayiş etdirməsi bir daha göstərdi ki, iqtisadi prioritetlərin əvvəlcədən müəyyən olunması və bu hədəflərin məqsədyönlü şəkildə reallaşdırılması çox önəmlidir.

2004-cü il - 1,8 milyard dollar valyuta ehtiyatı ilə regional inkişafa start

Artıq uzun müddətdir ki, Azərbaycanın iqtisadi inkişaf mərkəzi, paytaxt Bakıdan regionlara keçib. Genişmiqyaslı dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi regionlarda istehsal və sosial infrastruktur obyektlərinin yararması, yeni iş yerlərinin açılması ilə nəticələnib.

Onu vurğulamaq yerinə düşər ki, regional inkişaf proqramları bölgələrdən, yerlərdən gələn təkliflər əsasında və ölkənin strateji istiqaməti nəzərə alınaraq tərtib edilirdi. Proqramların məqsədi məhz ondan ibarət idi ki, bütün mövcud problemlər, insanları narahat edən sosial məsələlər öz həllini tapsın. Əminliklə söyləmək olar ki, qarşıya qoyulan konkret hədəflərə çatmaq üçün görülən işlər faydasını verir. Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair 3 dövlət proqramının uğurlu icrası bunu deməyə əsas verir.

Bir fakt da nəzər yetirək. 15 il öncə - 2004-cü ildə regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı ilk dövlət proqramının icrasına başlanılarkən Azərbaycanın valyuta ehtiyatları cəmi 1,8 milyard dollar idi. Lakin bu kiçik məbləğlə böyük işlər görüldü və bu gün ölkənin valyuta ehtiyatları 45 milyard dollara bərabərdir. Bu, həqiqətən də böyük nailiyyətdir.

400-dən çox sərəncam, 24,2 milyard manat vəsait

Prezidentin rəhbərliyi ilə ölkəmizdəki ictimai-siyasi sabitlik, həyata keçirilən davamlı islahatlar nəticəsində

yaradılan güclü iqtisadi potensial dünyada gedən çətin geosiyasi proseslər fonunda Azərbaycan iqtisadiyyatının dayanıqlıq nümayiş etdirib, regionların sosial-iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayıb.

Son dövrlərdə ölkəmizdə müasir iqtisadi şəraitin tələblərinə uyğun olaraq çoxşaxəli və ardıcıl islahatlar həyata keçirilib, qeyri-neft ixracının artırılması üzrə kompleks stimullaşdırıcı tədbirlər görüldü, biznes-investisiya mühiti davamlı olaraq yaxşılaşdırılıb, qeyri-neft sektorunun inkişafı təmin edilib, sahibkarlığa dövlət dəstəyi daha da gücləndirilib.

İcrası başa çatan dövlət proqramı çərçivəsində 2014-2018-ci illərdə regionların inkişafına ümumilikdə 24,2 milyard manat vəsait yönəldilib. Dövlət başçısının şəhər və rayonların sosial-iqtisadi inkişafına sürətləndirilməsi ilə bağlı imzaladığı 400-dən çox sərəncamla 2,8 milyard manat vəsaitin ayrılması regionların sosial-iqtisadi inkişafında həlledici rol oynayıb.

Dövlət proqramları bölgələrin simasını büsbütün dəyişirdi

Son 15 il ərzində regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramlarının icrası nəticəsində əldə edilmiş nailiyyətlərə nəzər yetirdikdə görürük ki, həqiqətən, Azərbaycan tarixi uğurlara imza atıb.

Yanvarın 29-da regionların 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramının icrasının yekunlarına həsr olunan konfransda Prezident İlham Əliyev bir daha bu uğurları dəyərləndirdi. Dövlət proqramının icrasının təmin edildiyini vurğulayan dövlət başçısı son 15 il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya miqyasında rekord templelə inkişaf etdiyini söylədi. Yalnız bir fakt nəzər yetirək. 15 ildə ümumi daxili məhsulun 3,3 dəfə artması dünya miqyasında rekord göstəricidir. Bütün iqtisadi göstəricilər onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan son 15 il ərzində çox uğurla inkişaf edib. Ar-

tan iqtisadi imkanlar dövlətin sosial məsələlərə də böyük diqqət yetirməsinə real imkanlar yaradıb.

Prezident İlham Əliyevin yeni inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq həyata keçirilən siyasət ölkədə bazar iqtisadiyyatı prinsiplərini sosial ədalət prinsipləri ilə birləşdirdi. Dövlət başçısının söylədiyi kimi, Azərbaycanın uğurlu inkişafı məhz buna səykənir.

Həqiqətən də realiaqlar onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan bu gün tarixinin

Son 15 ildə Azərbaycanın uğurlu sosial-iqtisadi göstəriciləri

- Ümumi daxili məhsul 3,3 dəfə artıb;
- Valyuta ehtiyatları 24 dəfə artaraq 45 milyard dollara yüksəlib;
- Ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard dollar sərmayə qoyulub;
- Qeyri-neft sektoru 2,8 dəfə yüksəlib;
- Sənaye potensialı 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatı 1,7 dəfə artıb;
- 100 mindən çox müəssisə yaradılıb;
- İşsizlik 5 faizə, yoxsulluq səviyyəsi isə 5,1 faizə enib;
- Sahibkarlara verilən kreditlərin məbləği 2 milyard manatı ötürüb;
- İxrac ümumilikdə 4,7 dəfə artıb;
- 292 sahibkarlıq subyektinə 332 investisiya təşviqi sənədi verilib;
- Sumqayıt və Mingəçevirdə sənaye parkları açılıb;
- Neftçala, Masallı, Hacıqabul, Sabirabadda sənaye məhəllələri yaradılıb;
- 17 aqropark fəaliyyətə başlayıb;
- Maaşlar 7, pensiyalar 9 dəfə artıb;
- 3272 məktəb əsaslı təmir edilib və ya yenidən tikilib;
- 640 tibb müəssisəsi tikilib və yenidən qurulub;
- Bölgələrdə 44 olimpiya mərkəzi yaradılıb;
- Məcburi köçkünlər üçün 102 qəsəbə salınıb;
- 290 minədək məcburi köçkün yeni mənzillərlə təmin edilib;
- Səhid ailələrinə, müharibə əlillərinə 6654 mənzil verilib;
- Müharibə əlillərinə 6144 avtomobil təqdim olunub;
- 15 "ASAN xidmət" mərkəzi yaradılıb;
- 31 yeni elektrik stansiyası tikilib;
- 15 min kilometr avtomobil yolu salınıb;
- Əhalinin təbii qaz ilə təminatı 95 faizə çatıb;
- İcmali su təminatı 70 faizdir;
- Dörd böyük su anbarı tikilib;
- 2 milyon yeni iş yeri açılıb.

Dövlət proqramlarının icrası nəticəsində bölgələrin siması büsbütün dəyişdi. Regionlarda sənayenin, aqrar sektorun inkişafına şərait yaradıldı. Sənaye park və məhəllələri, aqroparklar, fabriklər və zavodların açılışı vaxtı ilə işsizlik səbəbindən paytaxta üz tutan insanları yenidən rayonlara qaytardı. Bu gün həmin müəssisələrdə yüzlərlə insan çalışır.

Bu illər ərzində Azərbaycan həm də kosmik dövrlə çevrildi və artıq ölkəmizin üç peyki var. Azərbaycan kosmik klubuna daxil olan nadir ölkələrdəndir.

ən qüdrətli dövrünü yaşayır. Bir vaxtlar borc alan, hətta elektrik enerjisinin ixdal edən bir ölkə indi borc verir, ən böyük qaz ixracatçılarından biridir.

Hələ də həll olunmamış məsələlər var

Dövlət proqramlarının icrasını dəyərləndirən Prezident həm də görülməli işlərə bağlı tapşırıq və göstərişlərini verdi. Bildirdi ki, bölgələrdə mühüm işlər həyata keçirilsə də, ancaq hələ həll olunmamış məsələlər də var. Elə məsələlər var ki, onların həlli üçün imkanlar

olmayıb, yaxud da onların həlli üçün imkanlar olmayıb, yaxud da onların həlli üçün imkanlar olmayıb, yaxud da onların həlli üçün imkanlar olmayıb.

Dövlət başçısı öncə infrastrukturla bağlı məsələlərə toxundu. Prinsip etibarən bu sahədə bütün əsas məsələlər öz həllini tapsa da, bu proses davam etdirilməlidir. Məsələn, bu gün elektrik enerjisi ixrac edən dövlətə çevrilsək də, yene də yeni elektrik stansiyalarının tikilməsinə ehtiyac var. Bunun da səbəbi sənaye potensialının getdikcə genişlənməsi, əhalinin artımı, kənd təsərrüfatının inkişafı, böyük sənaye klasterlərinin yaradılmasıdır.

Bununla paralel olaraq, bərpa olunan enerji mənbələrinin yaradılması istiqamətində işlər görülməlidir. Söhbət su elektrik stansiyalarının, günəş və külək stansiyalarının tikintisindən gedir. Çünki bu sahəyə xarici investitorlara maraq var. Dövlət başçısı ötən həftə Davosda Dünya İqtisadi Forumu çərçivəsində keçirdiyi görüşləri bir daha xatırlayaraq dedi ki, böyük şirkətlər bu sahəyə investisiya qoymağa hazırdırlar. Ona görə də bu məsələ diqqətdə saxlanılacaq.

Dördüncü dövlət proqramının icrasına başlanılır

Prezident yekun nitqində regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dördüncü dövlət proqramına da toxunaraq qeyd etdi ki, bu sənədin tərtibi əsasən, yerlərdən gələn xahişlər nəticəsində formalaşmışdır. Dövlət başçısının bölgələrə çoxsaylı səfərləri və vətəndaşlarla söhbətləri bu sahədə çox gözəl bir ünsiyyət yaradıb. Çünki vətəndaşların təklifləri mütləq nəzərə alınır və bölgələrdə bir çox layihələr məhz vətəndaşların təklifləri əsasında reallaşır: "Ona görə də daim bu təmas olmalıdır və var ki, insanları narahat edən, bu gün hələ həllini tapmayan məsələlər həll olunsun. Bizim buna imkanımız da, iradəmiz də var".

Prezident sahibkarlığa bağlı siyasətin davam etdirilməsinə, iş adamlarına yene də dövlət tərəfindən böyük dəstək verilməsinə və bu sahədə də təkmilləşmə gedəcəyini söylədi.

Ardi 5-ci səh.

Angela Merkel Azərbaycanla ikitərəfli iqtisadi əlaqələrin davam etdirilməsindən çox məmnundur

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 31-də Almaniya Federativ Respublikasının Federal İqtisadiyyat və Energetika Nazirliyində dövlət katibi Tomas Baraysın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı belə geniş tərkibdə nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfərini Azərbaycanla Almaniya arasında əməkdaşlığın və tərəfdaşlığın yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirərək ölkəmizin və biznes dairələrinin əlaqələrimizin genişləndirilməsi üçün qarşılıqlı maraq göstərməsindən məmnunluğunu ifadə etdi. Prezident İlham Əliyev Almaniya Federativ Respublikasının Federal Kansleri xanım Angela Merkelin Azərbaycanla səfərini məmnunluqla xatırlayaraq, həmin səfər çərçivəsində biznes nümayəndələrinin arasında çox səmərəli görüşlərin keçirildiyini vurğuladı. Dövlət başçısı Tomas Baraysın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Azərbaycanla səfərini əməkdaşlıq prosesinin davam etdirilməsi işinə töhfə verəcəyini əminliyini bildirdi. Almaniya şirkətlərinin uzun illərdi Azərbaycanla uğurlu fəaliyyət göstərdiklərini vurğulayan Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında tərəfdaşlıq və əməkdaşlıq əlaqələrinin bundan sonra da genişləndirilməsinə və möhkəmlənməsinə əmin olduğunu söylədi.

Almaniya Federativ Respublikasının Federal İqtisadiyyat və Energetika Nazirliyində dövlət katibi Tomas Barays qəbulu görə nümayəndə heyətinin adından dövlət başçısına

minnətdarlığını bildirdi və Almaniyanın Federal Kansleri xanım Angela Merkelin salamlarını dövlət başçısına çatdıraraq bu səfərinin Federativ Respublikasının Almaniya səfərini davamı kimi dəyərləndirdi. Tomas Barays səfərdən öncə Angela Merkelə görüşdüyünü qeyd edərək bildirdi ki, xanım Kansler Azərbaycanla ikitərəfli iqtisadi əlaqələrin davam etdirilməsindən çox məmnundur. Ölkələrimizin ortaq tarixə malik olduğunu deyən Tomas Barays Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin salınmasının 200 illiyinin qeyd edildiyini vurğulayaraq Prezident İlham Əliyevin bu mühüm tədbirə böyük töhfə verdiyini bildirdi. O, rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin tərkibinə müxtəlif sahələri təmsil edən nümayəndələrin daxil olduğunu qeyd edərək onların Azərbaycanın əsl dostları olduğunu dedi və bu səfərin əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi işinə töhfə verəcəyini əminliyini ifadə etdi.

Görüşdə ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən energetika, neft-kimyə, qeyri-neft sektoru, təhsil, peşə təhsili və digər sahələrdə inkişafı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı, alman şirkətlərinin Azərbaycanla əməkdaşlıq sahəsinə maraqlarını göstərən qeyd olundu, onların Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında iştirakına dair məsələlər müzakirə edildi.

Prezident İlham Əliyev Almaniya Federativ Respublikasının Federal Kansleri xanım Angela Merkelin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Almaniyanın Federal Kanslərinə çatdırmağı xahiş etdi.

"Patent haqqında", "Reklam haqqında", "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında", "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" və "Texniki təhlükəsizlik haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu, 11-ci, 13-cü, 20-ci və 26-cı bəndlərini rəhbər tutaraq, "Ölət azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 may tarixli 1143-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. "Patent haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 414; 2004, № 7, maddə 505; 2006, № 2, maddə 64; 2009, № 12, maddə 951; 2012, № 7, maddə 644; 2013, № 3, maddə 211, № 12, maddə 1481; 2018, № 4, maddə 635) 2-ci maddəsinin mətni 2.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.2-ci maddə əlavə edilsin:

"2.2. Ölət azad iqtisadi zonasında ixtiraların, faydalı modellərin və sənaye nümunələrinin yaradılması, hüquqi mühafizəsi və istifadəsi ilə əlaqədar yaranan münasibətlər "Ölət azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir."

Maddə 2. "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 7, maddə 812; 2016, № 11, maddə 1755, № 12, maddə 1996; 2017, № 3, maddə 334, № 5, maddə 675, 748, № 6, maddə 1029, № 7, maddə 1307, № 12, I kitab, maddə 2230) aşağıdakı məzmununda 1.3-cü maddə əlavə edilsin:

"1.3. Ölət azad iqtisadi zonasında reklamın sifərişi, istehsalı, yayımı, istehlakı ilə bağlı yaranan münasibətlər "Ölət azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir."

Maddə 3. "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1992, № 23, maddə 1013; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 1, maddə 6, № 3, maddə 226, № 4, maddə 280; 2000, № 7, maddə 489; 2001, № 11, maddə 686, № 12, maddə 736; 2002, № 5, maddələr 241, 248; 2003, № 1, maddələr 1, 16, № 12, I kitab, maddə 673; 2006, № 8, maddə 657; 2007, № 8, maddə 745, № 10, maddə 938; 2008, № 2, maddə 49, № 5, maddə 348; 2010, № 4, maddə 276; 2013, № 11, maddə 1283; 2014, № 4, maddə

333, № 10, maddə 1156; 2016, № 12, maddə 2014; 2017, № 6, maddə 1057; 2018, № 2, maddə 156) 2-ci maddəsinə aşağıdakı məzmununda 4-cü hissə əlavə edilsin:

"4. Ölət azad iqtisadi zonasında sahibkarlığa bağlı münasibətlər "Ölət azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir."

Maddə 4. "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 8, maddə 890; 2016, № 3, maddə 428, № 11, maddə 1768, № 12, maddə 2016; 2017, № 5, maddə 739; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 oktyabr tarixli 1247-VQD nömrəli və 12 oktyabr tarixli 1269-VQD nömrəli qanunları) aşağıdakı məzmununda 2.2-2-ci maddə əlavə edilsin:

"2.2.2. Ölət azad iqtisadi zonasında sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamalar "Ölət azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir."

Maddə 5. "Texniki təhlükəsizlik haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 2, maddə 81; 2005, № 4, maddə 278; 2007, № 10, maddə 938; 2008, № 11, maddə 957; 2014, № 4, maddə 332, № 10, maddə 1167; 2017, № 5, maddə 721) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. preambulanın ikinci hissəsinə "Azərbaycan Respublikası ərazisində" sözlərindən sonra "Ölət azad iqtisadi zonasında" sözləri əlavə edilsin;

1.2. 4-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda 3-cü hissə əlavə edilsin:

"3. Ölət azad iqtisadi zonasında texniki təhlükəsizlik sahəsində münasibətlər "Ölət azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 27-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 3, maddə 144, № 7, maddə 602; 2009, № 7, maddə 517; 2011, № 1, maddə 11; 2013, № 12, maddə 1470; 2014, № 7, maddələr 771, 779; 2015, № 11, maddə 1263; 2016, № 3, maddə 410, № 6, maddə 976; 2017, № 7, maddələr 1286, 1294, № 12, I kitab, maddə 2221; 2018, № 7, maddə 1392) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Aşağıdakı məzmununda 96-1-ci-96-9-cu maddələr əlavə edilsin:

“Maddə 96-1. Sığortacıya maliyyə vəziyyətinin və itirilmiş kapitalın bərpası məqsədi ilə təbiiq olunan tədbirlər

96-1.1. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortanın maliyyə vəziyyətinin və itirilmiş kapitalın bərpası məqsədilə sığortacıya aşağıdakı hallarda bu qanunun 96-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan tədbirləri təbiiq edir:

96-1.1.1. maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına sığortacı tərəfindən təqdim olunmuş hesabatlardan və (və ya) maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən əldə edilmiş və sənədlərlə təsdiq olunmuş faktlardan sığortanın məcmu kapitalının məbləğinin onun tələb olunan kapitalının məbləğindən az olması müəyyən edildikdə;

96-1.1.2. sığortacı sığortalılar, sığorta olunanlar, faydalanan şəxslər, maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı, icbari Sığorta Bürosu və digər şəxslər qarşısında olan öhdəliklərini, ələcə də qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər öhdəliklərini ardıcıl olaraq 3 ay ərzində tam icra etmədikdə və bu barədə maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən verilmiş xəbərdarlıqdan sonra 30 gün ərzində həmin xəbərdarlıqda göstərilən öhdəlik tam icra edilmədikdə.

96-1.2. Maliyyə vəziyyətinin və itirilmiş kapitalının bərpası məqsədilə sığortacıya təbiiq olunan tədbirlər aşağıdakılardır:

96-1.2.1. sağlamlaşdırma planının hazırlanmasının və təbiiqinin tələb edilməsi;

96-1.2.2. sığortanın rəhbər işçilərinin vəzifələrindən müvəqqəti kənarlaşdırılmasının və azad edilməsinin tələb edilməsi;

96-1.2.3. sığortacıya müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi.

Maddə 96-2. Sağlamlaşdırma planı

96-2.1. Sığortanın məcmu kapitalının məbləği onun tələb olunan kapitalının məbləğinin 90 faizinə qədər endikdə maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıdan sığortanın maliyyə vəziyyətinin və itirilmiş kapitalın bərpası üçün tədbirləri və onların icra müddətlərini özündə əks etdirən sağlamlaşdırma planının təqdim edilməsini tələb edir.

96-2.2. Sağlamlaşdırma planına dair tələbləri, onun icra müddətinin hesablanması qaydasını və icrasına dair hesabatların forması və təqdim olunması qaydasını maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı müəyyən edir.

96-2.3. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının yazılı tələbini aldıqdan sonra sığortacı tələbdə göstərilən müddət ərzində sağlamlaşdırma planının layihəsini hazırlayıb və baxılması üçün yazılı surətdə maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına təqdim edir. Sağlamlaşdırma planının hazırlanması və layihəsinin baxılması üçün təqdim olunması müddətinin son həddi 30 iş günündən çox ola bilməz.

96-2.4. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı baxılması üçün ona təqdim edilmiş sağlamlaşdırma planının layihəsinə dair təklifləri olduqda, bu barədə 10 iş günü ərzində sığortacıya yazılı bildiriş təqdim edir və sağlamlaşdırma planına əlavə və (və ya) dəyişikliklər ediləndən sonra, sağlamlaşdırma planının layihəsini təkrar yazılı surətdə maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına təqdim edir. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sağlamlaşdırma planının layihəsi ilə razı olduqda, bu barədə sığortacıya 5 iş günü ərzində yazılı bildiriş göndərir.

96-2.5. Sağlamlaşdırma planı maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı ilə razılaşdırıldıqdan sonra sığortacı sağlamlaşdırma planının icrasına başlayır.

96-2.6. Sağlamlaşdırma planının icrasına nəzarət çərçivəsində maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sağlamlaşdırma planının icrası barədə bu qanunun 96-2.2-ci maddəsində müəyyən edilən qaydada hesabatlar alır.

96-2.7. Sağlamlaşdırma planı bir sığortacıya münasibətdə iki təqvim ili ərzində yalnız bir dəfə təbiiq edilə bilər.

Maddə 96-3. Sığortanın rəhbər işçilərinin vəzifələrindən müvəqqəti kənarlaşdırılması və azad edilməsi

96-3.1. Aşağıdakı hallarda maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıya rəhbər işçilərinin 45 iş günündək müddətə vəzifələrindən müvəqqəti kənarlaşdırılması barədə təqdimat verir:

96-3.1.1. sığortanın məcmu kapitalının məbləği onun tələb olunan kapitalının məbləğinin 90 faizindən az, 80 faizindən çox olduqda;

96-3.1.2. bu qanunun 96-1.2.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan tədbir sığortacı tərəfindən icra edilmədikdə;

96-3.1.3. bu qanunun 96-2.1-ci maddəsində göstərilən sağlamlaşdırma planının təqdim edilməsi üçün əsas olan hal sağlamlaşdırma planının icrası nəticəsində aradan qalxmadıqda.

96-3.2. Bu qanunun 96-3.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan təqdimat verildiyi gündən maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortanın məcmu kapitalının məbləğinin azalmasını və (və ya) sağlamlaşdırma planının icra edilməməsinin və ya təqdim edilməməsinin səbəblərini araşdırır.

96-3.3. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən bu qanunun 96-3.1-ci maddəsinə əsasən verilmiş təqdimatda göstərilən müddət ərzində aparılan araşdırmalar nəticəsində vəzifələrindən müvəqqəti kənarlaşdırılan rəhbər işçilərin fəaliyyətində qüsurlar aşkar edilərsə, maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıya həmin rəhbər işçilərin vəzifələrindən azad edilməsi barədə əsaslandırılmış təqdimat verir.

96-3.4. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının sığortanın rəhbər işçilərinin vəzifələrindən müvəqqəti kənarlaşdırılması və ya azad edilməsi ilə bağlı təqdimatı bu təqdimatın verildiyi gündən sonrakı 5 iş günü ərzində icra edilməlidir.

96-3.5. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıya bu qanunun 96-3.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan hal ilə əlaqədar təqdimat verdikdə, sığortacı onun məcmu kapitalının məbləğinin tələb olunan kapitalın məbləğine bərabər olmasını bu cür təqdimat verildiyi tarixdən 6 ay ərzində təmin etməlidir.

96-3.6. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıya bu qanunun 96-3.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan hal ilə əlaqədar təqdimat verdikdə, sığortacı onun məcmu kapitalının məbləğinin tələb olunan kapitalın məbləğine bərabər olmasını bu cür təqdimat verildiyi tarixdən sağlamlaşdırma planının icra müddəti bitənədək təmin etməlidir.

96-3.7. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıya bu qanunun 96-3.1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan hal ilə əlaqədar təqdimat verdikdə, sığortacı onun məcmu kapitalının məbləğinin tələb olunan kapitalın məbləğine bərabər olmasını bu cür təqdimat verildiyi tarixdən 6 ay ərzində təmin etməlidir.

Maddə 96-4. Müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsinin əsasları

96-4.1. Aşağıdakı hallarda biri və ya bir neçəsi mövcud olduqda maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıya müvəqqəti inzibatçı təyin edir:

96-4.1.1. sığortanın məcmu kapitalının məbləği onun tələb olunan kapitalının məbləğinin 80 faizindən aşağı düşdükdə;

96-4.1.2. bu qanunun 96-1.2-ci maddəsində göstərilən hal mövcud olduqda;

96-4.1.3. sığortacı bu qanunun 96-3.4-cü, 96-3.5-ci, 96-3.6-cı və ya 96-3.7-ci maddələrinin tələblərini icra etmədikdə.

96-4.2. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı müvəqqəti inzibatçını təyin edərkən onun funksiyalarını və səlahiyyətlərini həcmi müəyyən edir.

96-4.3. Müvəqqəti inzibatçının funksiyalarına sığortanın maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, fəaliyyətinin tam və ya bir hissəsinə nəzarətin həyata keçirilməsi, sığortanın işinin səmərəli idarə edilməsi və sığortanın biznes strategiyasının dəyişdirilməsi daxildir.

96-4.4. Müvəqqəti inzibatçı təyin olunan andan səlahiyyətli bitənədək maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən sığortacıya sanksiyaların və təqdimatların verilməsi dayandırılır.

Maddə 96-5. Müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi

96-5.1. Müvəqqəti inzibatçı maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının işçiləri sırasından və ya kənar şəxslərdən (fiziki və (və ya) hüquqi şəxslərdən) 3 ayadək müddətə təyin edilir. Bu müddət hər dəfə 3 aydan çox olmamaq şərti ilə ümumilikdə 12 ayadək uzadıla bilər.

96-5.2. Müvəqqəti inzibatçının əməkhaqqı və çəkdiyi xərclər sığortanın aktivləri hesabına ödənilir. Müvəqqəti inzibatçının əməkhaqqı və çəkdiyi xərcləri ödəmək üçün sığortanın aktivləri kifayət etməzə, ardıcıl olaraq 3 ay ərzində həmin xərclər maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən ödənilir.

96-5.3. Sığortacılar aidiyyəti olan şəxslər, habelə sığortanın kreditörleri, sığortalılar, sığorta olunanlar, faydalanan şəxslər və benifisiar mükiyyətçilər (maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı istisna olmaqla) sığortanın müvəqqəti inzibatçısı vəzifəsinə təyin oluna bilməzlər.

96-5.4. Müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi və ya təyinat müddətinin uzadılması haqqında qərarda bu qanunun 96-4.2-ci maddəsi nəzərə alınmaqla, həmin qərarın qəbul edilməsinin əsasları, müvəqqəti inzibatçının məlumatı və onun səlahiyyət müddəti göstərilir. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı qərar qəbul edildikdən sonra onun dərhal sığortanın Direktorlar Şurasına və İdarə Heyətinə təqdim olunmasını təmin edir.

96-5.5. Müvəqqəti inzibatçı öz fəaliyyətində bu qanunu, qüvvədə olan normativ hüquqi aktları, o cümlədən maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının normativ xarakterli aktlarını, habelə göstəriş və tövsiyələrini rəhbər tutur.

96-5.6. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi haqqında qərarının surəti sığortacıya təqdim edildiyi gündən etibarən 5 təqvim günü müddətində

sığortanın Direktorlar Şurası sığortacıya təyin edilmiş müvəqqəti inzibatçının dəyişdirilməsi və ya ona razılıq verilməsi barədə qərar qəbul etməli və qərarın təsdiq edilmiş surətini maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına təqdim etməlidir. Sığortacı maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının müraciətinə münasibətini bildirmədikdə, sığortacı müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi qərarı ilə razı olmuş hesab olunur.

96-5.7. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı təyin etdiyi müvəqqəti inzibatçıya dair etiraz aldıqda, 5 iş günü müddətində öz qərarına yemədən baxmalı, təyinatın ləğv edilməsi və ya seçimini əsaslandıraraq qərarının qüvvədə saxlanılması barədə qərar qəbul etməlidir. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının digər müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi və ya əvvəlki təyinatının qüvvədə saxlanılması barədə qərarı dərhal sığortacıya təqdim olunmalıdır.

96-5.8. Bu qanunun 96-5.6-cı və 96-5.7-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallardan asılı olmayaraq, maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən təyin edilmiş müvəqqəti inzibatçı maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının onun təyin olunması barədə qərarı qəbul edildikdən sonra dərhal öz vəzifələrini icrasına başlamalıdır. Müvəqqəti inzibatçının təyinatı dəyişdirildikdə, müvəqqəti inzibatçı dərhal sığortanın aktivlərini idarə etməsinə, mühasibat kitablarını və yazılarını yeni təyin olunmuş müvəqqəti inzibatçıya təhvil verməlidir.

Maddə 96-6. Müvəqqəti inzibatçının səlahiyyətləri

96-6.1. Bu qanunun 96-4.2-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla, müvəqqəti inzibatçı təyin olunduğu gündən sığortanın idarə edilməsi ilə bağlı idarəetmə orqanlarının səlahiyyətləri dayandırılır və həmin səlahiyyətlər müvəqqəti inzibatçıya keçir.

96-6.2. Sığortanın müvəqqəti inzibatçısı sığortanın satılması, yenidən təşkil və ləğvi haqqında qərarlar qəbul edə bilməz.

96-6.3. Müvəqqəti inzibatçı sığortanın məcmu maliyyə vəziyyəti haqqında ən gec 60 təqvim günü müddətində hesabat hazırlayıb maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına təqdim edir. Hesabatda sığortanın ləğvi zamanı satıla bilən aktivlərin dəyərləndirilməsi qiyməti daxil edilir. Müvəqqəti inzibatçı hesabatın tərtib edilməsinə ekspertlər cəlb edə bilər. Ekspertlərin xidmətləri bu qanunun 96-5.2-ci maddəsində göstərilən qaydada ödənilir.

96-6.4. Sığortanın adından və sığortanın hesabına əqdlər müvəqqəti inzibatçının yazılı razılığı ilə bağlanılır, əks halda, həmin əqdlər etibarsız sayılır.

96-6.5. Müvəqqəti inzibatçı sığortanın idarəetmə orqanlarının səlahiyyətlərindən başqa aşağıdakılardan həyata keçirir:

96-6.5.1. sığortanın əmlakının və sənədlərinin qorunması üçün tədbirlər görür;

96-6.5.2. sığortanın kreditörünü və onların qarşısında sığortanın öhdəliklərinin həcmi müəyyən edir;

96-6.5.3. sığortanın öz vəsaitlərini (fondları, kapitalı və s.) sığortanın öhdəliklərinin təmin edilməsinə yönəldir və sığortanın kreditör qarşısında öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görür;

96-6.5.4. sığortanın adından əqdlər bağlayır və sənədlər imzalayır;

96-6.5.5. zərurət olduqda, sığortanın investisiya qoyuluşunu nəzərdə tutan bağlanmış müqavilələrini ləğv edir və ya onlara dəyişikliklər və əlavələr edir;

96-6.5.6. sığortanın adından və onun maraqları naminə məhkəmələrdə təmsilçiliyi təmin edir;

96-6.5.7. işdən azad edilmə, işə qəbul edilmə, aşağı vəziyyəte keçirilmə, vəzifədən kənarlaşdırma, sığortanın işçiləri arasında vəzifələrin bölgüsü də daxil olmaqla, əmrlər verir.

96-6.6. Müvəqqəti inzibatçı sığortanın adından hər hansı bir sığorta növünün aparılması üzrə icazələrin ləğvi ilə bağlı maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına müraciət edə bilər.

96-6.7. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının razılığı ilə müvəqqəti inzibatçı sığortanın idarə edilməsinə başqa şəxsləri, o cümlədən sığortanın rəhbər işçilərini və əməkdaşlarını cəlb edə bilər.

96-6.8. Müvəqqəti inzibatçı bu qanunun 29.1.2-ci, 29.1.3-cü, 29.1.5-ci, 29.1.6-cı, 29.1.7-ci, 29.1.9-cu, 29.1.11-ci, 29.1.12-ci və 29.3-cü maddələrində nəzərdə tutulan səlahiyyətləri və bu qanunun 30.1.5-ci və 30.1.6-cı maddələrində nəzərdə tutulan vəzifələri maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı ilə razılaşdırmaqla həyata keçirir.

96-6.9. Fəaliyyətə başladığı gündən etibarən sığortanın rəhbər işçiləri və əməkdaşları sığortanın möhürünü və stampalarını, mühasibat kitablarını və digər sənədlərini, əmlakını və digər qiymətliyəli müvəqqəti inzibatçıya təhvil verməli və fəaliyyəti ilə bağlı zəruri olan məlumatları ona təqdim etməlidir.

96-6.10. Müvəqqəti inzibatçının müraciəti ilə hüquq-mühafizə orqanları onun sığortanın binasına daxil olmasını, sığortanın aktivlərini, mühasibat kitablarını və yazılarını idarəetməyə qəbul etməsinə və onların qorunmasını təmin etməlidir.

Maddə 96-7. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən müvəqqəti inzibatçının fəaliyyəti üzərində nəzarət

96-7.1. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı müvəqqəti inzibatçının üzərində fəaliyyətinin bütün müddətində nəzarəti həyata keçirir.

96-7.2. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı:

96-7.2.1. müvəqqəti inzibatçıya yazılı şəkildə icrası məcburi olan göstərişlər verməyə;

96-7.2.2. müvəqqəti inzibatçının fəaliyyəti barəsində məlumatların təqdim edilməsini tələb etməyə;

96-7.2.3. müvəqqəti inzibatçıdan hesabat almağa;

96-7.2.4. müvəqqəti inzibatçının təyinat müddətinin bu qanunun 96-5.1-ci maddəsinə müvafiq olaraq uzadılmasına səlahiyyətlidir.

96-7.3. Müvəqqəti inzibatçı yalnız maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı qarşısında hesabat verir.

Maddə 96-8. Moratorium

96-8.1. Sığortacıya müvəqqəti inzibatçı təyin olunduğu dövrdə məhkəmə maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının ərizəsi ilə sığortanın öhdəlikləri üzrə ödənişləri tamamilə və ya qismən dayandırma (moratorium təbiiq edə) bilər.

96-8.2. Moratorium ilkin olaraq 3 ay müddətinə təbiiq edilir. Bu müddət hər dəfə 3 aydan çox olmamaq şərti ilə ümumilikdə müvəqqəti inzibatçının səlahiyyətlərinə xitam verilmədən uzadıla bilər.

96-8.3. Moratorium zamanı sığortanın sığorta ödənişlərinin, əmək münasibətlərindən irəli gələn öhdəliklərinin və fəaliyyətinin təmin olunması üçün zəruri olan təsərrüfat xərclərinin həyata keçirilməsindən başqa, aşağıdakılar da daxil olmaqla, digər öhdəliklərinin icrası dayandırılır:

96-8.3.1. vergilər və başqa dövlət ödənişləri;

96-8.3.2. icra sənədləri üzrə icraat;

96-8.3.3. sığorta müqavilələrinə vaxtdan əvvəl xitam verilmək şərti ilə sığortanın qaytarılmalı olan məbləği;

96-8.3.4. sığortanın səhmdarlarını onlara məxsus səhmlərin geri alınması nəticəsində yaranan pul öhdəlikləri.

96-8.4. Öhdəliklərin dayandırılması zamanı öhdəliklər üzrə bütün faizlərini, dəbbə pulunun hesablanması dayandırılır.

Maddə 96-9. Müvəqqəti inzibatçının səlahiyyətlərinə xitam verilməsi

96-9.1. Müvəqqəti inzibatçının səlahiyyətlərinə maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının qərarı ilə aşağıdakı hallarda xitam verilir:

96-9.1.1. maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən müəyyən edilən müddət bitdikdə;

96-9.1.2. bu qanunun 96-5.2-ci maddəsində göstərilən xərclər maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən 3 ay ardicil olaraq ödənilmədikdə;

96-9.1.3. maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı tərəfindən müvəqqəti inzibatçının səlahiyyətlərinə vaxtdan əvvəl xitam verildikdə.

96-9.2. Bu qanunun 107.1.7-1-ci maddəsində göstərilən hal mövcud olduqda maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı müvəqqəti inzibatçının səlahiyyətlərinə vaxtdan əvvəl xitam verilməsi haqqında qərar qəbul edir və sığortacıya sığorta fəaliyyətini həyata keçirmək üçün verilmiş lisenziyanı ləğv edir.

96-9.3. Müvəqqəti inzibatçının səlahiyyətlərinə xitam verildikdən sonra o, yekun hesabatı 30 gün müddətində hazırlayıb maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına təqdim etməlidir.”.

2. 97.3.7-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 97.3.8-ci maddə əlavə edilsin:

“97.3.8. bu qanunun 96-2-ci maddəsindən irəli gələn tələblərin icra vəziyyətinin yoxlanılması məqsədilə.”.

3. 102.2.10-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 102.2.11-ci maddə əlavə edilsin:

“102.2.11. bu qanunun 96-2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sağlamlaşdırma planında göstərilən tədbirlərin təyirəsalınmaz icrasını və (və ya) sağlamlaşdırma planına dəyişikliklər edilməsini.”.

4. 106.1.8-ci maddə çıxarılısın.

5. Aşağıdakı məzmununda 107.1.7-1-ci maddə əlavə edilsin:

“107.1.7-1. bu qanunun 96-4-cü maddəsinə uyğun olaraq təyin edilmiş müvəqqəti inzibatçının həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində sığortanın fəaliyyətində olan çatışmazlıqlar aradan qalxmıdıqda”;

6. 108.8-ci maddədə “107.1.2-107.1.7-ci” sözləri “107.1.2-107.1.7-1-ci” sözləri ilə əvəz edilsin.

7. 109.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“109.1. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı sığortacıya aşağıdakı hallarda müvəqqəti inzibatçı təyin edir:

109.1.1. bu qanunun 96-4-cü maddəsində göstərilən hallarda;

109.1.2. bu qanunun 107.1.2-107.1.7-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş əsaslarla sığortanın lisenziyasını ləğv edildikdə.”.

8. 112.1.2-ci maddədə “107.1.2-107.1.7-ci” sözləri “107.1.2-107.1.7-1-ci” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 dekabr 2018-ci il

“Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan

Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli

1400-VQD nömrəli Qanununun təbiiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli 1400-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun təbiiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Sığorta fə

“Lisensiyalar və icazələr haqqında”, “Müflisləşmə və iflas haqqında”, “Mühasibat uçotu haqqında” və “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 10-cu, 15-ci və 27-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 may tarixli 1143-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. “Lisensiyalar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 4, maddə 632, № 12, maddələr 2017 və 2036; 2017, № 4, maddə 520, № 5, maddə 743; 2018, № 6, maddə 1187) aşağıdakı məzmununda 3.5-ci maddə əlavə edilsin:

“3.5. Ələz azad iqtisadi zonasında lisensiyalar və icazələr sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 2. “Müflisləşmə və iflas haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 6, maddə 460; 2001, № 1, maddə 25, № 6, maddə 362; 2002, № 4, maddə 241; 2006, № 3, maddə 225; 2007, № 5, maddə 401; 2008, № 5, maddə 348; 2010, № 4, maddə 276; 2015, № 4, maddə 355, № 11, maddə 1260; 2017, № 3, maddə 332, № 5, maddə 736; 2018, № 4, maddə 652) 2-ci maddəsinin 2-ci hissəsinə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

“Ələz azad iqtisadi zonasında müflisləşmə və iflas sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azər-

baycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 3. “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 605; 2008, № 12, maddə 1049; 2010, № 4, maddələr 265, 276; 2012, № 6, maddələr 512, 529; 2013, № 1, maddə 18; 2015, № 7, maddə 819; 2016, № 10, maddələr 1601, 1609, № 11, maddə 1754; 2017, № 3, maddə 333; 2018, № 6, maddə 1179) aşağıdakı məzmununda 1.3-cü maddə əlavə edilsin:

“1.3. Bu qanun Ələz azad iqtisadi zonasına şamil edilmir. Ələz azad iqtisadi zonasında mühasibat uçotunun təşkil və aparılması, o cümlədən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim edilməsi “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 4. “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 12, maddə 2053; 2017, № 7, maddə 1288) 2-ci maddəsinin mətni 2.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.2-ci maddə əlavə edilsin:

“2.2. Nağdsız hesablaşmalar haqqında qanunvericilik Ələz azad iqtisadi zonasına şamil edilmir.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Banklar haqqında”, “Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında”, “Poçt haqqında”, “Kredit ittifaqları haqqında” və “Kredit büroları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci, 23-cü və 27-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 may tarixli 1143-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 3, maddə 130; 2005, № 4, maddə 276; 2007, № 5, maddə 401, № 6, maddə 562, № 11, maddə 1070; 2008, № 11, maddə 960; 2009, № 6, maddə 404, № 7, maddə 517; 2010, № 4, maddə 276, № 10, maddə 839; 2011, № 7, maddə 590; 2013, № 7, maddə 790; 2014, № 7, maddə 772, № 12, maddə 1517; 2015, № 11, maddə 1262; 2016, № 3, maddə 406, № 6, maddə 975; 2017, № 4, maddə 521, № 11, maddə 1956, № 12, I kitab, maddə 2227; 2018, № 1, maddə 33, № 5, maddə 842, № 7, I kitab, maddə 1389) aşağıdakı məzmununda 2.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

“2.3-1. Ələz azad iqtisadi zonasında bank sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 2. “Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 2, maddə 72; 2013, № 7, maddə 789; 2014, № 10, maddə 1160; 2016, № 3, maddə 407, № 4, maddə 641; 2017, № 12, I kitab, maddə 2228; 2018, № 5, maddə 844, № 6, maddə 1171) aşağıdakı məzmununda 2.3-cü maddə əlavə edilsin:

“2.3. Ələz azad iqtisadi zonasında bank olmayan kredit təşkilatları sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 3. “Poçt haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu,

2004, № 8, maddə 604; 2007, № 5, maddə 442; 2008, № 11, maddə 958; 2009, № 7, maddə 517; 2010, № 4, maddə 276; 2014, № 10, maddə 1148; 2016, № 3, maddə 409, № 10, maddə 1602; 2017, № 1, maddə 6, № 11, maddələr 1957, 1960, № 12, I kitab, maddə 2223; 2018, № 7, I kitab, maddə 1390) 2-ci maddəsinin mətni 2.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.2-ci maddə əlavə edilsin:

“2.2. Ələz azad iqtisadi zonasında poçt-maliyyə xidmətləri sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 4. “Kredit ittifaqları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 7, maddə 485; 2001, № 12, maddə 736; 2010, № 10, maddə 839; 2016, № 3, maddə 408) 2-ci maddəsinin mətni 2.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.2-ci maddə əlavə edilsin:

“2.2. Ələz azad iqtisadi zonasında kredit ittifaqları sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 5. “Kredit büroları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 12, maddə 1997; 2018, № 5, maddə 843) 3-cü maddəsinin mətni 3.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 3.2-ci maddə əlavə edilsin:

“3.2. Ələz azad iqtisadi zonasında kredit büroları sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“İcbari sığortalar haqqında”, “İxrac nəzarəti haqqında”, “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında”, “Kommersiya sirri haqqında” və “Qrant haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu, 15-ci, 25-ci, 26-cı və 27-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 may tarixli 1143-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 788; 2013, № 7, maddə 776; 2014, № 7, maddə 778, № 12, maddə 1523; 2016, № 2, I kitab, maddə 185, № 3, maddə 414; 2017, № 2, maddə 149, № 7, maddə 1287) 2-ci maddəsinin mətni 2.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.2-ci maddə əlavə edilsin:

“2.2. Ələz azad iqtisadi zonasında icbari sığortalar sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 2. “İxrac nəzarəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 12, maddə 975) aşağıdakı məzmununda 3.3-cü maddə əlavə edilsin:

“3.3. Ələz azad iqtisadi zonasında ixrac nəzarəti sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 3. “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1995, № 17-18, maddə 275; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 6, maddə 360, № 11, maddə 683, № 12, maddə 736; 2002, № 1, maddə 11,

№ 5, maddə 241; 2003, № 1, maddə 1; 2004, № 4, maddə 202; 2007, № 10, maddə 938) 5-cü maddəsinə aşağıdakı məzmununda üçüncü hissə əlavə edilsin:

“Ələz azad iqtisadi zonasında investisiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 4. “Kommersiya sirri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 741; 2004, № 12, maddə 973; 2006, № 11, maddə 932; 2012, № 7, maddə 650; 2016, № 12, maddə 2004; 2017, № 12, I kitab, maddə 2224) 1-ci maddəsinin sonunda “məqsədi” sözü “təbii sahəsi” sözləri ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 1.4-cü maddə əlavə edilsin:

“1.4. Ələz azad iqtisadi zonasında kommersiya sirri ilə əlaqədar yaranan münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 5. “Qrant haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 6, maddə 366; 2001, № 12, maddə 736; 2002, № 12, maddə 706; 2003, № 1, maddə 1; 2009, № 8, maddə 611; 2013, № 3, maddə 215; 2014, № 2, maddə 82, № 11, maddə 1369; 2017, № 3, maddə 335) preambulasında “Azərbaycan Respublikasında” sözlərindən sonra “(Ələz azad iqtisadi zonası istisna olmaqla)” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Bakı şəhərində professor Gindes adına Uşaq və Yeniyetmələr üçün Respublika Vərəm Xəstəlikləri Sanatoriyasının tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, səhiyyə obyektlərinin tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə qərara alıram:

1. Bakı şəhərində professor Gindes adına Uşaq və Yeniyetmələr üçün Respublika Vərəm Xəstəlikləri Sanatoriyasının tikintisinin başa çatdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 yanvar tarixli 890 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində digər layihələr üzrə dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü”nün 19.12-cü yarımbəndində göstərilən vəsaitin 11 468 300 (on bir milyon dörd yüz altmış səkkiz

min üç yüz) manatı Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinə ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 yanvar 2019-cu il

“Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında”, “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında”, “İcra haqqında” və “İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 6-cı, 10-cu və 13-cü bəndlərini rəhbər tutaraq, “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 may tarixli 1143-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. “Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 7, maddə 642; 2018, № 6, maddə 1178) aşağıdakı məzmununda 2.5-ci maddə əlavə edilsin:

“2.5. Ələz azad iqtisadi zonasında əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 2. “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 1, maddə 8; 2005, № 1, maddə 1, № 8, maddə 700; 2006, № 2, maddə 70; 2008, № 2, maddə 49; 2010, № 4, maddə 265; 2012, № 1, maddə 2, № 7, maddə 651; 2013, № 12, maddə 1479; 2014, № 2, maddə 78, № 7, maddə 769, № 11, maddə 1356, № 12, maddə 1526; 2015, № 11, maddə 1259; 2016, № 4, maddə 644, № 10, maddə 1606; 2017, № 5, maddələr 709, 724, № 10, maddə 1775; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1303-VQD nömrəli Qanunu) 3-cü maddəsinin mətni 3.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 3.2-ci maddə əlavə edilsin:

“3.2. Ələz azad iqtisadi zonasında hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Auditorun peşə məsuliyyətinin icbari sığortası haqqında”, “Əmanətlərin sığortalanması haqqında”, “Əmanətlərin tam sığortalanması haqqında” və “İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu, 15-ci və 27-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 may tarixli 1143-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. “Auditorun peşə məsuliyyətinin icbari sığortası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 8, maddə 747; 2008, № 11, maddə 960; 2015, № 4, maddə 350; 2016, № 3, maddə 418) aşağıdakı məzmununda 2.3-cü maddə əlavə edilsin:

“2.3. Ələz azad iqtisadi zonasında auditorun peşə məsuliyyətinin icbari sığortası sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

Maddə 2. “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 2, maddə 79; 2009, № 6, maddə 400, № 7, maddə 517; 2016, № 3, maddələr 394, 421; 2017, № 7, maddə 1310) 1-ci maddəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Ələz azad iqtisadi zonasında əmanətlərin sığortalanması sahəsində münasibətlər “Ələz azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Yeni Azərbaycan Partiyasını Milli Məclisdə təmsil edən deputatlarla görüş olub

Yanvarın 31-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) qərarına əsasən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisində partiyanı təmsil edən deputatlarla görüş keçirilib. Bu barədə AZƏRTAC-a YAP-ın mətbuat xidmətinin məlumatı verilib. YAP sədrinin müavini-icra katibi, Əli Əhmədov bu görüşün partiyanı parlamentdə təmsil edən deputatların fə-

aliyyətinin əlaqələndirilməsi baxımından əhəmiyyətli olduğunu bildirib. Ötən ilin ölkəmiz üçün uğurlu olduğunu deyən YAP sədrinin müavini qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunları və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında və “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi in-

kişafı Dövlət Proqramı”nın icrasının yekunlarına həsr olunan konfransda çıxışı zamanı deyərildikləri bütövlükdə öten ilin yekunlarına verilən ən düzgün və ehatəli qiymətdir. Dövlət başçısı, həmçinin 2019-cu ildə qarşıda duran vəzifələrə bağlı öz fikirlərini geniş şəkildə ifadə edib. Daha sonra Əli Əhmədov qarşıda duran vəzifələrdən danışib.

Kənd təsərrüfatında sığorta sistemi stimullaşdırılacaq

Yanvarın 31-də Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin yaz sessiyasında ilk iclası keçirildi. Komitənin sədri Eldar İbrahimov gündəlikdə iki məsələnin olduğunu bildirdi. Əvvəlcə Aqrar siyasət komitəsinin 2018-ci ilin payız sessiyasındakı fəaliyyətinin yekunu barədə hesabat dinlənilirdi. Diqqətə çatdırıldı ki, hesabat dövründə komitənin 11 iclası keçirilib. Bu iclaslarda 27 məsələ, o cümlədən 15 qanun layihəsi müzakirə edildi. Milli Məclisə tövsiyə edilən 15 qanun layihəsinin hamısı qəbul edilib. Milli Məclisin digər komitələrinin də daxil olmuş qanun layihələrinə də komitə tərəfindən ətraflı rəylər hazırlanıb. Hesabat dövründə komitəyə 29 vətəndaş tərəfindən ərizə, şikayət və müraciət daxil olub. Onlardan 17 ərizə tədbir görülməsi üçün müvafiq təşkilatlara göndərilib. 16 nəfər vətəndaş komitənin

sədri tərəfindən Milli Məclisdə qəbul edilib. Komitə üzvləri hesabatı qənaətbəxş saydılar. Sonra Aqrar siyasət komitəsinin 2019-cu il yaz sessiyasının qanunvericilik işləri planı müzakirə edildi. Plana əsasən, komitədə qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim edilən qanun layihələrinin, eləcə də Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişikliklər edilməsi barədə layihələrin müzakirəsi nəzərdə tutulur. Aqrar siyasət komitəsində, həmçinin “Kənd təsərrüfatında sığortanın stimullaşdırılması haqqında” qanun layihəsi də müzakirə ediləcək. İclasda komitə üzvləri müzakirə edilən məsələ ilə bağlı fikirlərini bildirdilər. Yekunda Aqrar siyasət komitəsinin qanunvericilik işləri planı təsdiq olundu.

“Azərbaycan”

Konstitusiyaya Məhkəməsi Palatasının növbəti iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Palatasının növbəti iclası keçirilib. Konstitusiyaya Məhkəməsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 130-cu maddəsinin VI hissəsinə və “Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında” Qanunun 7.1-ci maddəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 128-ci maddəsinin şərh edilməsinə dair Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin müraciətinə baxılaraq, icraata qəbul olunması haqqında qərarad çıxarılib. Müraciətə mahiyyətli üzrə, tərəflərin iştirakı ilə Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun fevralın 28-nə təyin edilmiş iclasında baxılacaq.

Natiq ƏMIROV: “Davos görüşləri dünyanın Azərbaycana və Prezident İlham Əliyevin siyasətinə artan marağından xəbər verir”

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iqtisadi siyasət və sənaye məsələləri üzrə köməkçisi Natiq Əmirov bu günlərdə Davosda keçirilən Dünya İqtisadi Forumunun əhəmiyyəti, onun Azərbaycan üçün faydaları, Prezident İlham Əliyevin forum çərçivəsində keçirdiyi çoxsaylı görüşlər barədə Azərbaycan televiziyasının “Hofta” proqramına müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibənin mətnini təqdim edir.

- Natiq müəllim, ötən həftənin ən mühüm hadisəsi Prezident İlham Əliyevin Dünya İqtisadi Forumunun illik toplantısında iştirak etmək üçün İsveçrə Konfederasiyasına səfəri, səfər çərçivəsində keçirilən görüşlər oldu. Biz, ümumiyyətlə, bu görüşlərin əhəmiyyətinə ayrıca toxunacağıq. Amma istərdik ki, əvvəlcə budəfəki illik toplantının əhəmiyyəti, Azərbaycan üçün verdiyi və ya verəcəyi dividendlər barədə Sizin fikirlərinizi eşidək. Çünki bu forum yalnız iqtisadi önəm kəsb etmir. Burada siyasi məsələlər, sosial, hətta ətraf mühit məsələləri müzakirə olunur. Ümumiyyətlə, illik toplantı Azərbaycan üçün nə ilə yadda qaldı və hansı dividendlərdən xəbər verir?

- Doğrudan da, ötən həftənin ən mühüm hadisəsi Prezident İlham Əliyevin Dünya İqtisadi Forumunun Davos şəhərində keçirilməsi illik toplantısında iştirakı oldu. Bildiyiniz kimi, əsas Klaus Şvab tərəfindən 1971-ci ildə qoyulmuş Davos İqtisadi Forumu 1973-cü ildəki əsasən iqtisadi məsələlərin müzakirə olunduğu platforma kimi fəaliyyət göstərib. Bu il 49-cu dəfə keçirilən Dünya İqtisadi Forumuna 1973-cü ildən bəri siyasətçilərin də qoşulması ilə onun mahiyyəti və əhatə dairəsi əhəmiyyətli dərəcədə genişləndi. Hər il dünyanın 70-dən çox dövlət və hökumət başçısının, 150-dən çox dövlətin nümayəndəsinin, 1000-dən çox dünya əhəmiyyətli şirkətin, 3000-dən çox insanın iştirak etdiyi bu forum dünyada qlobal miqyasda siyasi, iqtisadi, ətraf mühit, gender və dünyanın gələcək inkişafını müəyyənləşdirən bütün digər istiqamətlər üzrə sərbəst və inklüziv müzakirələr təşkil edən ən böyük platformadır. Əlbəttə, dövlətimizin başçısının bu forumda iştirakı Azərbaycanın həm regional miqyasda, həm də dünya miqyasında artan rolunu və Prezident İlham Əliyevin şəxsinə yətilən diqqətin bariz nümunəsidir. Prezidentimizin forum çərçivəsində keçirdiyi görüşlər, orada səslənən fikirlər bunı deməyə əsas verir.

- Forumla bağlı bir çox mühüm məqamlar diqqəti cəlb edir. 49-cu Davos Dünya İqtisadi Forumunda müzakirə olunan əsas məsələlərdən biri, belkə də birincisi dollar itadəsinə dünyanın ən böyük layihəsi sayılan “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsü ilə bağlı sessiya idi. Dünyanın 70-ə yaxın ölkəsinin dövlət və hökumət başçılarından mehriban Prezident İlham Əliyevin həmin sessiyada iştirakı ilə bağlı davət alir və ilk söz də Prezidentimizə verilir. Bu faktın özü nəyi deməyə əsas verir və hansı nüsnələri realiyə ortaya qoyur?

- Maraqlı sualdır. Bu sualın cavabına keçmədən əvvəl bildirmək ki, Davos İqtisadi Forumu iki əsas istiqamətlə fərqlənir. Birincisi, bu iqtisadi forum müstəqil platformadır. O, dünyaya trendlərini - həm siyasətdə, həm iqtisadiyyatda, həm də digər sahələrdə dünyaya trendlərini müəyyənləşdirən inklüziv bir platforma olmaqla yanaşı, ikitərəfli görüşlərin keçirilməsi, əyən yaxşı təcrübənin paylaşılması və gələcək inkişaf üçün hər kəsin baxışlarını əks etdirən müzakirələrin aparılması üçün çox müntəzib şərait yaradır.

Davos İqtisadi Forumunun hər il əsas mövzusu olur. Bu il forumun əsas mövzusu “Qloballaşma 4.0: Dördüncü sənaye inqilabı dövründə qlobal arxitekturanın formalaşması” idi. Keçirilən çoxsaylı görüşlərdə əsas mövzu mehriban qloballaşma - dördüncü sənaye inqilabı şəraitində ölkələrin öz gələcəklerini müəyyənləşdirməsi üçün həm iqtisadi, həm siyasi, ətraf mühit və digər məsələləri özündə ehtiva edən bir siyasətin formalaşmasını təşkil etmək oldu.

Bir arayı təqdim edirəm: Prezidentin builki Davos səfəri onun ümumi say etibarilə 13-cü səfəri idi və bu 13 il ərzində Prezident İlham Əliyev 202 görüş keçirib (bu görüşlərin 55-i bilavasitə dövlət və hökumət başçıları ilə olub), 28 sessiyada iştirak edib, müxtəlif kütləvi informasiya vasitələrinə 9 dəfə müsahibə verib. Davosda builki səfər çərçivəsində Azərbaycan Prezidentini 3-ü dövlət və hökumət başçıları ilə olmaqla, 19 görüş keçirib, Rusiyanın “Rossiya 1” və Çinin “China Global Television Network” telekanallarına müsahibə verib, həmçinin “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünün inkişaf etdirilməsi Çinin trilyon dollarlıq baxış” adlı sessiyada iştirak edib. Bu sessiya, demək olar, Davos İqtisadi Forumunun ən mühüm sessiyalarından biri idi. Çünki bu təşəbbüsün dünyanı ümumi daxili məhsulunun 30 faizini, dünya əhalisinin 62 faizini təşkil edən bir coğrafiyanın Çin ilə siyasi-iqtisadi və maliyyə əlaqələrinin genişləndirilməsi nəzərdə tutur. Bildiyiniz kimi, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan “Bir kəmə, bir yol” layihəsinə ən çox töhfə verən dövlətlərdən biridir. Qeyd edirəm ki, “Bir kəmə, bir yol” layihəsinə “bir kəmə” dedikdə, Çindən dünyanı müxtəlif istiqamətlərə gedən quru yolu nəzərdə tutulur və Azərbaycan da həmin yolu öz üzərinə götürür. “Bir yol” isə Çini müxtəlif dövrlərlə birləşdirən

müavini Yaqub Eyyubovun rəhbərliyi ilə xüsusi komissiya yaradıldı və müxtəlif qurumların 116 nümayəndəsi sistemli olaraq dövlətimizin başçısının tövsiyələri əsasında bu hesabat üzrə Azərbaycanın aktual olduğu addımlar, eyni zamanda, həyata keçirilməli olduğu işlətlər üzərində işləməyə başladı. Cənab Prezident o zaman qeyd etdi ki, əgər biz hər hansı bir istiqamətdə irəliləməyə istəyırık, bizim aydın baxışımız olmalıdır, programımız olmalıdır və onu həyata keçirəcək komandanız olmalıdır. Mehriban dövlət başçısının bilavasitə iştirakı ilə, proses artıq özünü göstərdiyi istiqamətdə davam etdirilməsi ilə, səmimi desəm, Azərbaycan bizim də gözləmədiyimiz bir səviyyəyə irəliləyən doğru mühüm addımlar atdı. Bu, görüşlərdə iştirakçıların hamısı tərəfindən qeyd olundu. Bu nəticələr Azərbaycanı diqqət və marağı artırmaqda, eyni zamanda, investisiyalar gətirməkdə davam edir.

Ümumiyyətlə, qeyd edirəm ki, builki Davos Forumu daha çox texnologiyaların - dördüncü sənaye inqilabına aid olan texnologiyaların öne çıxması ilə əvvəlki illərdən fərqlənir. Siz təamimlə doğru dediniz ki, Prezident İlham Əliyevin Borge Brende ilə görüşündə Azərbaycanla Dünya İqtisadi Forumu arasında əməkdaşlıq sazişinin mübarizəsi baş verib. Azərbaycan Dördüncü Sənaye İnqilabı Mərkəzi ilə əməkdaşlıq sazişi imzalamqla iqtisadiyyatın San-Fransisko şəhərində yerləşən bu qurumun rəsmi tərəfdaşına çevrilib. Məlumat üçün bildirək ki, bu günə qədər Dördüncü Sənaye İnqilabının rəsmi tərəfdaşları qismində Yaponiya, Amerika Birləşmiş Ştatları, Çin və Hindistan kimi nəhəng ölkələr çıxış etdirlər. Odu ki, sual yaranır: bu nəhəng ölkələrdən sonra əhalisinin sayına, ərazisinə görə nisbətən kiçik olan ölkələrə belə bir müqavilənin bağlanması və mehriban Azərbaycanın seçilməsi nə ilə əlaqədardır? Qeyd etməliyəm ki, ilk növbədə, Azərbaycan ümumi daxili məhsulunda sənayenin payına görə dünyada lider ölkələrdən biridir. Dünyada çox az sayda ölkələr var ki, ümumi daxili məhsulunda sənayenin payı Azərbaycanı qədr yüksək olsun. Eyni zamanda, bu “Qlobal Rəqabətçilik Hesabatı”nda texnologiyaların insanlara əlçatanlığına, vətəndaşların rəqəmsal həllərə iştirakına görə dünyada 15-ci yerdəyik. Azərbaycanın dövlət başçısının sən illərdə xüsusi informasiya texnologiyaları, innovativ həllər, rəqəmsal iqtisadiyyat sahəsində qərarlar, fərmanları və real iqtisadiyyatda atılan addımlar, sən illərdə aparılan işlətlər, təbii ki, Davos Dünya İqtisadi Forumunun, o cümlədən Dördüncü Sənaye İnqilabı Mərkəzinin də diqqətindən qaçmayıb.

Bilirsiniz ki, Azərbaycan “Axeport.az”, Rəqəmsal Ticarət Qovşağı və digər bu kimi həllər mövcuddur və onlar Dördüncü Sənaye İnqilabı Mərkəzi ilə çox sıx əməkdaşlıq edir. İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə nümayəndə heyəti San-Fransisko şəhərində Azərbaycan rəqəmsal imkanları, Dördüncü Sənaye İnqilabına verə biləcəyi töhfələri və Azərbaycanın Dördüncü Sənaye İnqilabı Mərkəzi ilə əməkdaşlıq imkanlarına dair təqdimat keçirərək bütün bu məsələləri qiymətləndirilib, tərəfdaş kimi mehriban Azərbaycan Respublikası seçilib. Dördüncü Sənaye İnqilabı artıq rəqəmsal iqtisadiyyatda doğru atılan ən böyük addımdır. Davosda biz Beşinci Sənaye İnqilabının ilk sədəlini, ilkin istiqamətləri səslənir, bunlarla bağlı çox mühüm təqdimatlar keçirilib. Davosun builki formatının daha çox texnoloji istiqamətə yönəlməsi dövlətimizin başçısının görüşlərində və cənab Prezidentin şəxsinə olan marağı da özünü bilavasitə əks etdirirdi.

- Azərbaycan Prezidentini çox önəmli şirkətlərin rəhbərləri, icraçı direktorları ilə görüşdü. Bu görüşlərə, məsələn, “Visa”, “CISCO” rəhbərləri ilə görüşlər aiddir. Həmin şirkətlərin qlobal miqyasda nüfuzu barədə nə demək olar? Bu şirkətlərlə əməkdaşlıq hansı perspektivlər vədir? Xüsusən, nəzərə almaq lazımdır ki, həmin şirkətlərin rəhbərləri mehriban Azərbaycan Prezidentini ilə görüşsə can atırlar, bu görüşlərin təşəbbüsü ilə keçirilib.

- Bu arada onun vurğulayım ki, Davos Dünya İqtisadi Forumunda rəsmi tədbirlərdən əlavə, kullarında böyük şirkət rəhbərlərinin, siyasətçilərin adlı söhbətlərində bir narahatlıq ifadə olundu. Onlar bildirdilər ki, dünya Dördüncü Sənaye İnqilabı ətrafında və bu sənaye inqilabı artıq qloballaşma formasında bütün dövlətləri, şirkətləri, cəmiyyətləri əhatə etməkdədir. Eyni zamanda, onları dünyada baş verən siyasi proseslər narahət

etdi. Yeni, dünyanın hansı istiqamətə hərəkət etməsi, bir tərəfdən deyiləyimiz kimi, dördüncü sənaye inqilabı, beşinci sənaye inqilabı, investisiya axını, iqtisadiyyatın və dövlətlərin, xalqların tərəqqisi, digər tərəfdən dünyada yeni bir trend olan ticarət müharibələrinin, bir çox dünya ölkələrində sağlamlıq, radikal qüvvələrin meydana gəlməsi, bir çox regionların münasib girdabına yuvarlanması kimi hallar ilə bağlı həmin şirkət rəhbərlərində narahatlıq var idi. Maraqlı haldır ki, onlar öz təhlillərində dünyada bu kimi konfliktlərdən uzaq olan çox az dövlət tapa bildilər. Bu dövlətlər içərisində Azərbaycan xüsusilə seçilib. Demək olar ki, ələ bir görüş yox idi ki, orada dövlətimizin başçısına “Siz bunu necə edirsiniz?” sualını vermasınlar. Bu sualı istəyən siyasətçilər, istərsə də şirkət rəhbərləri verirdilər. Yeni, bu necə mümkün olur ki, çəxalanan dünyada, xüsusilə Sizin yerləşdiyiniz coğrafiyada - çox böyük siyasi gərginliyin, müharibə və çəkişmələrin hökm sürdüüyü regionda, hətta özünlə qarşı davamlı təhdidlərin olduğu, torpağınızın 20 faizinin işğal edildiyi bir şəraitdə Siz Azərbaycanı bir təhlükəsizlik, sabitlik əsasına çevirə bilmişiniz? Dünyada bu problemlə yaşayan nəhəng ölkələrlə və qonşularınızla mehriban, qarşılıqlı əməkdaşlıq mühtini necə formalaşdırabilmişiniz? Ən önəmli daha bir fakt qeyd etdirir ki, bütün bu münasibətlər çərçivəsində Azərbaycan dövlətinin, Azərbaycan xalqının maraqları ən yüksək səviyyədə qorunur. Həm kullarında, həm də rəsmi görüşlərdə Prezident İlham Əliyevə bu sual mütləq verilib.

- Dünyanın ən böyük maliyyə qurumlarını nə maraqlandıdır? Sabitlik, investisiya hansı ölkəyə qoyulur? Sabitlik olan ölkəyə.

- Sabitlik mütləq şərtidir ki, investisiya gəlsin. Çünki investisiya ürkək olur. Investisiya özüne rahat, sabit, gələcəyi proqnozlaşdırıla bilən yerlər tapır. Bu görüşlərdə Prezidentimizə verilən suallardan biri də bu olurdu.

Borge ilə görüşdən sonra Prezident İlham Əliyev qeyri-neft sektoruna aid şirkətlərin nümayəndələri ilə görüşməyə başladı. İlk görüşlərdən biri Dünya Bankı Qrupunun icraçı direktoru Kristalina Georgiyeva ilə oldu. Xanım Georgiyeva Azərbaycan haqqında çox xoş sözlər dedi. Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi işlətlərin onları gözəlləndirən əşiyədi və Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlərin doğrudan da dünya iqtisadi məkanı üçün bir nümunə olduğunu vurğuladı. O, yenidən “Doing Business” hesabatının qeyd edərək, Azərbaycanın uğurlarının bugünkü keşməkeşli dünyada bilavasitə dövlət başçısının iradəsinə hesabına baş verdiyini və bunun onlarda xüsusi sevinc yaratdığı bildirdi. Eyni zamanda, xanım Georgiyeva xatırladı ki, 20 il bundan əvvəl Azərbaycan Dünya Bankından yardım alan ölkələrdən biri idi. Heqiqətən də 1990-cı illərin sonlarında Dünya Bankı Azərbaycanı müəyyən layihələrin həyata keçirilməsində kömək etdi. O dövrdə dünyada bir çox ölkə Dünya Bankından yardım alırdı. Xanım Georgiyeva bizim bilimlədiyimiz maraqlı bir faktı əlavə etdi ki, həmin çoxsaylı dövlətlərdən yalnız bir neçəsi öz iqtisadi müstəqilliyini təmin etmək üçün iqtisadiyyatlarını artıra bildi və bu gün Azərbaycanın iqtisadiyyatında əhəmiyyətli rol oynadı. Maklarnı bildirdi ki, “Visa” şirkəti Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi işlətlərdə, iqtisadi siyasətdə, layihələrdə iştirak etməyə hər zaman hazırdır və dəstəkləməkdə davam edəcək.

Bir məqamı da qeyd edirəm ki, bundan əvvəlki görüşdə “CISCO” şirkətinin nümayəndəsi Azərbaycan iqtisadiyyatının çox geniş təhlilini vermişdi. Çox maraqlıdır ki, o, öz təhlilində ölkəmizdə ediliyyə və məhkəmə sistemində baş verən rəqəmsallaşmanı, burada elektron xidmətlərin, elektron məhkəmə sisteminin qurulmasını xüsusilə vurğulamışdı. Bir neçə gün əvvəl “İqtisadi azadlıq 2019” hesabatı dərc olundu və mən gördüm ki, “CISCO” şirkətinin vitse-prezidentinin söylədiyi fikirlər “İqtisadi azadlıq 2019” indeksində də öz əksini tapıb. Bu, tamamilə yeni dərc olunan indeksdir. Burada bizim mövqeyimiz bir

dən-birə 7 pillə irəliləyib. Bu irəliləyişin kökündə isə çox maraqlı faktorlar durur. Mən ölkəmizin hansı istiqamətlər üzrə irəlilədiyini müəyyən etmək üçün alt indikatorları təhlil etdim. Ən maraqlı cəhətlərdən biri odur ki, Azərbaycanın mövqeyi müliyyəti hüvəqlərinin qorunması istiqamətində üzrə yüksəlib və ən böyük irəliləyişimiz məhkəmələrin səmərəliliyinin artırılması, eləcə də hökumətin bütövlüğü istiqamətindədir. Hökumətin bütövlüyünün ölçüsü onun xalqa verdiyi vədlər, həyata keçirdiyi siyasət və həmin siyasətin nə dərəcədə ardıcıl icrasına keçirilməsinədir. Bu indeks üzrə bizim mövqeyimizdə mühüm irəliləyiş olub. Hökumət xərcləri indeksində də mövqeyimiz irəliləyib və əlavə olaraq bildirirəm ki, bu indeksdə biz, nəhayət, investisiya azadlığı alt indikatoruna görə də irəliləyişə nail ola bilmişik.

- Natiq müəllim, bir qədər əncə də qeyd etdiniz ki, Azərbaycan Prezidentini Dünya İqtisadi Forumu çərçivəsində qlobal miqyasda nüfuzu ilə seçilən şirkətlərin icraçı direktoru, rəhbər heyəti ilə görüşlər keçirib. Bu şirkətlər kifayət qədər nüfuzlu və beynəlxalq maliyyə sektorunda öz çəkisi ilə seçilən şirkətlərdir. Onlar bir çox başqa ölkələrə deyil, mehriban Azərbaycana maraqlı göstərir. Bu şirkətlərin rəhbərləri Prezident İlham Əliyevlə görüşməyə can atır və Azərbaycanla iqtisadi münasibətləri, neft və qeyri-neft sektorunda əməkdaşlığı dərinləşdirməkdə maraqlıdır. Bu faktın özü bir çox mətləblərdən xəbər verir.

- Tamamilə doğrudur. Bu şirkətlər öz sahələri üzrə dünya iqtisadi məkanında drayver rolunda çıxış edən şirkətlərdir. Yeni, bu şirkətlər qaydalar müəyyənləşdirir, dünya iqtisadiyyatını müəyyənləşdirir. Buraya “Microsoft”, “CISCO”, “Visa” və digər innovativ şirkətləri aid etmək olar. Onların Azərbaycan Prezidentinin ətrafında toplaşmasını, dövlətimizin başçısı ilə görüşməyə hədsiz marağının əsasında onun həyata keçirdiyi iqtisadi siyasət durur. Bir qədər əvvəl deyiləyimiz kimi, Prezident İlham Əliyevlə onların çox isti və çox məhsuldar görüşləri oldu. Bütövlükdə, görüşlərin mahiyyətində Dördüncü Sənaye İnqilabından artıq beşinci sənaye inqilabına, “artificial intelligence”, yəni, sənyədə süni intellektin dominant rol oynayacağı bir istiqamətə getməyimiz dəyərdir. Bu şirkətlərlə məsləhətləşmələrə, bütövlükdə Azərbaycan Prezidentinin iştirak etdiyi müzakirələrdə belə bir qənaət əhəmiyyətli olurdu ki, artıq dövlətlər elmi dairələri, biznes və hökumət dairələrini və bu cür texnoloji şirkətləri bir yere toplaqlamaq beşinci sənaye inqilabına, yəni, süni intellektin dominantlığı edəcəyi bir dövrə hazırlaşmaq istiqamətində götürməlidir. Müzakirələr zamanı aydın olurdur ki, çox qısa bir müddətdən sonra, belkə 5-10 ildən, 15 ildən sonra bu gün bizim tanıdığımız, bildiyimiz peşələri ekzistensial yoxa çıxacaq, onlara ehtiyac qalmayacaq. Bas artan əhalini, artan iqtisadiyyatı, insanları rifah halını hansı yolla təmin etmək olar? Orada Prezident İlham Əliyev çox doğru olaraq vurğuladı və şirkət rəhbərləri tərəfindən də qeyd edildi ki, artıq insanlar yeni peşələrə hazırlayan strategiyaları müəyyənləşdirilməlidir. Süni intellektin dominant rol oynamacağı dövrdə insanların peşəsini, ixtisasını necə yitəcəyi, öz əmək fəaliyyətini hansı şəraitdə davam etdirəcəyi istiqamətində indidən çalışmaq lazımdır.

Söhbətimizin əvvəlində dediyim kimi, Davos İqtisadi Forumunun builki toplantısında mehriban süni intellekt dövrünə hazırlıq, Dördüncü Sənaye İnqilabının nəticəsi olan qloballaşmadan maksimum faydalanmaq və bütün bu mürəkkəbli, çətinləşən zəminində ölkələrin fərqlənib, sabitliyini, iqtisadi və siyasi təhlükəsizliyini qorumaq dövlətlər qarşısında duran ən böyük çağırış idi və Prezidentimizlə keçirilən görüşlərdə də bu məsələlər barədə ətraflı müzakirələr aparıldı. Bu şirkətlərin marağının kökündə duran ən mühüm məsələlərdən biri Azərbaycanın bütün iqtisadi göstəricilərinin müasir dünyada üstün və çox innovativ inkişafı meylli olması idi. Bir faktı yenidən qeyd edirəm ki, “İqtisadi azadlıq 2019” indeksində Azərbaycan investisiyaların azadlığı alt indikatoruna görə də irəliləməyə nail olub və bu da “Doing Business” hesabatından, bu hesabat üzrə ölkəmizin göstəriciləri isə Prezident İlham Əliyevin apardıdığı siyasətdən irəli gəlir. “Doing Business” göstəricisinə görə bu gün biz bütün BRICS ölkələrini, Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrini, eləcə də bir çox Avropa ölkələrini qabaqlayıq. Eyni zamanda, Azərbaycan dünyada cəmi üç-dörd ölkədən biridir ki, sən 15-20 ildə adambaşına düşən sərvəti iki dəfədən çox artırır. Bu nailiyyət dövlət və xalq, iqtidar və xalq birliyinin, vəhdətinin sayəsində əldə olundu. Prezidentimizə sual verildikdə ki, Siz bu sabitliyə necə nail olursunuz, dövlətimizin başçısı deyirdi ki, bizim fəaliyyətimizin kökündə Azərbaycan xalqı dayanır, onun rifahı və xoşbəxt yaşaması dayanır və biz də bütün fəaliyyətimizi xalqımızın firavanlığına, dövlətimizin sabitliyinə və inkişafına yönəldirik. Bu, bizim uğurlarımızın rəhnidir, bu, bizim uğurlarımızın kökündə duran əsas amildir.

Uğurlu sosial inkişaf strategiyası

Prezident İlham Əliyevin son islahatları və qərarları tərəqqiyə, şəhid ailələrinin rifahının yüksəlməsinə xidmət edir

Yanvar ayının son günləri respublikamızda mühüm hadisələrə əlamətdar oldu. Prezident İlham Əliyevin şəhid ailələri ilə görüşü və regionların inkişafına dair üçüncü dövlət proqramının yekunlarına həsr olunan konfrans göstərdi ki, ölkədə sosial və iqtisadi sahələrdə təkmil və nümunəvi dövlət siyasəti həyata keçirilir. Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik.

Azərbaycan daha böyük zəfərlərə imza atacaq

Rafiq MƏMMƏDHƏSƏNOV, Milli Məclisin deputatı, professor.

Beynəlxalq birliyin fəal aktorlarından birinə çevrilən Azərbaycan 2019-cu ilə uğurlu start verib. Son günlər ölkənin siyasi, sosial-iqtisadi və ictimai həyatında baş verən mühüm hadisələr bunu deməyə tam əsas verir.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamlarına əsasən, həyata keçirilən struktur islahatları, dövlət başçısının Davos Dünya İqtisadi Forumunda iştirakı və burada keçirdiyi mühüm görüşlər, eyni zamanda, şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri, veteranları ilə görüşü və bu kateqoriyadan olan insanların ailə üzvlərinə kompensasiyaların verilməsi ilə bağlı fərmanın imzalanması, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair IV dövlət proqramının qəbulu ən diqqətçəkən məqamlardır.

Bütün bunlar Prezident İlham Əliyevin yeni inkişaf strategiyasının uğurla davam etdiyini, ölkədə davamlı və tarazlaşdırılmış iqtisadi inkişafın təmin olunduğunu bir daha təsdiqləyir.

Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan kompleks islahatlar Azərbaycanca ilk növbədə, "dünyada ən islahatçı" ölkə imcisi qazanmışdır. Azərbaycan müstəqilliyi dövründə dövlətin möhkəmləndirilməsi, idarəetmənin təkmilləşdirilməsi üçün daim islahatlar keçirib və günün tələblərinə cavab verən bir sistem yaratmağa çalışıb. Struktur islahatları ilə bağlı atılan addımlar bir daha göstərir ki, Azərbaycanda çevik idarəetmə sistemində böyük maraqlar var və bu siyasət bundan sonra da davam etdiriləcək.

Yadda qalsın məqamlardan biri də cənab İlham Əliyevin növbəti Davos səfəri oldu. Azərbaycan Prezidenti 13-cü dəfə dünyanın aparıcı siyasi liderlərinin, siyasi liderlərinin, ekspertlərinin toplaşdığı 49-cu Davos İqtisadi Forumunda iştirak etdi. 110 ölkədən 3 mindən çox iştirakçı bir araya gətirən bu dəfəki forum "Qloballaşma 4.0: 4-cü Sənaye İnqilabı dövründə yeni arxitekturanın yaradılması" devizi altında təşkil edilən forumda Azərbaycan Prezidentini 20-dən çox beynəlxalq şirkət və dövlət, hökumət başçıları ilə görüşlər keçirdi. Rusiyanın "Rossiya 1" və Çinin "CGTN" televiziya kanallarına müsahibə verərək Azərbaycan haqqındakı bir daha dünyaya çatdırdı.

Forum çərçivəsində "Bir kəmərlər, bir yol" təşəbbüsünün inkişaf etdirilməsi: Çinin trilion dollarlıq baxışını mövzusunda sessiyada iştirak edən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın bu layihəyə dəstək verdiyini və regiondan keçən bütün transmilli layihələrin iştirakçısı olduğunu diqqətə çatdırdı.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan hər il bu forumda dövlət başçısı səviyyəsində təmsil olunması ölkəmizin vacib tələfatı kimi tanınmasını sübut edən reallıqdır. Bütün bunlar Azərbaycanın dünya birliyinə inteqrasiyasını daha da möhkəmləndirir, iqtisadi əlaqələrini davamlı və etibarlı edir.

Hər bir dövlətin əsas funksiyalarından biri əhalinin sosial müdafiəsini təşkil etmək, maddi nemətlərin ədalətli bölünməsinə nail olmaqdır. Daxili siyasətin sosial-ictimaiyyəti ön planda saxlamaq, vətəndaşların sosial rifah halını yaxşılaşdırmaqdan ibarətdir. Azərbaycanda da dövlət daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritet vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyasət həyata keçirir.

Xüsusi ilə də şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri, onların ailə üzvləri daim dövlətin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunurlar. Bu kateqoriyaya aid olan insanlara mənzil və avtomobillər verilir, onlar güzəşt və müxtəlif kompensasiyalarla təmin edilir.

Elə dövlət başçısının müvafiq fərmanları ilə şəhid hərbi qulluqçuların vərsələrinə 11 min manat məbləğində bir dəfəlik ödəmələrin verilməsi də Prezidentin növbəti humanist təşəbbüsü kimi qiymətləndirilir. Yanvarın 28-də Prezident İlham Əliyevin və xanımı, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Prezident Sarayında şəhid ailələri ilə görüşləri də bir daha təsdiqlədi ki, dövlət başçısı ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə ucalmış və qazi olmuş şəxslərə hər zaman diqqət və qayğı göstərir. Bunu həm də indiyədək bu kateqoriyadan olan insanlara verilən mənzillər, avtomobillər və müxtəlif sahələrdə üzrə təbii edilən güzəştlər də təsdiqləyir.

Digər mühüm məqam isə regionların sosial iqtisadi inkişafına dair IV dövlət proqramının qəbulu oldu. Əvvəla, onu deyək ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair qəbul olunmuş və icrasına başlanmış 3 dövlət proqramı heç qətiqən də Azərbaycan bölgələrinin simasını büsbütün dəyişdirib. Təkcə bir faktı nəzər yetirək, aydın şəkildə görərik ki, bu gün regionlar yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Əgər vaxtı ilə insanlar işsizlikdən şəhərlərə üz tuturdularsa, bu gün yenidən kəndə qaçmış qaydışdır. Çünki kənd təsərrüfatında böyük yüksəliş var. Regionlarda qeyri-neft sənayesinin, aqrar sektorun inkişafı istiqamətində böyük işlər görülür.

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı yeni fərmana əsasən, təsdiqlənən IV dövlət proqramı isə bir daha göstərir ki, regionların inkişafı yeni mərhələyə qədəm qoyur. İnənəm ki, yeni dövlət proqramı cənab Prezidentin verdiyi göstərişlər əsasında uğurla yerinə yetiriləcək. Bütün bunlar xalqımız, dövlətimiz, Vətənimiz üçündür. Yeni görülən bütün işlər bizi qələbəyə, parlaq işıqlı gələcəyə aparır. Əminliklə deyə bilərik ki, bu proqram regionların sosial-iqtisadi inkişafında çox mühüm rol oynayacaq və Azərbaycan cənab İlham Əliyevlə hələ çox böyük zəfərlərə imza atacaq.

Qürurverici inkişaf

Tahir SÜLEYMANOV, Milli Məclisin deputatı.

Bu həftənin ən mühüm hadisələrindən biri "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrasının yekunlarına həsr olunan konfransın keçirilməsi oldu. Əslində, bu konfrans ötən 15 ilin sosial-iqtisadi inkişafı istiqamətində həyata keçirilən möhtəşəm tədbirlərin hesabı idi və Azərbaycan ictimaiyyəti bir daha gördü ki, bu dövrədə respublikamız olduqca qürurverici və möhtəşəm inkişaf yolu keçib.

Prezident İlham Əliyev hələ 2003-cü ildə Azərbaycanın gələcək inkişaf istiqamətləri ilə bağlı prioritetləri elan etmişdi. Dövlət başçısının bunlarla bağlı qarşıya qoyduğu əsas vəzifələrdən biri də regionların inkişafına nail olunması idi. Bu mənada hələ 2004-cü ildə regionların inkişafı ilə bağlı birinci proqramın qəbul edilməsinin bir neçə səbəbi var idi. İlk növbədə, bölgələrin inkişafı və əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi əsas vəzifələr idi. Bölgələrin inkişafı üçün infrastruktur layihələrinin icrasına məsələləri qarşıda dayanmışdı. Eyni zamanda, sahibkarlığın inkişafı və onlara

dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi və bütün bu məsələlərin bir-biri ilə əlaqəli şəkildə həll edilməsi proqramın əsas məhiyyəti təşkil edirdi. Eyni zamanda, yerli istehsalın artırılması, idxaldan asılılığın azaldılması, iş yerlərinin yaradılması və beləliklə, yoxsulluğun, işsizliyin aradan qaldırılması məsələləri də böyük əhəmiyyət daşıyırdı. Yeni regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramları əsasında, ölkəmizin uğurlu, dayanıqlı inkişafı, iqtisadiyyatımızın şaxələndirilməsi üçün vacib iqtisadi alet rolunu oynadı və zaman göstərdi ki, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanan sosial-iqtisadi islahatlar zamanında atılan ən doğru addımlardır.

Regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramının qəbul edilməsi ölkəmizin inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcını qoyaraq, regionların yüksəlişini dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri səviyyəsinə qaldırdı. Zamanın nəbzini dəzgün tutmaq, mövcud iqtisadi potensialdan və resurslardan, bütün imkanlardan səmərəli şəkildə istifadə etmək ölkə iqtisadiyyatının keyfiyyətinə yeni mərhələyə qədəm qoymasına böyük uzaqgörənliklə nail olan Prezident İlham Əliyevin bununu, həm də ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarını, arzularını, görmək istediklərini həyata keçirdi.

Birinci proqramın icra edildiyi müddətdə ölkənin bütün regionlarını əhatə etməklə 20 mindən artıq yeni müəssisə yaradıldı. UDM-in real həcmi 2,6 dəfə artaraq 38 milyard manata çatdı. UDM-in adambaşına düşən nominal həcmi isə 5 dəfə artaraq 4440 manat təşkil etdi. Bu dövrdə qeyri-neft sektoru 1,8 dəfə artdı. Sənayedə 2,5, kənd təsərrüfatında isə 25,2 faiz artım qeydə alındı. 2003-cü ildə müqayisədə 2008-ci ildə əhalinin gəlirləri də 4 dəfə artdı. Bu müddətdə ölkə üzrə 750 mindən artıq yeni iş yeri açıldı ki, bu da Prezident İlham Əliyevin 2003-cü ildə verdiyi vədin reallaşması idi. Yeni iş yerləri öz növbəsində yoxsulluğun səviyyəsinin azalmasına mühüm rol oynadı. 2003-cü ildə ölkə əhalisinin təxminən 44,7 faizi yoxsulluq xəritəsinə düşmüşdü, artıq 2008-ci ilin sonuna bu kateqoriyaya əhalinin yalnız 13,2 faizi aid olundu. Xatırladaq ki, həmin dövrdə Prezident İlham Əliyev şəhər və rayonların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair əlavə olaraq 17 sərəncam imzaladı.

2009-2013-cü illəri əhatə edən ikinci dövlət proqramı ölkənin sosial-iqtisadi nailiyyətlərini daha da artırdı. Artıq cənab İlham Əliyevin prezidentliyinin 10-cu ilində Azərbaycanda qeyri-neft sektoru 2,6 dəfə artdı, valyuta ehtiyatları çoxaldı, xarici ticarət dövriyyəsi 6,6 dəfə, ixrac 9,3 dəfə, idxal 4,1 dəfə, qeyri-neft ixracı 4,7 dəfə çoxaldı. Bu illərdə dövlət büdcəsinin gəlirləri 16 dəfə, orta aylıq əməkhaqqı 5,5 dəfə, pensiyalar 9,6 dəfə, əhalinin əmanətləri 27 dəfə artdı. Yoxsulluğun səviyyəsi 2003-cü ildəki 44,7 faizdən 2013-cü ildə 5,3 faizə düşdü. Bu dövrdə 1,2 milyondan çox yeni, o cümlədən 900 min daimi iş yeri açıldı, 55,6 min yeni müəssisə yaradıldı.

"Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrasına da uğurla yekunlaşdı. Amma biz bu proqramın nəticələrini ötən 15 ilin nümunəsində nəzərdən keçiririk. Ona görə ki, hər üç dövlət proqramı bir-birinin mantiqı davamıdır. 15 ilin sosial-iqtisadi yekunları

isə heç qətiqən, qürurvericidir. Cənab Prezidentin müşavirə-də səsləndirdiyi rəqəmlər ötən 15 ilin real inkişaf mənzərəsini göstərir. Bu dövrdə Azərbaycanda ümumi daxili məhsul 3,3 dəfə, qeyri-neft sektoru 2,8 dəfə, kənd təsərrüfatı istehsalı 1,7 dəfə artdı. Dünyada qısa müddətdə belə inkişaf göstəricilərinə nail olmuş dövlət göstərmək yəqin ki, mümkün deyil.

Azərbaycan bu illərdə global layihələrə həyata keçirib. Təbii ki, əldə olunan uğurlarımızda Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərlərinin istifadəyə verilməsinin böyük rolu var. Ulu öndər Heydər Əliyevin neft strategiyasını layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyev müxtəlif məsələləri dəfə-dəfə, antiəzərbaycançı dairələrin planlarını iflasa uğrattı və bu, enerji kəmərlərinin inşasına uğurla reallaşdırdı. Məhz bu kəmərlərlə satılan neft və qazdan əldə olunan gəlirlər 15 ildə ölkəmizin inkişafında mühüm rol oynadı.

Bu dövrdə Azərbaycan digər global iqtisadi layihələri də həyata keçirdi. "Cənub qaz dəhlizi" inşa olundu, Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu xəttiləndirildi, Türkiyədə "Star" zavodu inşa olundu. Yol infrastrukturunu tamamilə yeniləndi. Bu illərdə Şimal-Cənub, Şərq-Qərb neqliyyat dəhlizlərinin Azərbaycanın keçən hissəsində mühüm layihələr həyata keçirildi, 15 min yeni avtomobil yolu çəkildi, 7 beynəlxalq hava limanı tikildi. 15 ilin başqa bir mühüm uğuru Azərbaycanın kosmos dövlətinə çevrilməsidir. Konfransda deyildiyi kimi 31 yeni elektrik stansiyasının inşası isə ölkədə gedən inkişaf proseslərinə mühüm təkan verdi.

Təbii ki, bu dövrün sosial uğurlarının statistikasına da təqdirəlayiqdir. 2 milyon iş yeri açılması, maaşların 7, pensiyaların 9 dəfə artması, işsizliyin 5 faizə düşməsi Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan sosial nailiyyətlərdir. Məhz belə uğurlar cənab İlham Əliyevin prezident seçkilərində inamlı qələbə qazanmasını təmin etdi.

Respublikamızın uğurlarından biri iqtisadi böhran zamanı öz yolu ilə irəliləməsidir. Bunun da əsas səbəblərindən biri məhz dövlət proqramlarının icrasının nəticəsində yaradılmış iqtisadi potensialdır. Beynəlxalq geriləmənin yaşandığı illərdə Azərbaycan böhrandan layiqincə çıxıb. Həyata keçirilən iqtisadi islahatlarla öz inkişafının yeni mərhələsinə qədəm qoyub.

Prezident İlham Əliyev 2019-2023-cü illəri əhatə edən növbəti dövlət proqramını təsdiq edib. Əminəm ki, bu proqram da uğurla icra olunacaq və Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafını tamamilə yeni mərhələyə qaldıracaq.

Şəhid ailələri hər zaman dövlətin qayğısında hiss edəcəklər

Nasib MƏHƏMƏLİYEV, Milli Məclisin deputatı.

Şərəf və qürur yerim olan dövlət müstəqilliyi xalqımıza asan başa gəlmədi. Sovet imperiyasının çaynağından qurtulan digər xalqlardan fərqli olaraq biz bu yolda şəhid verdik, qanımızdan keçdik. Eləcə də torpaqlarımızın müdafiəsi uğrunda döyüşlərdə minlərlə vətən övladını fəda etdi, şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Bu ucalığa yüksələnlərin qısa ömür yolu hünər və qeyrət rəmzidir. Xalqımız və dövlətimiz şəhidlərin əziz xatirəsini həmişə uca tutur. Çünki şəhidlər xalqımızın kimliyini, man-

liyini göstərən müqəddəslərdir. Tökülən şəhid qanı bizim bugünkü azadlığımızın, firavanlığımızın təməli dəsidir.

Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın yanvarın 28-də Prezident Sarayında şəhid ailələri ilə görüşmələri həftənin ən mühüm hadisəsi oldu. Bu görüş ölkə Prezidentinin, şəhidlərin xatirəsinə və onların ailə üzvlərinə dərin ehtiramının, diqqət və qayğısının növbəti əyani təzahürü kimi yadda qaldı. Eyni zamanda, şəhid ailələri ilə görüş Heydər Əliyev ideyalarının davamının növbəti təsdiqi oldu. Çünki ulu öndər şəhid ailələrinə həmişə xüsusi diqqət və qayğı göstərilməsi mühüm vəzifələrdən biri kimi müəyyən etmiş, şəhid ailələrinə daim yardım dəstək olmuşdu. Heydər Əliyevin bu xeyirxah və humanist siyasəti çox uğurla davam etdirilib, vətənimizin bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş insanların xatirəsinin əbədiləşdirilməsi, onların ailələrinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün fəal və ildən-ilə güclənən siyasət həyata keçirilib. Şəhid ailələrinin mənzillə, pensiya və müavinətlərlə təmin olunmaları daim diqqət mərkəzindədir. Bütün bunlar təsdiq edir ki, Heydər Əliyevin layihəsi davamçıları olan Prezident İlham Əliyevin sosial siyasətində şəhid ailələrinə yüksək və hərtərəfli qayğı göstərilməsi daim prioritetdir. Şəhid ailələri ilə görüş zamanı Prezident İlham Əliyev bu barədə deyib: "Mənim fəaliyyətimdə bu məsələ daim prioritet təşkil edib. Son illər ərzində şəhid ailələri ilə görüşlərim bunu bir daha sübut edir. Biz sizinlə birlikdə bir çox evlərin açılışlarında iştirak etmişik. Mən şəhid ailələrinə mənzillərin, avtomobillərin açılışlarında şəxssən təqdim etmişəm və bunu özüm üçün borc bilirməm. Bu mənim borcumdur, xalqa xidmət etmək mənim ən böyük vəzifəmdir. Mənim üçün bu, böyük şərəfdir ki, sizə bu istiqamətdə xidmətim göstərim".

Şəhid ailələri ilə bağlı atılan addımlar isə şəhidlərin xatirəsinə göstərilən ən böyük ehtiramdır. Respublikamızda bu sahədə görülən işlər həmişə diqqət mərkəzindədir, həm də şəhid adının həmişə uca tutulmasının göstəricisidir. Ölkəmizdə şəhid ailələrinin və müharibə əlillərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımların statistikasına da göstərir ki, şəhidlər unudulmur və onların ailələri daim diqqətin ən yüksək qayğısı ilə əhatə olunur. Xatırladım ki, indiyədək bu kateqoriyadan olan vətəndaşlara 6654 mənzil təqdim edildi. Yaxın illərə nəzərə salsaq, 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının ayılıq bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlil olmuş şəxslərdən və şəhid ailələrindən 315 nəfər mənzil və fərdi evlə təmin edildi. Ötən il isə şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə nəzərdə tutulduğundan 3 dəfə çox olmaqla, 626 mənzil verilib. Bu il həmin kateqoriyadan olan vətəndaşlara azı 800 mənzil təqdim olunması nəzərdə tutulur. Eləcə də bu vaxta qədər müharibə əlillərinə 6144 avtomobil verilib.

Bütün bunlar ölkəmizdə şəhid ailələrinə, o cümlədən müharibə əlil və veteranlarına olan diqqətin təsdiqidir. Bu diqqətin ən mühüm nümunəsi isə Prezident İlham Əliyevin 2018-ci ilin aprelinde keçirilən seçkilərdən sonra imzaladığı ilk fərmanın şəhid ailələri ilə bağlı olmasıdır. Cənab Prezidentin "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda

həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüynə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" 2018-ci il 19 aprel tarixli 1 nömrəli fərmanı göstərdi ki, dövlət başçısı üçün şəhid ailələrinə qayğı prioritetdir. Fərmana əsasən, şəhid hərbi qulluqçuların vərsələrinə 11 min manat məbləğində bir dəfəlik ödəmələrin verilməsi nəzərdə tutulub. Dövlət başçısının növbəti mühüm humanist təşəbbüsü kimi şəhid hərbi qulluqçuların vərsələrinə bir dəfəlik ödəmənin verilməsi vətənimizin rifahının yaxşılaşdırılması, sosial ədalətin təminatı istiqamətində daha bir əhəmiyyətli addım kimi ümumən ictimaiyyəti tərəfindən rəğbətə qarşılandı. İndiyədək 3100-dən çox şəhidimizin ailə üzvlərinə və digər vərsələrinə bir dəfəlik ödəmə həyata keçirilib, bu istiqamət üzrə 34 milyon manat vəsait ödənilib. Hazırda 6 mindən çox şəhidin vərsələrinə ödənişlər davam etməkdədir.

Şəhid ailələri ilə görüşün gün dövlət başçısının imzaladığı növbəti fərman hər birini qürurlandırdı, təsirləndirdi. "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüynə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 19 aprel tarixli 1 nömrəli fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə fərmana əsasən, bir dəfəlik ödəmənin əhatə dairəsi daha da genişləndi. Respublikamızın ərazi bütövlüyü uğrunda 1997-ci ilin avqust ayının 2-dək şəhid olmuş əlavə 2725 şəhidin (o cümlədən 11000 manatdan az sigorta ödənişi almış 2264 şəhid hərbi qulluqçunun və 461 şəhid polisin) vərsələrinə də bir dəfəlik ödəmə verilməlidir. Eyni fərmana bir dəfəlik ödəmənin verilməsi prosesi artıq 12268 şəhidin vərsələrinə əhatə edir.

Lakin Prezidentin diqqət və qayğısı bunulla bitmir. Cənab İlham Əliyev yanvarın 30-da şəhid ailələrinin sosial müdafiəsini gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə növbəti fərman imzaladı. "Şəhid ailəsi üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqəddürünün artırılması haqqında" fərmana əsasən şəhid ailəsi üçün Azərbaycan Prezidentinin təqəddürünün aylıq məbləği artırılaraq 2019-cu il fevralın 1-dən 300 manat müəyyən edildi. Bundan əvvəl isə bu məbləğ 242 manat idi. Xatırladım ki, hazırda Azərbaycan Prezidentinin aylıq təqəddürünün məbləği Milli Qəhrəmanlar üçün 1500 manat, I qrup müharibə əlilləri üçün 182 manat, II qrup müharibə əlilləri üçün 158 manat, III qrup müharibə əlilləri üçün 121 manat təşkil edir.

Təmsil etdiyimi Balakən rayonunda da şəhid ailələri yüksək sosial qayğı ilə əhatə olunublar. Onlar göstərilən yüksək diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə öz minnətdarlıqlarını bildirirlər. Qeyd edim ki, rayonumuzda 155 şəhid ailəsi və 113 Qarabağ müharibəsi əlili var. Qarabağ əlilləri və şəhid ailələri üçün indiyədək 18 fərdi ev və 2 (8 və 36 mənzilli) yaşayış binası tikilərək istifadəyə verilib. Bundan sonra rayonda şəhid ailələrinin sosial qayğıları daim diqqət mərkəzində saxlanılacaq.

Şəhidlər bizim qürurumuz, vəzifəmizdir. Ona görə ən ali səviyyədə şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə öz minnətdarlıqlarını bildirirlər. Qeyd edim ki, rayonumuzda 155 şəhid ailəsi və 113 Qarabağ müharibəsi əlili var. Qarabağ əlilləri və şəhid ailələri üçün indiyədək 18 fərdi ev və 2 (8 və 36 mənzilli) yaşayış binası tikilərək istifadəyə verilib. Bundan sonra rayonda şəhid ailələrinin sosial qayğıları daim diqqət mərkəzində saxlanılacaq.

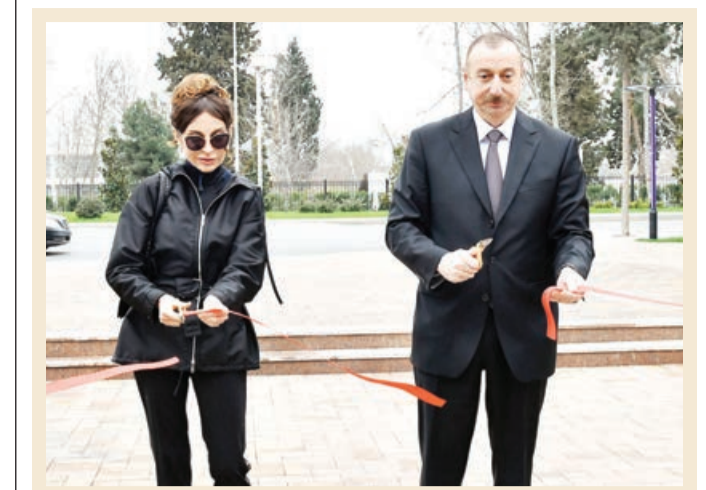
Düən dövlət başçısı "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında fərman imzalayıb. İlkin hesablamalara görə, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövründə dövlət proqramının icrasının üçün ən azı 17 milyard manatdan çox vəsait nəzərdə tutulur. Bunun 4,6 milyard manatı özəl sektor tərəfindən indiyədək icra edilən və hazırlığı gedən layihələrə investisiya şəklində qoyulacaq.

Prezident dedi ki, dövlət tərəfindən təxminən 13 milyard manata yaxın kapital qoyuluşu gözlənilir. Əlbəttə ki, bu, ilkin rəqəmlərdir və bu rəqəmin daha böyük olacağı gözlənilir. Çünki əvvəlki üç proqramın icrasını bunu deməyə əsas verir. Bu proqramın hər bir artıqlaması ilə icra edilib. Elə yeni proqram da digərləri kimi Azərbaycana böyük dividendlər qazandıracaq.

Dövlət başçısı bir daha görülmək istəyən işlər, reallaşacaq layihələrin uğurla başa çatacağına əminliyinə vurğulayaraq fikrini belə yekunlaşdırdı: "Azərbaycan bundan sonra da uğurla, inamlı inkişaf edəcək. Mən tam əminəm ki, bundan sonra da ölkəmiz ancaq inkişaf, tərəqqi və qələbələr yolu ilə gedəcək".

Prezident dedi ki, dövlət tərəfindən təxminən 13 milyard manata yaxın kapital qoyuluşu gözlənilir. Əlbəttə ki, bu, ilkin rəqəmlərdir və bu rəqəmin daha böyük olacağı gözlənilir. Çünki əvvəlki üç proqramın icrasını bunu deməyə əsas verir. Bu proqramın hər bir artıqlaması ilə icra edilib. Elə yeni proqram da digərləri kimi Azərbaycana böyük dividendlər qazandıracaq.

Dövlət başçısı bir daha görülmək istəyən işlər, reallaşacaq layihələrin uğurla başa çatacağına əminliyinə vurğulayaraq fikrini belə yekunlaşdırdı: "Azərbaycan bundan sonra da uğurla, inamlı inkişaf edəcək. Mən tam əminəm ki, bundan sonra da ölkəmiz ancaq inkişaf, tərəqqi və qələbələr yolu ilə gedəcək".

- 2014-2018-ci illərdə regionların inkişafına dair dövlət proqramının icrasının yekunları**
- Regionların inkişafına ümumilikdə 24,2 milyard manat vəsait yönəldilib;
 - 400-dən çox sərəncam imzalanıb;
 - İmzalanmış sərəncamlara əsasən ayrıca 2,8 milyard manat vəsait ayrılıb;
 - 16 mindən çox sahibkara 1 milyard manatdan çox güzəştli kredit verilib;
 - 1,5 milyon daimi olmaqla 2 milyondan çox iş yeri açılıb;
 - Qeyri-neft sektoru 8, qeyri-neft sənayesi isə 32 faiz artıb.

İlham Əliyevin uğurlu regional inkişaf modeli

Azərbaycan bölgələrində son 15 ildə möhtəşəm quruculuq və abadlıq işləri aparılıb

Əvvəlki 1-ci sahə.

Kənd təsərrüfatında islahatlar dərinləşdirilməlidir

Dördüncü dövlət proqramında kənd təsərrüfatı və sənaye istehsalı xüsusi yer tutur. Çünki həyata keçirilən infrastruktur layihələrinin böyük hissəsi başa çatdığı üçün iqtisadiyyatın real sektorunu, kənd təsərrüfatı, sənaye potensialını gücləndirilməsi əsas məsələlərdən biridir.

Bununla yanaşı, kənd təsərrüfatının subsidiyalaşdırılması və vergilərdən azad olunması, texnika və gübrələrin güzəştli şərtlərlə verilməsi, lizinq xidmətlərinin təşkil, investisiyaların və ixracın təşviqi, lisenziyalaşdırmanın təkmilləşdirilməsi, yoxlamların dayandırılması müddətinin 2021-ci il yanvarın 1-dək uzadılması bu sahəyə necə dəstək göstərildiyini bir daha təsdiqləyir. Həmçinin yerli istehsalın stimullaşdırılması məqsədi ilə dövlət satınalmalarında yerli məhsulların dəyərinə 20 faiz güzəştin təbii, ixrac təşviqinin verilməsi və digər dövlət dəstəyi mexanizmləri ölkədə sahibkarlığın inkişafında mühüm rol oynayır.

Xatırladaq ki, bu sahədə müxtəlif mexanizmlər işə salınıb, təşəbbüslər irəli sürülüb. Onlardan biri də investisiya təşviqi mexanizmidir. Investisiya təşviqi proqramı üzrə 107 layihə həyata keçirilib. Ümumiyyətlə isə 332 layihənin icrası nəzərdə tutulub. Bu layihələrin həyata keçirilməsinə qoyulacaq sərmayə 2,8 milyard manatdır. Layihələr çərçivəsində əlavə 12 min yeni iş yeri açılacaq.

Prezident həmçinin ölkədə yeni meyvə-tərəvəz emalı müəssisələrinin yaradılmasına ehtiyac duyulduğunu söylədi. Bunun səbəbi isə meyvə və tərəvəz istehsalının getdikcə artması və ixracının çoxalmasıdır. Ancaq bu gün xarici bazarlarda daha çox emal olunmuş mehsullara böyük tələbat var. Ona görə də emal müəssisələrinin sayı çoxaldılmalıdır.

Ümumiyyətlə, kənd təsərrüfatında islahatlar dərinləşdirilməlidir. Bu sahə əlmi təsərrüfatı inkişaf etməli, müasir texnologiyalar, yamaşmalar təbii qaydada tətbiq olmalıdır. Həmçinin kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı artırılmalıdır. Dövlət başçısının sözlərinə görə, son 15 il ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı təxminən 6 dəfə artıb da, potensial da böyükdür.

IV dövlət proqramı - 17 milyard manatdan çox vəsait

Düən dövlət başçısı "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında fərman imzalayıb.

İlkin hesablamalara görə, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövründə dövlət proqramının icrasının üçün ən azı 17 milyard manatdan çox vəsait nəzərdə tutulur. Bunun 4,6 milyard manatı özəl sektor tərəfindən indiyədək icra edilən və hazırlığı gedən layihələrə investisiya şəklində qoyulacaq.

Prezident dedi ki, dövlət tərəfindən təxminən 13 milyard manata yaxın kapital qoyuluşu gözlənilir. Əlbəttə ki, bu, ilkin rəqəmlərdir və bu rəqəmin daha böyük olacağı gözlənilir. Çünki əvvəlki üç proqramın icrasını bunu deməyə əsas verir. Bu proqramın hər bir artıqlaması ilə icra edilib. Elə yeni proqram da digərləri kimi Azərbaycana böyük dividendlər qazandıracaq.

Dövlət başçısı bir daha görülmək istəyən işlər, reallaşacaq layihələrin uğurla başa çatacağına əminliyinə vurğulayaraq fikrini belə yekunlaşdırdı: "Azərbaycan bundan sonra da uğurla, inamlı inkişaf edəcək. Mən tam əminəm ki, bundan

Köhnə kişilərdən biri

Ağsaqqal sözü

“Ədalətli olmalı insan, Allahı başının üstündə görməli, haqqı nahaq verməməli, haram yeməməli. Koruqlu deyib, oğurluq etməmişəm, amma haram yeməmişəm. Allahla öz arasında düz olmalı insan. Hamudan gizlənməyib, ancaq Allah bilir axı sən kimsən. Haqqında düz söz deyildə, xoşum gəlir. Kimsə desə ki, Mədər çox savadlı adamdı, bilərəm ki, yalan deyir. Amma deyəndə ki, Mədər xeyirxahdı, qan yatırdı, bu, başqa məsələ...”

O köhnə kişilərdən. Kamalı, etibarlı, aqıl... Şax yerisi, şux duruşu, sərt baxışı, haqq-ədələt qoruyucusu, kəserli sözü ilə - əsl Azərbaycan kişisi...

Dilinə artıq söz gətirmir - sözü hörmətdən düşər, oturduğu yer dəyişmir - dostluğu etibardan düşər...

Adının çəkilməsi kifayətdir ki, onun sələflərinin eməllərini davam etdirən xeyirxahlıqlarından ağız dolusu danışılır...

Həmişə Allah olub dayağı... Şərəfli ad isə bu heyətdə yaşama amalıdır...

“Ağsaqqal sözü” rubrikasının qonağı deputat, el ağsaqqalı Hacı Mədər Musayevdir. Taniyanlar onun haqqında çox danışılar və dönə-dönə vurğulayırlar ki, sadə və təvəzökar insan olan Hacı Mədərin xalqı üçün gördüyü xeyirxahlıqları yazmaqda, danışmaqda qurtarmaq olmaz...

Hacı Mədər isə heç vaxt özü barədə danışmağı xoşlamır...

Yaxşılıq mənim şüarımdır

Mənə öz bəmədə danışmaq çox çətin. Bura balaca bir şəhərdi və ulu bəbərim də Bakıda anadan olub, hamımız bir-birimizi tanıyırdı. Kimi mənə atama görə, kimi övladım, nəvəm, kimi də deputat kimi tanıyırdı. Və bunun da məsuliyyəti çox ağır olur ki, sən təkcə özü üçün yaşamırsan. Dünya bir pəncərədir deyirlər, amma əsas odur ki, sən o pəncərədən necə baxırsan...

Ailəmədə adət-ənənələrimizə hörmət olub həmişə. 1969-cu ildən bu günədək hər gün Mir Mövsüm Ağaya “Yasin” oxutdururam. Hər gün... Bir dəfə niyyət elədim, çin oldu. O vaxtdan buğünədək sözümlə əməl edirəm. 1990-cı ildə Məkkəyə getmişəm. Məkkə bir dəfə vacibdi... Mən düşünürəm ki, hər kəsə Allah xoftu olmalı. Bəzilərini qəlbine şeytan girir, yoldan çıxarırlar onları...

Tərcümeyi-halında elə də rəngarənglik yoxdur. Sadə, təmiz bir ailəmişəm, kolxozcu ailəsi. Namuslu, ləyaqətli, halal insanların övladı olmuşam: atam müharibədə əlil qayıtmışdı, 1953-cü ilə qədər kolxoz sədri işlədi. Sonra kolxoz dağıldı, bir neçə kəndi birləşdirdilər. Anam da evdar idi. Üç bacı, bir qardaş atalı-analı dünyamızın bəxtəverliyini görmüşük... Sonra evin tək oğlu olduğuma görə hamının yükü mənim üstümə düşüb. Zəhmətə tez alışmışam.

14-15 yaşından ticarətdə işləmişəm, satıcı şagirdliyindən mağaza müdirinə qədər gəlmişəm. Sovet hökumətinin əsan-kəsan vaxtlarında bir nöqsanım belə olmayıb, əksinə, bütün mükafatları almışam.

Sonra da deputat oldum. 1990-cı ildə heç bilmirdim ki, deputat seçiləcəm. Bu, ağıma da gəlmirdi. Çünki sovet dövründə mağaza müdiri heç vaxt deputat ola bilməzdi. Kolxozcu, sağıcı, professor... deputat ola bilirdi, amma ticarətçi yox! Kəndimizin ağsaqqalları məscidə yığılıb qərara gəliblər ki, namizəliyimi versinlər...

Qonşu kənddə taniyan olmayıb mənə, amma indi, şükür Allaha, dörd bir tərəfin hörmətini hiss edirəm...

Yaxşılıq da heç vaxt ona görə etməmişəm ki, mənə deputat seçsinsin. Yaxşılıq mənim amalımdır...

Nə qədər sağam, İlah Əliyev tabiği ilə məşul olacağam

Heç bir partiyanın üzvü deyiləm, amma YAP-ın dostuyam. Yeni Azərbaycan Partiyası Heydər Əliyevin şah əsərlərindən biridir. Ulu öndər Heydər Əliyevdən hər zaman böyük diqqət və qayğı görmüşəm. Bu qayğının davamını Prezident İlah Əliyevdən görürəm. Bu, mənə çox sevindirir, həm də çiyinəm daha böyük məsuliyyət qoyur...

İlah Əliyev “Heydər Əliyev Akademiyası”nı qurtarıb, Heydər Əliyev kimi dahini görüb evinin içində... Hər dəfə fikirləşirəm ki, rəhmətlik Heydər Əliyev sağ

olsaydı, bu gün ona baxıb haqlı olaraq qürur duyardı ki, özündən sonra xalq üçün yaxşı Prezident qoyub... Prezident İlah Əliyevin bu 15 ildə elədikləri - indi bir-bir sayım, saymaqda qurtarmaz ey... Bu işlər təkcə xalqın yox ey, dünyanın gözündədi...

Nə qədər sağam, İlah Əliyevin təbliği ilə məşul olacağam. Onu yaxşı tanıdığımı görə. Hər zaman Prezidentimin dostuyam, əsgəriyəm... Bilirsiniz, mən onu taniyanda hələ Prezident deyildim. Biz 8 il “deputat yoldaşı” olmuşuq. Görürsən, kimsə 3 il əsgərlikdə olur, deyir, əsgər yoldaşımdır, 5 il institutda oxuyur, deyir, tələbə yoldaşımdır və s. Biz də 8 il Milli Məclisdə bir yerdə oturmuşuq. O boyda Heydər Əliyevin oğlu, o boyda Əziz Əliyevin nəvəsi... Onda o qədər səmimiyyət, sadəlik, mərdlik görmüşəm ki... Bu xalqın böyük himayədarı, mərhəmətli qayğıkeşidir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xeyirxahlığı qanından, genindən gəlir, atasından, babalarından gəlir. Heydər Əliyev kimi kişinin də gəlini olub. Mehriban xanımın tədbirlərinə baxıram, uşaqları, körpələri elə bağına basıb öpür ki, heç doğma anaları onları elə öpməyib...

Heydər məscidinin Binaqədədə tikilməsi böyük etimaddır

Qafqazın ən böyük məscidi olan Heydər məscidinin bizim rayonda, Binaqədədə tikilməsi də böyük etimaddır. Allah Prezidentimizdən razı olsun. Prezident İlah Əliyevin tapşırığı ilə 2012-ci ilin sentyabrında Heydər məscidinin tikintisinə başlanıldı və 2014-cü il dekabrın 26-da açılışı oldu. Prezident İlah Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva, ailə üzvlərinin məscidin açılışında iştirakı xalqımızın dini-mənəvi dəyərlərinə verilən qiymətdir...

Hər gün bu məscidin yanından keçəndə, onun möhtəşəmliyini görəndə sevinirəm. Bu məscid həm də Azərbaycanın

nın inkişafını, milli, dini ənənələrimizə sadiqliyini nümayiş etdirir. Ölkəmizdə ilk vəhdət namazı da burada qılındı. Azərbaycan indi dünyada toleranlığın örnəyi, multikulturalizmin mərkəzi kimi tanınır.

Adıma görə başımdan da keçərəm...

30 ildir Milli Məclisdəyəm, bura ilə bağlı o qədər xatirələrim var ki... Yaxşı tərəfini də, pis tərəfini də, satqınını da, etibarlısını da görmüşəm. Amma mənə qarşı hamı yaxşı olub, ağsaqqal, hacı kimi hörmət edilə bilər. Parlamentdə öyrəşmişəm. Görürsən ki, dalbadal iclas olanda adam bir az yorulur, amma olmayanda da darıxır...

6 dəfə bir dairədən seçilmək, bu, bilirsiniz də, necə çətin. Bu, mənim üçün böyük hörmətdir, bunu heç vaxt yaddan çıxarmaram. Mənim eyni ərazidən deputat seçilməyən insanlarla heç qət üzərində qurulan münasibətimdir. Hər halda, 6 dəfə eyni dairədən təkrar seçilmişəm, demək, insanların mənə etimadı, inamı var.

Deputatın üzərinə hansı vəzifələr düşür, deputat nə edə bilər - bunu yaxşı bilirəm. Və hamısını da öhdəsindən gəlməyə çalışmışam. Həm də çalışıram ki, artıqlaması ilə edim...

Mədər Ələsgər oğlu Musayev

26 noyabr 1947-ci ildə Bakı şəhəri Binaqədə kəndində anadan olub. 182 sayılı məktəbdə təhsil alıb. 1964-cü ildə satıcı şagirdi kimi əmək fəaliyyətinə başlayıb, kiçik satıcı, baş satıcı işləyib. “Bahar” ticarət mərkəzinin müdiri vəzifəsinə qədər yüksəlib. 1975-ci ildə Moskva Kooperativ İnstitutu Bakı filialının sənaye əmtəəşünaslığı və ticarətin təşkilat fakültəsinə daxil olub, 1982-ci ildə təhsilini başa vurub.

İlk dəfə 1990-cı ildə 12-ci çağırış Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinə deputat seçilib. 1995, 2000, 2005, 2010, 2015-ci illərdə xalqın Milli Məclisə deputatlığına səs verib. Milli Məclisin İqtisadi siyasət daimi komissiyasının üzvü olub. Təcrübəli iqtisadçı kimi bu komissiyanın işində, mühüm sənədlərin, qərarların hazırlanmasında fəallıq göstərib.

Hazırda Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komissiyasının, eləcə də Azərbaycan-Gürcüstan, Azərbaycan-Iran, Azərbaycan-Səudiyyə Ərəbistanı, Azərbaycan-Tacikistan parlamentləri arasına əlaqələr üzrə işçi qrupunun üzvüdür.

Çox sayda mükafatlara layiq görülüb. Prezident İlah Əliyevin 23 noyabr 2007-ci il tarixli sərəncamı ilə ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəallığına görə “Şöhrət”, 24 noyabr 2017-ci il tarixli sərəncamı ilə “Şərəf” ordenləri ilə təltif olunub. İki oğlu, bir qızı, doqquz nəvəsi, bir nəticəsi var.

Hələ ilk dəfə məsciddə mənim namizədliyimi irəli sürən zaman dedim ki, mən gedərəm, amma sonra deyəcəksiniz ki, qayıt dala, mən utanaram kənddə, eldə, obada. O zaman Sabit Bağirovla ikinci tura qaldıq, mənə daha çox səs verdilər və artıq 30 ildir Milli Məclisdəyəm. O da asan deyil ki, bu 30 ildə adını qoruyub saxlayasan...

Qədim türklərdə belə bir məsələ var. Deyir, nəyim var keçərəm, tək başım salamat olsun. Amma adıma görə başımdan da keçərəm. İnsan adı üçün yaşamağadır.

Deyirlər ki, Mədər danışmır, amma...

Deyirlər ki, parlament tribunasında çox danışmıram. Hesab edirəm ki, çox danışmaq heç zaman bəyənilməyib. Yaxşı, məntiqli, lazım olan yerdə danışmaq isə vacibdir. İndi mən danışmıram, o demək deyil ki, danışanlar düz etmirlər. Məsələn, danışanlar içərisində elələri var ki, danışıq, heqiqətəndən xoşuna gəlir. Bəzən də boş yerdə danışırlar, tutaq ki, parlamentdə 3-cü oxunuşda danışmaq lazımdır deyil ey, amma onda da danışırlar. Həvəskardır danışımağa...

Gərək sözün də çəkisini biləsən. Mən görsəm ki zərurət var, sözümlü deməli

yəm, o zaman deyəcəm. O da maraqlıdır ki, 125 deputatın 20-30-u mənə kimi çoxdanışan deyil, amma həmişə deyirlər ki, Mədər danışmır. Mən danışmırsam və ya, əgər pisdirmə, 6 dəfə mənə seçməsinlər də...

Mən də sabahdan başlasam danışmaq, maraqlıdır ki, o zaman nə deyəcəklər...

Gərək o qədər savadın olsun ki, sətiraltı deyə biləsən

Düşünürəm ki, parlamente hər cür adam lazımdır. Hüquqşünas da, tarixçi də, iqtisadçı da, xətri, hörmətli olan adam da, ağsaqqal da. Tutaq ki, sən Binaqədədən seçilmişsən və ora gəndəndə oradakı 3 nəfərdən ikisi ayağa durursa, sən necə oranın deputatısan?! Dediym odur ki, insanlarla işləməyi bacarmalısan.

Məsələn, 2008-ci ildə prezident seçkiləri vaxtı Xocasan kəndində ilk dəfə səs verəcək sakinlərlə görüş keçirdirdik. Bir deputat yoldaşımız da başladı danışmağa ki, “de-yure” belə gəldi, “de-fakto” belə gəldi, nə bilim, vertikal elə, horizontal belə... Sadə camaat da başa düşür axı, bu, nə deyir, başladılar danışmağa. YAP idarə Heyətinin üzvü Kərim Kerimov da orada idi, o mənə baxdı, mən də ona...

Və söz aldım. Dedim, ay camaat, həmkarım siyasətçidi, hüquqşünasdi, o,

sözünü dedi, öz dilində dedi. İndi istəyirəm, mən də bir neçə kəlmə danışım, amma mən sizin birinizi kimi danışacağam. Mən istəyirəm siftenizi kor etməyəsini, birinci dəfə səs verirsiniz, gədin İlah müəllimə səs verin, İlah Heydər oğlu Əliyevə. Bunu dediyimi gördüm, elə bil buz qırıldı, hamı başladı əl çalmağa... Gərək insanlarla onların öz dilində danışasan...

Bu, savadla bağlı da bir şey deyil. Ola bilər ki, bir kitab belə oxumayan adam kütlə arasında elə danışın ki, onu alsın elə. Bax onun da öz siyasəti var. Savad da vacibdir, elə çixməsin ki, o mənə yoxdur, bəyənmiyəm. Ancaq ki, bir savad bütün məsələləri həll etmir.

Elm də var, həlm də... Bunlar ikisi bir yerdə olanda lap yaxşı olur. Gərək o qədər savadın olsun ki, bu şeyləri sətiraltı deyə biləsən.

Hamiya “qardaşımın, ağsaqqalımın, böyüyümün” demək olmaz

Qəbul edə bilmərəm ki, bir adamın 60 yaş var, 40 illik dostu yoxdu. Bəs sən niyə yaşamısan? 5 il biriylə, 3 il biriylə... Bu, dostluq deyil ki... Dost dediyin insan tamam başqa insandır. Öz payıma deyirəm, dostla gərək hər gün görüşməyəsən, dostda səhv axtarmayasan, yaxud gözləməyəsən ki, dostum mənim yolumda ölməyə gətsin... Dostum başqa səhv eləsə, çalışaram qaytarım düz yola, günkü dostu itirmək çox ağrıdır. Amma əgər hansısa dostum dövlətə, dinimə qarşı çıxsın, keçməyərəm... Uzaqlaşaram ondan. Dostlarımdan biri deyir, dostunu taniyan gün get qurban kəs, yoxsa sonra çətin olar. Dostluq edirsən, yol yoldaşı olursan, taniyanın və nəticə çıxarırsan ki, bununla hara qədər gedə bilərəm. Hər kəsin öz yeri olmalıdır, hamıya “qardaşımın, ağsaqqalımın, böyüyümün” demək olmaz, fərq olmalıdır, insan özü fərqi görməlidir...

İnsan Allahın əmanətini saxlaya bilmirsə...

Az yaşım yoxdur, bu həyatın keşməkeşli vaxtlarını, hakimiyyətin neçə dəfə dəyişdiyini, insanların hər dəfə özünü necə aparmasını, necə dəyişmələrini görmüşəm...

Baxıram ki, insanlar çox dəyişib... Babam 120 yaşında vəfat edib, zamanında ondan, atamdan, ağsaqqallardan eşitməmişəm ki, heç acıq dövründə də, müharibə vaxtında da belə olmayıb və insanlar nə qədər əziyyət çəkənlər də, mənəvi dəyərlərini heç zaman itirməyiblər. Bəzən deyirlər ki, zaman o zaman deyil, amma mən bunu ağıma yerləşdirə bilmirəm. Axı ana, ata, övlad, dost əvvəl də olub, indi də var. Bunun zamanəyə nə aidiyyəti var?...

Bu gün boşanmaların bu qədər artmasının zamanəyə heç bir aidiyyəti yoxdur ki... Hər xırda şeyə görə boşanmaq olmaz. Bir az da dərinə gedəndə baxırsan ki, bu boşanmaların elçiləri kim olub? Əvvəllər kənddə, eldə, obada seçilən adamları dəvət edirdilər, qızın “həri”sini o alırdı. İstər-istəməz oğlan da, qız da, valideyn də məsuliyyət daşıyırdı ki, biz qızımızı filankəsə vermmişik. Ailə quran insan başa düşməlidir ki, mən evlənmərsəm, bunu kəbinlə alıram. Bu, Allahın əmanətidir sənə. Çox məəttələm ki, əgər bir insan Allahın əmanətini saxlaya bilmirsə, o, kimin əmanətini saxlaya bilər? Bax bunun məsuliyyətini bilmirlər. Boşanmanı elçiyə bilər adı bir şey.

Əgər bu, zamanın günahıdırsa, Bakının kəndlərində, Azərbaycanın rayonlarında niyə şəhərdə olduğu qədər boşanma yoxdur?!

Kişi sözü...

Yeniyyəyə qarşı deyiləm, ancaq yaxşı yenilik olsun. Demokratiya adı altında özbaşınalığa edirlər. Özdən böyüye, vəzifəli hörmətliyə edirlər, dövlətin əleyhinə danışırlar, amma bu, demokratiya deyil. Mən çox az, 2-3 ildən bir belə müsahibə verirəm və sonra görürsən ki, kiminsə xətrinə deyir. Amma mən bunu kiminsə xətrinə deməyə görə demirəm...

Zəmanəni bu cür qəbul edə bilmərəm, mənim üçün çox çətin... Sovet hökuməti dövründə 13-14 yaşından uzun müddət ticarətdə işləmişəm. İndi 20 yaşında uşağı gəcə evdən bayıra buraxmırdıq. Kənddən mal alıb gətirdirdik, satırdıq. Bir kəlmə sözlə deyirdik ki, tutaq ki, Balakənd mal götürəcəyik. Balakənd kim var? Əli Ansurski. Onunla əlaqə saxlayırdıq, halbuki nə o mənə, nə mən onu tanıyırdıq. Ancaq bildirdik ki, orada hörmətli adamdır. Bir kəlmə deyirdim ki, Əli, mən filankəsədən mal alıcam. Deyirdi, sənə də cavabdehəm, ona da. İndi notariusdan, məhkəmədən kağız alırlar. O zaman isə bir dəne “sən öl, mən öl”, bir dəne kişi sözüne o boyda iş həll olunurdu...

Mənə mənəm kimi, mən də hamı kimi ola bilmərəm... Yaşlı kişilər kəndin içində oturub söhbət edəndə cavab oradan keçməzdi. Mən özüm yaşlı adam görəndə əlimdəki siqareti gizlədirdim ki, deməsinlər ki, cavablar nə yaman həyasızlaşdı. İndi hansı uşağa bir söz deyə bilərəm? Qaldı mənim özümə...

Hələ indiyə qədər övladlarım mənə əl verib görməyiblər. Adam var gündə oğlunu 5 dəfə görür, 5-ində də öpür. Yəni mən ona da pis baxmıram, amma biz-

də belə olmayıb, atam da belə olub. Böyük övladımın artıq 50 yaş var, mənə deməmiş övladına heç nəyə icazə verməz. Hansısa toyda, ad gününə gətirməsi üçün mən də icazə verirəm, ancaq xəbərim olmalıdır...

Amma yenə də deyirəm ki, hamı mənim kimi, mən də hamı kimi ola bilmərəm, hər evin öz qayda-qanunu var...

Elə adam üçün elçi getməyərəm... Narazılıq olanda, kimsə kiməsə qız alıb verəndə mənə də deyirlər. Amma mən elə adam üçün də elçi getməyərəm ki, kiminsə uşağını bədbəxt etsin. Bizim Bakı kəndlərində evləndən qaydası olub ki, əgər burada 10 min əhali varsa, onlardan 3 nəfər seçilir ki, müəyyən lazımlı olan şeyləri, haqqı, ədaləti tənzimləyəlsin. Və o 10 min adamdan 9 minə həmin adamlara qulaq asır.

Mən bu gün də kənddə yaşayıram. Şəhərdə də evimiz var, amma heç vaxt kənddən çıxmamışam. Həm seçilərdən uzaq düşmək istəməyirdim, həm də düzünə qalanda, özüm şəhərdə qala bilmirəm. 70 il bir evdə, həyatda yaşayasan və oradan çıxmaq adama çətin gəlir. Baxmayaraq ki, tıxaclar olur, gələndə əsəbiləşirsən, müəyyən tədbirlərə geci-kirsən, ancaq orada yaşayıram. Kənddə yaşamağın öz ləzzəti var, hamını taniyan, özünü, babasını... Bir ailədir elə bil, xətir var, hörmət var.

Elə öz ailə üzvlərimizlə də bir yerdə yaşayırdıq. Aramız bir hasar ayırır. Hər gün 10 dəqiqə də olsa, gəlib mənə deyirlər. Nəvələr də gəlir, bir gələndə sevinirəm, bir də gələndə... Səs-küy salırlar, qışqırırlar, işdən gəlirsən, yorğun olursan... Bəzən domino oynayıram, amma nərdə həvəslənməyirəm...

Hacı Mədər Musayev çox sayda mükafatlara layiq görülüb. Özü isə ən dəyərlili mükafatını müstəqil Azərbaycanın “Şöhrət” və “Şərəf” ordenlərini hesab edir. Deyir, sağ olsun, möhtərəm Prezidentimiz İlah Əliyev əməyimi qiymətləndirdi. Bu diqqət çiyinəm bir az da məsuliyyət qoyur. Onun bir arzusu var: “İnsanlar heç kimə möhtac olmasınlar, ehtiyacı olana da əl tutmaq lazımdır. Mən özümə qeyri-adi heç nə görmürəm, Tanrı bəndəsi belə olmalıdır. Ən xoşbəxt günüm kimsə yaxşılıq etdiyim, kiminsə ehtiyacını ödədiyim gün olur...”

Musiqi məclisinin türfə əlamətləri var...

Musiqi dinləməyi də xoşlayıram, xüsusilə də muğam mənə təsir edir. Ustad xanəndələri dinləyirəm. Ümumiyyətlə, yaxşı oxunan əcnəbi mahnılara da qulaq asıram. Meyxana isə bizim dedə-baba işimizdir və o da bir istedaddır.

Əliağa Vahid deyirdi:

Musiqi məclisinin türfə əlamətləri var, İncə diqqət düşün, gör nə məharətləri var! Musiqi zövqü Hülakülərə təsir etmiş, Oxu tarixi, gör orda nə rəvayətləri var...

Bu gün də Bakıda çox yaxşı, hörmətli insanlar var. Mən Bakı kəndlərinin adət-ənənəsini, insanların gördüyümü çox yerdə görmürəm.

Bizdə Bakıda kənd toylan olurdu, gedib “palatka”da otururdun, inanmı ki, xanəndə oxuyurdun, bir adam biri ilə söhbət etmirdi. Nə boya xətir, hörmət var idi. Xanəndə qurtarana qədər bir adam durub getməzdi...

Yenidən bu ömrü elə bu cür yaşayardım...

Həyatda bu yerdə çatmışamsa, demək, bunu eden Allahdır. Yaxşı insanları, yaxşı kişiləri qarşıma çıxaran da odur, yaxşı adamların mənə qarşı münasibətlərini formalaşdıran da... Bu yaşımda da deyirəm ki, qazandıqlarımın hamısı bir Tanrının köməyi, bir də əziyyətimin bəhrəsi ilə olub... Bu yaşımda yemə əminliklə deyirəm: gül-çiçəyə qarq olan yul insanı heç vaxt şöhrətə çatdırıb bilməz.

Ömür ki var, bir fürsətdir, Tanrının bizə verdiyi möhlətdir. Bu ömürdə nəyə nail olanlar həyatda qazanan insanlardır. Çox yaşamaq öz əlimizdə deyil, adımızı yaşatmaqda öz əlimizdədir. İnsan nəyin bahasına olur-olsun adını qoruyub, adını qoruya bilməyən insan deyil...

Geriyə baxanda həyatımda heç nəyi dəyişmək istəməzdim, təkcə yaxşılarımların sayını artırardım...

Sadə, təmiz bir ömür yaşamışam. Ömrümdən razı olmamağa haqqım yoxdur. Geri qayıtmaq mümkün olsaydı, bu ömrü elə bu cür də yaşayardım: sadə və namuslu...

YasəməN MUSAYEVA, “Azərbaycan”

2 fevral Gənclər Günüdür

"Dövlətimizin gənclər diqqətinin nəticəsi olaraq gənc yaşlardan rayon rəhbərliyində təmsil olundum, həmçinin Yeni Azərbaycan Partiyasının Ağdaş rayon təşkilatının sədri seçildim. 3 il əvvəl isə 90 sayılı Ağdaş seçki dairəsi üzrə Milli Məclisə təkrar seçkilərdə Yeni Azərbaycan Partiyası mənim namizədliyimi irəli sürdü. Bu, partiyamızın sədri, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin mənə göstərdiyi böyük etimad idi. Çalışım ki, deputat kimi bu etimadı daim doğruldum".

rində yaxından iştirak edirəm. Doğma rayonum gözlerim önündə ucalır, tərəqqi edirli.

YAP-ın qabaqcıl rayon təşkilatının sədri

- 10 il rayon icra hakimiyyəti başçısının birinci müavini vəzifəsində işlədim. Həm bu vəzifədə gənclər sferasından gəldiyim üçün, həm də özüm gənc yaşlarımda olduğum üçün gənclərə bağlı görülən işləri xüsusilə nəzərdə saxlayırdım. Yaxındadır ki, 2005-ci ildə gənclərin IV Forumu keçirildi, cənab İlham Əliyev orada program xarakterli nitq söylədi. Təbii ki, bütün bunlar Ağdaşda da dövlət gənclər siyasətinin daha dinamik və həyata keçirilməsinə təkan verdi.

Prezidentin fəaliyyəti bizim üçün əsl nümunədir

- 2016-cı il iyun ayının 18-də 90 sayılı Ağdaş seçki dairəsi üzrə Milli Məclisə keçirilən təkrar seçkilərdə YAP mənə böyük etimad göstərdi və namizədliyimi irəli sürdü. Seçkidə 7 nəfər namizəd iştirak etdi və mən təxminən 85,6 faiz seçicinin səsini toplayaraq Milli Məclisə deputat seçildim.

Hazırda siyasi-ictimai fəaliyyətim Milli Məclisin deputatı və YAP Ağdaş rayon təşkilatının sədri kimi davam etdirirəm. Məqsədim ölkə rəhbərliyinin mənə bəslədiyi bu etimadı daim doğrultmaq, dövlətə, partiya və seçicilərimə layiqincə xidmət etməkdir. Prezident İlham Əliyevin də bizlərdən tələbi məhz budur və elə ölkə rəhbərinin fəaliyyəti bizim üçün əsl nümunədir.

İki övladım var, biri ali məktəbdə, digəri orta məktəbin 11-ci sinfində təhsil alır. Çox sevinirəm ki, onların hər ikisi dövlətçiliyə, milli dəyərlərə sevgi ruhunda yetişir. Bu mənada bir ata, ailə başçısı kimi mənəvi borcum layiqincə yerinə yetirdiyimi düşünürəm.

Gənclər dövlətin və xalqın gələcəyidir. Təsədüfi deyil ki, cənab İlham Əliyev prezident seçkilərindən sonra Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında keçirilən bayram konsertində gənclərə xitabən dedi: "Mən Azərbaycan gənclərinə niyə tutub deyirəm, - görürəm ki, burada toplaşanların əksəriyyəti gənclərdir, - ölkəmizin gələcəyi sizin əlinizdə olacaq. Biz gənclərimizlə fəxr edirik. Bu gün yetişən gənc nəsil Azərbaycanı gələcəkdə idarə edəcək, müstəqillik yolu ilə xoşbəxt gələcəyə aparacaq".

Cənab Prezidentin bu sözləri gənclərin dövlət və xalq qarşısında məsuliyyətini daha da artırır. Çünki İlham Əliyev gənclərə müraciət göstərdi ki, o, ölkə rəhbəri kimi gənclərə güvənir, onlara etibar edir. Gənclər də bu etibarı, bu etimadı öz əməlləri, fəaliyyətləri ilə doğrultmalıdırlar.

Hansı sferada çalışmasından asılı olmayaraq istənilən qədar insan göstərə bilər ki, həyatlarındakı ilk uğurları dövlət gənclərə yaratdığı imkanlardan bəhrələnməklə qazanıblar. Cavid Osmanov da onlardan biridir. Onun həyat hekayəsi isə gənc nəslə, dövlət xidmətinə, həvalə olunan vəzifələrinə layiqincə icrasının nümunəsidir.

R.CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Azərbaycan naminə

Gəncliyin müdrik çağı

Yüksək intellekti, dövlətçiliyə, milli və bəşəri dəyərlərə bağlı, sağlam, mənaویyyətli gəncliyin formalaşdırılması və cəmiyyət həyatının bütün sferalarında aktiv iştirakının təmin edilməsi Azərbaycan həyata keçirilən gənclər siyasətinin əsas istiqamətlərindədir. Əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlət gənclər siyasəti məhz bu prinsiplər əsasında formalaşaraq gənclərin öz bilik və bacarıqlarını realizə etmələrində geniş imkanlar açıb.

Təsədüfi deyil ki, bu gün ölkədə bir çox insanlar artıq gənclik yaşlarından nailiyyətlərə imza atmaq, uğurlu gələcəyin yollarını müəyyənləşdirmək imkanı əldə edirlər. Özünün ictimai, sosial məsuliyyətli fəaliyyəti ilə tanınan, daim sağlam həyat tərzini təbliğ edən, uğurlu iş adamı kimi innovativ biznes layihələrinin müəllifi olan Tamerlan Vahabovun həyat yolu bu baxımdan diqqət cəlb edir.

Fəaliyyəti konkret bir sahəni və ya bir coğrafi məkanı əhatə etməyib. Özünün deyir kimi, ömür yolunu macərə dolu həyata da adlandırmıq olar. Onu həm də tez-tez herbçilərin arasında, cəbhə xəttində görmək olar. Çünki vətənpərvərlik ideyalarının təbliği, dövlətçiliyə və milli maraqlara sədaqət ictimai fəaliyyətinin əsas qayesidir. İdman isə həyatın ayrılmaz hissəsidir. Nəhayət, paraşütlə tullanmaq ən sevimi hobbisidir.

Tamerlanın həyat hekayəsi, təcrübəsi, qarşısı qoyulan məqsədlərə çatmaq üçün mübarizəsi, hər addımda vətənpərvər olmağı aşılaman ictimai və sosial fəaliyyəti gənclər üçün nümunədir. Bu həyat hekayəsini onun öz dilindən eşidək:

Müasir dövrdə gənclərə iş sahəsində qazılan uğurlar dövlətlərin inkişaf səviyyəsini müəyyənləşdirən əsas meyarlardan sayılır. Bu realıyı düşünən dəyərləndirən Prezident İlham Əliyev gənclərə hər zaman malik olduqları qabiliyyət və intellektual imkanlarını reallaşdırmağa geniş meydan verilməsini vacib sayır. Dövlət başçısının bu sahədə həyata keçirdiyi çoxşaxəli tədbirlər ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş gənclər siyasətinin məntiqi davamı kimi təqdirəlayiqdir.

Polis Akademiyası mənə dövləti sevməyi öyrətdi

Tamerlan Vahabov deyir ki, hələ uşaqlıq yaşlarından onda gələcəkdə zabit olmaq həvəsi olub...

- Çünki babam da, atam da herbçi kimi zabit olublar. Bu mənada onların keçdiyi həyat yolu mənə də gələcəkdə zabit olmağa həvəslandırır. Buna görə hələ məktəb illərindən dərslərimə diqqətlə yanaşırdım, idmana xüsusi diqqət yetirirdim. Tale elə gətirdi ki, zabit kimi daxil işlər orqanlarında fəaliyyət göstərməli oldum. Orta məktəbi bitirdikdən sonra sənədlərimi Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyasına verdiyim və imtahanda uğurlu nəticə göstərərək bu təhsil ocağına qəbul oldum. O zaman Polis Akademiyasına daxil olmaqla həyatımda ən böyük arzuma çatdım. Həm də orta məktəbi bitirən bir gənc üçün ali məktəbə qəbul olunmaqdan başqa nə arzu ola bilərdi?! Bu, mənim bir gənc olaraq, həyatımda müstəqil olaraq əldə etdiyim ilk böyük uğurum idi. Polis Akademiyasına daxil olmaqla həm də əmin oldum ki, əzm və iradə olan yerdə insan qarşısına qoyduğu məqsədlərə çatma bilər və ilk uğurum həyatımın sonrakı illərinə daim işıq saldı. Polis Akademiyasındakı illər mənə ölkəmizi, müstəqilliyimizi necə qorumağı, dövlətin və dövlətçiliyin nə olduğunu öyrətdi.

2002-ci ildə Polis Akademiyasını leytenant rütbəsində hüquqşünas ixtisası ilə bitirdim. Bir müddət daxili işlər orqanlarında narkotiklərlə mübarizə sahəsində fəaliyyət göstərdim. Daha sonra Fransanın Lion şəhərində Interpolun Baş Katibliyində işə qəbul oldum. Bu beynəlxalq təşkilatın Antiterror Layihəsinin əlaqələndirici vəzifəsinə təyinat idi. DİN rəhbərliyi tərəfindən diqqət və qayğı göstərilib mənə növbədənən polis kapitanı rütbəsi verildi və Fransaya yola salındım. Cəmi 23 yaşında İnterpolda işə qəbul olunmaq mənim gələcək karyerəmdə olduqca mühüm addım idi. Çünki nüfuzlu bir beynəlxalq təşkilatda fəaliyyət göstərməyə başlamışdım.

Daxili işlər orqanlarından diplomatiyaya

İnterpoldakı fəaliyyəti başa çatdıqdan sonra Tamerlan Vahabov Azərbaycana qayıdı. Beynəlxalq təşkilatdakı iş təcrübəsi nəzərə alınaraq Xarici İşlər Nazirliyində yeni işə başlayır.

Bununla da həyatımda tamamilə yeni mərhələ başladı. Çünki artıq dövlət xidmətinin diplomat kimi başlandı. Düzü, mənim üçün bu karyera dəyişikliyi, bir sahədən tamamilə fərqli fəaliyyət növünə transformasiya ilə də asan olmadı. Hətta dəyərdirim ağırlı oldu. Çünki mən bundan uşaqlıq arzumu üstündən xətt çəkmək olurdum, polis zabit kimi fəaliyyətimlə vidalaşdım. Amma gənclik illərində karyerada sonluq həm də yeniliyin başlanğıcı olur. Mənə təsəlli verən o idi ki, yene də vətəne xidmət etdim, amma diplomat kimi...

Beləliklə, 2007-ci ildən Xarici İşlər Nazirliyində ABŞ istiqamətli üzrə kurator vəzifəsinə təyin olundum. Əsas vəzifəm enerji təhlükəsizliyi və ABŞ Konqresi ilə əlaqələr sahəsində Xarici İşlər Nazirliyinin həyata keçirdiyi fəaliyyətə, xarici işlər naziri ilə ABŞ səfəri arasında ki danışıqlardan sonrakı məsələlərin işçi qrupu qarşısında müzakirəsinə rəhbərlik etmək idi. Hesab edirəm ki, bu vəzifə mənim yeni həyat təcrübəmin formalaşmasında mühüm rol oynadı. Polis Akademiyasının mənə nə öyrətdiyini evdələ qeyd etdim. Xarici İşlər Nazirliyindəki fəaliyyətim isə mənim üçün müəllim diplomatiya məktəbi oldu. Bu vəzifə-

də Azərbaycanın milli maraqlarını beynəlxalq səviyyədə necə müdafiə etməyi öyrəndim.

Lakin tədricən təhsilimi də davam etdirməyə ehtiyac duyurdum. Xarici İşlər Nazirliyində çalışaraq həm də ABŞ Hərbi Dəniz Qüvvələrinin ali məktəbinə qəbul oldum. Bu ali məktəbi bitirən ilk azərbaycanlı məzun oldum və müdafiə məsələlərinin planlaşdırılması üzrə magistr dərəcəsi əldə etdim. Amma bununla da kifayətlənmək istəmədim. Daha yeni biliklərə yiyələnmək həvəsi sanki mənə zorla ali təhsilimi davam etdirməyə sürükləyirdi. Və bu da nəticə etibarilə Xarici İşlər Nazirliyindəki işimə son qoymağıma nəticələndi. Çünki ABŞ-nin Corcuta Universitetinə daxil olmuşdum və buna görə bir müddət ABŞ-da yaşamaq istədim. Bu ali məktəbi də uğurla başa vuraraq iqtisadiyyat və beynəlxalq münasibətlər üzrə magistr dərəcəsinə yiyələndim.

Beləliklə, 2007-2011-ci illərdə ABŞ-da təhsil alaraq iki magistr dərəcəsi əldə etdim. ABŞ-da yaşayarkən bir müddət Vaşinqtondakı Atlantik Şura Strateji Araşdırmalar Mərkəzinə Qara Dəniz və Xəzər dənizi hövzəsi üzrə, enerji təhlükəsizliyi və iqtisadi risklər üzrə layihə əlaqələndirici kimi fəaliyyət göstərdim. O zaman Qara dəniz və Xəzər dənizi hövzəsi üzrə enerji təhlükəsizliyi məsələləri, xüsusən Cənubi Qafqaz ixrac dəhlizi çox aktual idi. Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Qars neft-qaz kəmərləri cəmi bir neçə il idi ki, istifadəyə verilməmişdi. Regionda karbohidrogen ehtiyatlarının ixracı sahəsində yeni vəziyyət yaranmışdı. Biz əsasən ABŞ-nin də dəstək verdiyi bu məsələləri, bu hövzədə yerləşən ölkələrdə enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı görülən işləri təhlil edirdik. Eyni zamanda müxtəlif tədbirlər keçirdik. Bütün bu məsələlərə dair mənim "Washington Post", "Washington Times", "Jamestown", "New Europe" kimi nüfuzlu mətbu orqanlarda məqalələrim dərc olub. Təbii ki, bu zaman qarşında duran ən ümdə vəzifə Azərbaycan dövlətinin enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfələri təbliğ etmək idi. Hesab edirəm ki, qısa müddətdə olsa da, mən Azərbaycan həqiqətlərini ABŞ ictimaiyyətinə çatdırılması işinə töhfə verə bildim.

Sahibkarlıq məhsuluna çevrilən həyat təcrübəsi və təhsil

ABŞ-dən sonra Tamerlan Vahabov bir müddət Ukraynada dərc olunan "Kyiv weekly" qəzetinin kommersiya direktoru vəzifəsində çalışır. Kiyevdə özünün biznesini qurur. Amma əsas məqsədi sürətlə dəyişən və inkişaf edən indiki dövrdə həyat təcrübəsini və təhsil qazandıqlarını biznes sahəsində tətbiq etmək idi:

- Fikir verirsinizsə, fəaliyyət göstərdiyim sahələrin hamısı bir-biri ilə uzlaşır: təhlükəsizlik sahəsi, diplomatiya və beynəlxalq fəaliyyət. Sonrakı dövrdə topladığım həyat təcrübəsinə sahibkarlıq məhsuluna çevirməyi qərara aldım. Bu mənada sahibkarlıq fəaliyyətim keçmiş təcrübəmə və təhsilimə uyğundur. Hazırda təsisçisi olduğum "Ivy Group" şirkəti Azərbaycanla yanaşı, Ukraynada və Çexiyada fəaliyyət göstərir. Şirkətin fəaliyyəti 3 istiqamətdə qurulub: informasiya texnologiyalarının tətbiqinə dəstək, islahatlarla dəstək və təhsil layihələrinin həyata keçirilməsi. Hazırda "Ivy Group" ölkəmizdə dövlət sektorunda biznes-texnologiya islahatlarında, o cümlədən hüquq mühafizə sahəsindəki islahat proseslərində iştirak edir, konsaltinq xidmətləri həyata keçirir. Eyni zamanda təhsil sahəsindəki fəaliyyətimiz və təklif etdiyimiz layihələr böyük maraqla qarşılanır. Bakıda və Kiyevdə "Washington School of Languages" dil məktəblərimiz fəaliyyət göstərir.

Onu da qeyd edim ki, sahibkarlıq fəaliyyətimdə sosial məsuliyyət prinsipi də vacib sayıram. "Ivy Group" şirkəti tərəfindən Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının yük terminalında korporativ sosial məsuliyyət proqramı çərçivəsində yaradılan "Fitzone" idman meydançası sağlam həyat tərzinə yönəlmis layihədir. Bütün dünyada uğur qazanmış və açıq həyat şəraitində məşqləri nəzərdə tutan bu layihə Cənubi Qafqazda ilk dəfə Azərbaycanda reallaşdırılıb. Qeyri-kommersiya və sosial xarakter daşıyan layihənin əsas məqsədi gənclərin sağlam həyat tərzini, ictimai fəallıq, dövlətçilik və vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsidir.

Onu da qeyd edim ki, 2018-ci ilin sentyabr ayında Azərbaycan telekanalında ilk dəfə olaraq sahibkarlıq məsələlərinə həsr edilən yeni layihəmə başlayıb. Bu, mənim aparıcılığında ifadə çixan "Biznes Azərbaycan" müəllif proqramıdır. Bu proqram islahatlarla dəstək missiyamızın bir hissəsidir. Hesab edirəm ki, bu proqramla biz ölkəmizdə biznes və iqtisadiyyat sahəsində həyata keçirilən maarifləndirmə və məlumatlandırma işinə müəyyən töhfələr verə bilərik. Göründüyü kimi, gənclik illərini məhsuldar və səmərəli keçirən Tamerlan Vahabovun həyat yolu müvəffəqiyyətlərlə zəngindir. Polis orqanları, diplomatiya, beynəlxalq fəaliyyət, sahibkarlıq, telejurnalistika ayrı-ayrı fəaliyyət sahələri olsa da, Tamerlan Vahabovun həyatında onların hamısını birləşdirən bir cəhət var: dövlətə xidmət məramı! Bu mənada Tamerlan Vahabovun uğurlu həyat hekayəti gənclər üçün əsl nümunədir...

Rəcəf CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Etimad doğrulanda...

Heydər Əliyev həm də gənclərin xilaskarı oldu

- 1975-ci ildə Ağdaş rayonunda anadan olmuşam. Uşaqlıq illərim doğma rayonunda keçib. 1992-ci ildə Ağdaşdakı Maksim Qorki adına məktəbi bitirmişəm. Evdə dərslə əla məşğul olsam da, məktəbi əla qiymətlərlə bitirmişəm. Çünki sinifdə müəllim nə danışdısa, yadımda qalırdı. Evdə valideynlərim dərslə əla məşğul olduğumdan narahat idi. Amma məktəbi əla qiymətlərlə başa vurduğum Məktəb illərində dərslərdən kənar sevimli məşğuliyyətim isə voleybol oynamaq idi. Zona birinciliklərində iştirak edirdim.

O illər çətin dövrlər idi. Azərbaycan müstəqilliyini yenidən bərpa etmişdi. Amma ölkədə hərcmərçlik vardı. Bir-birini əvəz edən iqtidarlər hələ kövrək olan müstəqilliyimizi və dövlətçiliyimizi uçuurma aparırdılar. Orta məktəb şagirdi olsaq da, bu prosesləri, Ali Sovetdəki xaoslu iclasları ürək ağrısı ilə izləyirdik, müstəqilliyimizə yaranan təhlükələrin aradan qalxmasını arzulayırdıq. Hər birimizdə çox güclü bir vətəndaş təəssübkeşliyi vardı. Bu proseslərin təsiri altında isə bizim dövlətimizin gələcəyi ilə bağlı baxışlarımız formalaşdı. 1993-cü ilin iyununda Heydər Əliyev Bakıya gəlməsi, daha sonra Ali Sovetin Sədri seçilməsi vətənimizi sevin bir azərbaycanlı kimi, mənim də arzu və istəklərimin reallaşması, siyasətçi olmasam da, təzə-təzə formalaşmaqda

vacib şəhərdi. Heydər Əliyev müdrik siyasətçi idi. Dövlətin, cəmiyyətin inkişafında nələrin vacib əhəmiyyət kəsb etdiyini gözəl bilirdi. Ona görə 1993-cü ildən sonra ölkədə hərcmərçliyə son qoyulan ulu öndər başladığı inkişaf proseslərində gəncləri də nəzərə aldı, onların ictimai-siyasi fəaliyyətinə şərait yaradılmasını təmin etdi.

Məmurluq və siyasət

- Mənim də gənclik illərim Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi illərə təsadüf etdi. Əvvəlcə özəl məktəblərdən birində ali təhsil əldə etdim. 1997-ci ildə isə Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutuna (indiki Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına) qəbul olundum. İnziabət idarəetmə fakültəsini Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi ixtisası üzrə bitirdim.

İxtisasıma uyğun olaraq 2001-ci ildən Ağdaş Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin də təlimatçı vəzifəsinə qəbul olundum. Həmin vaxt mən artıq Yeni Azərbaycan Partiyasının da üzvü idim. Təxminən bir illik fəaliyyətim, təhsilim, xüsusən işgüzarlığım nəzərə alınaraq Gənclər və İdman idarəsinin rəisi vəzifəsinə təyin olundum. Mə-

ta keçirməyə müvəffəq olmadım. Fəaliyyətimizin əsas məramı isə ulu öndərin tövsiyələrinə uyğun olaraq yeni formalaşan gənc nəslin dövlətçilik, vətənpərvərlik, azərbaycançılıq məfkuresi ətrafında yetişmələri, milli mənəvi dəyərlərə bağlı olmaları idi.

2005-ci ildə Ağdaş Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Ağdaş şəhəri üzrə nümayəndəsi vəzifəsinə təyin olundum. Bir müddət sonra rayon icra hakimiyyəti başçısının birinci müavini vəzifəsinə təyinat əldə etdim. Bu vəzifədə təyinat əldə etməyə 30 yaşım var idi. Rayon miqyasında olsa da, kifayət qədər məsuliyyətli bir iş mənə həvalə olunmuşdu. Bu etimadı öz əməlimlə doğrultmalı idim.

Həmin vaxtlar Azərbaycanda ulu öndər Heydər Əliyevin neft strategiyası öz bəhrəsini uğurla verməyə başlamışdı. 2006-cı ildən Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri inkişaf Dövlət Proqramının icrasına başlanılmışdı. Kifayət qədər məsuliyyətli və şərfəli dövr idi. Azərbaycanın yeni inkişaf tarixi yazılırdı. Dövlət başçısı qarşımızda bir sıra vəzifə və tapşırıqlar qoymuşdu. Mən də icra hakimiyyətinin məsul şəxsi kimi rayonda gedən bir sıra proseslərə nəzarət edirdim. Bu mənada mənim üçün olduqca qürurvericidir ki, Ağdaşda gedən sosial-iqtisadi inkişaf proseslə-

2007-ci ildən mən həm də Yeni Azərbaycan Partiyasının Ağdaş rayon təşkilatına rəhbərlik edirəm. Hazırda da bu vəzifəni daşıyıram. Həsab edirəm ki, bu, mənim daşdırdığım vəzifələr arasında xüsusilə şərfəli bir missiyadır. Çünki Heydər Əliyev yaratdığı bir partiyanın rayon təşkilatına sədrlik edirəm. Bu illərdə fəaliyyətim ulu öndərin və onun layiqli davamçısı, partiyanızın rəhbəri cənab İlham Əliyevin tövsiyələrinə uyğun qurmağa çalışmışam. Ötən illərdə sıralarımız əhəmiyyətli dərəcədə genişləndi. Hazırda YAP Ağdaş rayon təşkilatının 17 mindən artıq üzvü var. İlk təşkilatlarımızın sayı 77-dir. Üzvlərimizin təxminən yarısını gənclər təşkil edir. Xüsusilə qeyd etmək istəyirəm ki, YAP Ağdaş rayon təşkilatı üzvlərinin sayına görə respublika üzrə ölkə təşkilatlarından biridir. Bir məsələni də qeyd edim ki, bu gün Azərbaycanda özünü müxalifət hesab edən partiyaların hamısını bir yerdə yığsa, bu qədar üzvləri ola bilməz. Yanvarın 19-unda keçirdikləri mitinq təxminən 2 min nəfər adam gəlmişdi. Amma bizim sıralarımızda bundan 8 dəfə çox üzv var. Bu da xalqımızın Heydər Əliyev ideyalarına olan sədaqətinin, Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx səfərbər olmasının və hazırkı siyasi kursun alternativsizliyinin təsdiqidir.

Gənclik İlham Əliyevin ən böyük və fəal dəstəkçisidir

"Azərbaycanda əsas ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən müəllimlik dövlət gənclər siyasəti həyata keçirilir. Bu siyasətin mahiyyətində gəncliyi dövlətçiliyə, milli-mənəvi dəyərlərə sadiq, eyni zamanda dünyadakı rəqəbat şərtlərinə davam gətirəcək səviyyədə intellektual və mobil qüvvə kimi görmək istəyi dayanır. Bu siyasətin məntiqi nəticəsidir ki, bu gün gənclər hakimiyyətin müxtəlif qollarında təmsil olunmaqla dövlət idarəçiliyində yaxından iştirak edirlər".

F.Şahbazlı dövlət proqramlarının da ətrafı danışaraq dedi: "Xüsusilə qeyd etmək istərdim ki, "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində minlərlə gəncin dünyanın nüfuzlu ali məktəblərində təhsil almağa göndərilməsi ölkə rəhbərliyinin gənclərin təhsilini və intellektual kadrılar kimi yetişməsinə göstərdiyi böyük diqqətin nəticəsidir. "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə" Dövlət Proqramı isə ölkəmizdə gənclər siyasətini daha da inkişaf etdirmək, gənclərin mənecment sahəsində fəal iştirakına şərait yaratmaq, gənc mütəxəssislərin işlə təminatı və digər sosial-iqtisadi məsələlərin həllini nəzərdə tutdu və qeyd olunan dövrdə proqramın icrasını uğurla təmin etdi. Prezident İlham Əliyevin gənclərə dəstək yönündə verdiyi mühüm və əlamətdar qərarlardan biri də ölkədə ilk dəfə Gənclər üçün Prezident mükafatının təsis edilməsidir. Hazırda "Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə" Dövlət Proqramı icra olunur. Bu sənəd Azərbaycan gənclər siyasətinin keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoymasına yol açdı. Proqramın məqsədi gənclər siyasətini daha səmərəli həyata keçirməsinə dəstək vermək, cəmiyyətin bütün sahələrində gənclərin fəal iştirakına şərait yaratmaq, onların yaradıcı və innovativ potensialını üzə çıxarılmasına təşviq etmək, gənc nəslin sağlamlığını qorumaq, gənclərin təhsil və məşğulluq

Bu fikirləri "İslahatçı Gənclər" İctimai Birliyinin (İGİB) sədri Fərid Şahbazlı 2 fevral Gənclər Günü ilə bağlı danışarkən deyib. O qeyd edib ki, Gənclər Günü'nün təsis edilməsi ulu öndərin Azərbaycan gəncliyinə ən böyük hədiyyəsidir. F.Şahbazlı bildirdi ki, Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə gəlişindən sonra Azərbaycanda Gənclər və İdman Nazirliyi yaradıldı, gənclər respublika forumlarının keçirilməsinə başlandı. O cümlədən gənclərə bağlı qanunvericilik bazası təkmilləşdirildi: "Gənclərin sosial, iqtisadi və s. problemlərini həllinə yönəlmis, onların öz qabiliyyətlərini inkişaf etdirmələrinə kömək edən fərman və sərəncamlar, dövlət proqramları bu qəbildəndir".

İGİB sədrinin sözlərinə görə, bu gün dövlətimiz ölkənin sabahını etibar edəcəyi gənc nəslin formalaşma-

sına xüsusi önəm verir. Prezident İlham Əliyev fərman və sərəncamları, uğurlu həyata keçirilən dövlət proqramları gənclərin təhsilini, ailə, məişət, məşğulluq məsələlərinin həllində mühüm rol oynayırdı. Dövlət başçısının fərmanı ilə Gənclər Fondunun yaradılması, paytaxt və rayonlarda "Gənclər evi"nin, "Gənclər mərkəzi"nin istifadəyə verilməsi gəncliyin uğurlu gələcəyinə hesablanıb. Məqsəd gənclərin təşəbbüslərini dəstəklənməsi və inkişaf etdirilməsi üçün şəraitin yaradılması, gənclər arasında vətənpərvərlik işinin gücləndirilməsi, onların ahəngdar inkişafı və asudə vaxtının təşkilidir. Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev gənclərə olan münasibətini belə ifadə edib: "Mənim gənclərə xüsusi münasibətim var, mənim ürəyim sizinlədir. Siz bütün işlərdə mənə arxalanırsınız. Mən də sizə arxalanıram".

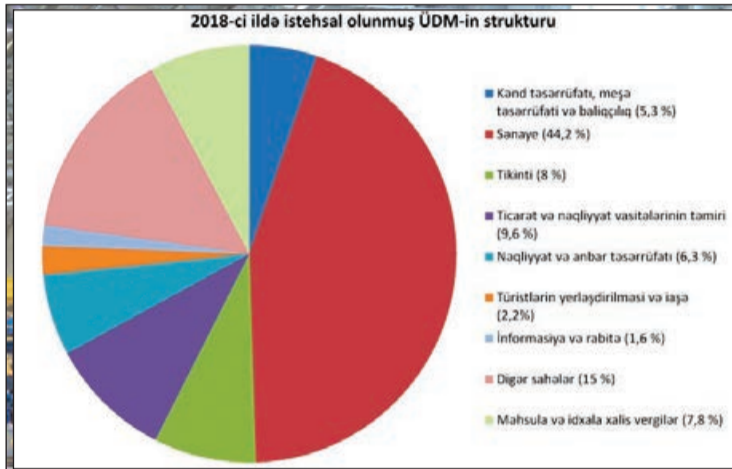
Fərizə ƏHMƏDOVA, "Azərbaycan"

2018: İNKİŞAF VƏ İSLAHATLAR İLİ DSK-nın HESABATINDA

Qeyri-neft sektoru ölkə iqtisadiyyatında mövqeyini möhkəmləndirir

Nazirlər Kabinetinin Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən məlum iclasının ardınca Dövlət Statistika Komitəsi (DSK) 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafını əks etdirən makroiqtisadi göstəriciləri açıqlayıb. Ölkənin bütün sahələrini əhatə edən hesabatdan görünür ki, ötən il həqiqətən Azərbaycan üçün dinamik inkişafın davam etdiyi və köklü islahatların həyata keçirildiyi dövr olub.

Ötən il ölkədə 47,7 milyard manatlıq sənaye məhsulları istehsal edilmişdir ki, bu da 2017-ci ilə nisbətən 1,5 faiz çoxdur. Sənayenin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 9,1 faiz artmışdır. Məhsulların 73 faizi mədənçixarma, 22,2 faizi emal, 4,1 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,7 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmişdir. Mədənçixarma sektoru üzrə neft hasilatı 2017-ci ilin səviyyəsində qalmış, əmtəəlik qaz hasilatında 5,8 faiz artım qeydə alınmışdır.

Emal sektorunda isə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 31, bütün məmulatların istehsalı 2,7, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 2,5, mebel istehsalı 2,1 dəfə, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 81,2, dəri və dəri məmulatları, ayaqqabı istehsalı 23,3, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 42,4, tikinti materialları istehsalı 26,3, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 11,4, içkilərin istehsalı 12,2, kağız və karton istehsalı 0,5, ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı 9,5, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 14, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 1,4 faiz artmışdır. Artım həmçinin elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, eləcə də su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında müşahidə olunmuşdur - müvafiq olaraq 7 və 3,7 faiz.

Hesabata əsasən, keçən il əsas kapitalla 17 milyard 238,2 milyon manat vəsait

yönləndirilmişdir ki, bu da 2017-ci ilə müqayisədə 4,4 faiz azdır. Bu azalma neft sektoruna yatırılan investisiyaların aşağı düşməsi ilə bağlıdır. Əvvəzində isə qeyri-neft sektoruna qoyulmuş investisiyaların həcmi 22, o cümlədən qeyri-neft sənayesinə yatırılan kapitalın həcmi 23 faiz artmışdır. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, il ərzində ölkə üzrə neft sektoruna 5 milyard 948,9 milyon manat vəsait yönləndirilmişdir. Qeyri-neft sektoruna sərf edilən vəsaitin məbləği isə 11 milyard 289,3 milyon manat olmuşdur ki, bunun da 2 milyard 704,9 milyon manatı (ümumi sərmayenin 15,7 faiz)

zi) qeyri-neft sənayesi sektorunun payına düşmüşdür. Bu dövrdə istifadə olunmuş ümumi vəsaitin 67,6 faizini məhsul istehsalı və 24,8 faizini xidmət obyektlərinin, 7,6 faizini ümumi sahəsi 2 milyon 84,7 min kvadratmetrdən çox olan yaşayış evlərinin tikintisinə sərf edilmişdir. 69,7 faizini daxili sərmayələr olan bu vəsaitlərin 68 faizini bilavasitə tikinti-qurşağı işlərinə yönləndirilmişdir.

Xarici sərmayəyə gəlirdə, hesabat dövründə onların həcmi 5 milyard 221,5 milyon manata çatmışdır. Bu vəsaitin 82,6 faizini Böyük Britaniya, İsveçrə, Türkiyə, Malayziya, ABŞ, Yaponiya, Çe-

xiya, İran, Rusiya və Norveç kimi ölkələrə məxsusdur. Bütün bu vəsaitlər hesabına il ərzində ölkə ərazisində çoxsaylı və müxtəlif təyinatlı müəssisə və obyektlər tikilib istifadəyə verilmişdir. Onların sırasında paytaxtda "Yasamal-1", "Qobu" və 120 saylı elektrik yarımtəstisiyaları, Yüksəkqərginlikli Avadanlıqlar Zavodu, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin yeni binası, Bakı Statistika İdarəsinin inzibati binası, "Bona Dea" beynəlxalq hospitalı, Bakı Beynəlxalq Ticarət Limanı Kompleksi, "Dinamo" hoteli, "Abşeron" Lojistika Mərkəzi, Bakı Kitab Mərkəzi, Bakı

lipropilen zavodu, Mingəçevir Sənaye Parkında iplik istehsalı üzrə 2 müəssisə, Neftçala Sənaye Məhəlləsində "Xəzər" avtomobil zavodu, Xaçmazda "Azərxaç" ASC-nin filiali, Ağdamda Qarabağ Atçılıq Kompleksi, "Azərxaç" ASC-nin filiali, Naxçıvan MR-də 922 şagirdlik 3 ümumtəhsil məktəb binası və ambulator-poliklinikası, təmizləyici qurğular kompleksi, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun yeni binası, Naf-talanda şəhər mərkəzi xəstəxanası, Goranboyda "Region Agropark", Şəmkir-Samux-Goranboy magistral suvarma kanalının ikinci növbəsi, "Dəlilməmmədli" elektrik yarımtəstisiyası, Dəlilməmmədli-Quşçular-Fəxrəli-Qurbanzadə-Alpout avtomobil yolu, İsmayılıda heyvandarlıq kompleksi, aqropark, elektrik yarımtəstisiyası, "Azərxaç" ASC-nin filiali, eləcə də Muğanlı-İsmayılı-Mingəçevir-Şəbiyan-Bəhliyan avtomobil yolu, Şamaxıda üzümçülük və şərbəçilik kompleksi, Dəmirçi Arxeologiya Muzeyi, Dəmirçi-Lahic avtomobil yolu, həmçinin Bakı, Şəki, Abşeron, Balakən, Şamaxı, Tovuz və digər rayonlarda məktəb binaları, eləcə də məktəbəqədər təhsil müəssisəsi və digər obyektlər var.

Ölkənin ümumi inkişafı nəqliyyat, informasiya və rabitə sektorlarının fəaliyyətində də hiss olunmuşdur. Belə ki, ötən il ölkə üzrə 229,9 milyon ton yük və 2 milyard 2,8 milyon nəfərdən çox sərnişin daşınmışdır ki, bu da ötən ilin eyni dövründəkindən hər iki sahə üzrə 1,5 faiz çoxdur. İnformasiya və rabitə müəssisələri isə bu dövrdə 1 milyard 881,2 milyon manatlıq müxtəlif xidmətlər göstərmişdir ki, onların da 72,6 faizindən əhəli istifadə etmişdir. Keçən ilin müvafiq aylarına nisbətən dəyər ifadəsində 9,3 faiz artımın xidmətlərdən əldə olunan gəlirin 82 faizini qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

"Azərbaycan"

Olimpiya Stadionundan Heydər Əliyev prospektinə keçid və müxtəlif səviyyəli yol qovşağı, Sumqayıtda Kimya Sənaye Parkında po-

TƏHSİL

3432 şagirdlik məktəb binaları inşa olunmuşdur

Bu il yanvar ayının 1-i vəziyyətinə ölkədə fəaliyyət göstərən 1680 dövlət və 105 qeyri-dövlət məktəbəqədər təhsil müəssisəsində 124 mindən çox uşaq tərbiyə alır.

2018-2019-cu tədris ilinin əvvəlinə ölkənin 4410 dövlət və 28 qeyri-dövlət ümumi təhsil müəssisəsində (hazırlıq sinfinə gedənlər də

daxil olmaqla) 1,6 milyon şagird oxuyur. Bundan əlavə, sağlamlıq imkanları məhdud olan 6 min uşağın təhsil aldığı 16 xüsusi məktəb və ya ümumi təhsil müəssisələrində təhsil edilmiş xüsusi siniflər fəaliyyət göstərib.

Tədris ilinin əvvəlində 110 dövlət liseyi və gimnaziyasının 56,2 min nəfər şagirdi olub. 56 orta ixti-

sas təhsil müəssisəsində 51,7 min tələbə təhsil alıb. Onların üçdə-iki-sini qadınlar təşkil edib.

Ölkədə bakalavr və magistrlərin hazırlanmasına həyata keçirən 40 dövlət və 12 qeyri-dövlət ali təhsil müəssisəsində, eləcə də 27 elmi təşkilatda təhsil alanların sayı 176,7 min nəfər olub ki, onların da 48,2 faizini qadınlar təşkil edib.

QONAQ-QARA

Ötən il Azərbaycana 196 ölkədən 2,8 milyon nəfərdən çox turist gəlmişdir

Dövlət Sərhəd Xidmətinin məlumatına görə, 2018-ci ildə Azərbaycana dünyanın 196 ölkəsindən 2 milyon 846,6 min və ya əvvəlki ilə müqayisədə 5,7 faiz çox əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs gəlmişdir.

Gələnlərin 30,9 faizini Rusiya Federasiyası, 21,4 faizini Gürcüstan, 10,2 faizini Türkiyə, 8,5 faizini İran, 3,3 faizini Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, 2,6 faizini Səudiyyə Ərəbistanı, 2,4 faizini İraq, 2 faizini Ukrayna, 1,4 faizini İsrail, 1,2 faizini digər ölkələrin vətəndaşları, 0,1 faizini isə vətəndaşlığı olmayan şəxslər olmuşdur. Ötən il Körfəz ölkələrindən (Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və İran istisna olmaqla) gələnlərin sayında daha çox artım müşahidə edilmişdir. 2017-ci ilə müqayisədə ölkəmizə gələn Səudiyyə Ərəbistanı vətəndaşlarının sayı 2,2, Bəhreyn vətəndaşlarının sayı 2, Küveyt vətəndaşlarının sayı 1,8, Qətər vətəndaşlarının sayı 1,6 dəfə, İraq vətəndaşlarının sayı 7,9, Oman vətəndaşlarının sayı 7,4 faiz artmışdır. İrandan gələnlərin sayında isə 8,3 faiz azalma müşahidə edilmişdir. Ümumilikdə Körfəz ölkələrindən Azərbaycana 554,1 min nəfər gəlmişdir ki, bu da hər beş qonaqdan birinin bu ölkələrin vətəndaşları olması deməkdir.

Artım həmçinin başqa ölkələrdən gələnlərin sayında da müşahidə edilmişdir. Belə ki, 2017-ci ilə nisbətən Hindistandan gələnlərin sayı 2,7, İsraildən gələnlərin sayı 2,6, Türkmənistan və Cənubi Koreyadan gələnlərin sayı 1,7, Çindən gələnlərin sayı isə 1,5 dəfə artmışdır.

Eləcə də ötən il Avropa İttifaqına üzv ölkələrdən gələnlərin sayı 6,7 faiz artaraq 112,5 min, MDB ölkələrindən gələnlərin sayı 3,8 faiz artaraq 1 milyon 44,2 min nəfər olmuşdur.

AQRAR SEKTOR

Həm bitkiçilikdə, həm də heyvandarlıqda artım var

2018-ci ildə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 7010 milyon manat təşkil edib. Bunun 3824 milyon manatı heyvandarlıq, 3186 milyon manatı bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

2017-ci ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 4,6 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsullarının istehsalı 2,7, bitkiçilik məhsullarının istehsalı 6,8 faiz artıb.

Keçən il payızlıq və yazlıq dənil və dənil-paxlalı bitkilərin (qarğıdalsız) 1051,4 min hektar əkin sahəsindən 3061,3 min ton məhsul götürülüb ki, bu da 2017-ci ilə nisbətən 13,7 faiz çoxdur. Orta hesabla hər hektardan 29,1 sentner məhsul toplanıb. Bundan əlavə, məhsulu toplanmış 31,7 min hektar dən üçün qarğıdalının əkin sahəsindən 247,9 min ton məhsul əldə edilib. Qarğıdalı deni nəzərə alınmaqla, ölkə üzrə taxıl istehsalı 3309,2 min ton olub.

Dənil və dənil-paxlalıların tərkibində payızlıq və yazlıq buğda əsas yer tutur. İstehsal olunmuş taxıl məhsulunun 61,7 faizini buğda, 28,5 faizini arpa, 7,5 faizini qarğıdalı, 0,4 faizini çeltik, 1,5 faizini paxlalılar, 0,4 faizini digər dənil bitkilər təşkil edib.

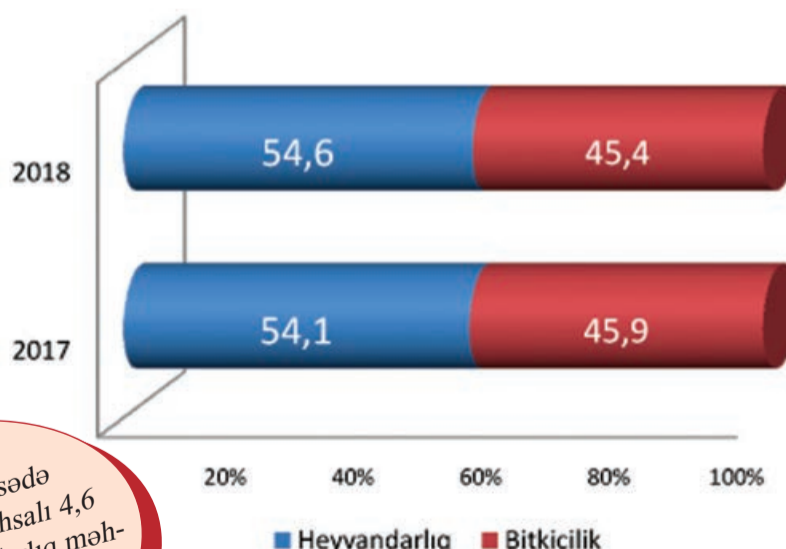
2018-ci ildə sahələrdən 1521,9 min ton tərəvəz, 898,9 min ton kartof, 401,9 min ton bostan məhsulları toplanıb. 2017-ci ilə nisbətən 11,9 faiz çox, yəni 232,2 min ton pambıq yığılıb. Tütün yığılımı da 18,8 faiz çox olub.

Eləcə də 5,9 faiz çox meyvə və giləmeyvə, 9,6 faiz çox üzüm, 12 faiz çox yaşıl çay yarpağı toplanıb. Dən üçün günəbaxan, şəkər çuğunduru istehsalı isə azalıb.

Ötən il diri çəkiyə 3 faiz artaraq 556,6 min ton, süd istehsalı 2,8 faiz artaraq 2 0 8 0 , 4 min ton, yumurta istehsalı 2,3 faiz azalaraq 1674,7 milyon ədəd, yun istehsalı 1,2 faiz azalaraq 15,8 min ton olub. İl ərzində hər inək və camışdan orta hesabla 1589 kiloqram süd sağılıb ki, bu da 2017-ci ilə nisbətən çoxdur. Bundan başqa, ölkədə 514 ton barama istehsal edililib. Bu, son 20 ilin ən yüksək göstəricisidir.

İlkin məlumata görə, bu il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə 8357,9 min baş qoyun və keçi, 2666,6 min baş iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən 1282,3 min baş inək və camış mövcud olub. Qaramalın narınırın 48,1 faizini inək və camışlar təşkil edir.

Ötən il quşçuluq fabriklərində diri çəkiyə 74,4 min ton quş eti və 640,2 milyon ədəd yumurta istehsal olunub. Ümumilikdə fabriklərdə cəmi quşların sayı 12257 min baş olub və hər yumurtlayan toyuqdan orta hesabla 169 ədəd yumurta alınıb.

2017-ci ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 4,6 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsullarının istehsalı 2,7, bitkiçilik məhsullarının istehsalı 6,8 faiz artıb.

SƏHIYYƏ

Dövlət büdcəsindən səhiyyə sahəsinə ayrılan vəsaitin məbləği ildən-ilə artır. 2018-ci ildə əvvəlki ilə müqayisədə bu vəsaitin məbləği 4,9 faiz artaraq 739,3 milyon manata çatdırılmışdır.

2018-ci il ərzində 9-u Bakı şəhərində, 38-i region-

İDMAN

Yeni komplekslər istifadəyə verilmişdir

İlkin məlumatlara görə, 2019-cu ilin əvvəlinə ölkədə idman qurğularının sayı 11400-dən çox olmuşdur. İdmanla məşğul olanların sayı da müntəzəm olaraq artır.

Keçən il mühüm nailiyyətlər əldə etmiş idmançılarımız ümumilikdə 753 medal qazanmışlar ki, onların da 263-ü qızıl, 230-u gümüş, 260-u bürüncdür.

Bu ilin əvvəlinə ölkənin bölgələrində 40-dan çox müasir olimpiya idman kompleksi tikilib istifadəyə verilmişdir. Keçən il eləcə də Neftçala, Tərtər, Goranboy, Beyləqan rayonlarında olimpiya idman komplekslərinin, Bakı şəhərində Olimpiya Hərəkəti və İdman Muzeyinin, Qala qəsəbəsində, Yardımlı rayonunda idman komplekslərinin tikintisi davam etdirilmişdir. Lənkəran şəhərinin olimpiya idman kompleksində isə yenidənqurma işləri yekunlaşmış və kompleks idmançıların istifadəsinə verilmişdir.

47 tıbb müəssisəsində təmir-tikinti işləri aparılıb

İlkin məlumatlara görə, 2019-cu ilin əvvəlinə ölkədə 32,3 min həkim və 53,8 min orta tibb işçisinin çalışdığı 567 xəstəxana və 1740 ambulatoriya-poliklinika müəssisəsi fəaliyyət göstərir və əhalinin hər 10 min nəfərinə orta hesabla 33 həkim və 55 orta tibb işçisi düşür.

Ötən il Elmi Tədqiqat Tibbi Bərpa İnstitutu, Respublika Narkoloji Mərkəzi, Naftalan, Quba rayon mərkəzi xəstəxanaları əsaslı təmir-tikinti işlərindən sonra ən müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz edilərək əhalinin istifadəsinə verilmişdir.

KƏNDİMİZ

Ötən il də yadda qalan oldu

2018-ci il ölkəmizin tarixinə daha bir uğurlu dövr kimi daxil oldu. Azərbaycan bütün sahələrdə yeni nailiyyətlərə imza ataraq qarşıya qoyulan hədəflərə doğru inamla irəlilədi. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, rəqabətliyi yüksəldilməsi, sahibkarlığa dövlət dəstəyinin artırılması, biznes və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən islahatlar öz müsbət nəticələrini verdi.

Ötən il Qazax rayonunda da əksər sahələr üzrə uğurlu göstəricilərə nail olunmuşdur. Həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində rayon mərkəzi ilə yanaşı, kənd və qəsəbələrin də siması dəyişmiş, yeni istehsal sahələrinin yaradılması ilə əhalinin məşğulluğu təmin edilmişdir. Bu gün elə bir sahə yoxdur ki, orada inkişaf, tərəqqi olmasın. Keçən il rayonda "Azərxaçça" ASC-nin müəssisəsi, "Metanət-A" şirkətinin əhəng zavodu, İkinci Şıxlı kəndində aqropark, "Gedik Carçı Qaynaq" LTD-nin elektrod zavodu fəaliyyətə başlamışdır.

İqtisadiyyatın əsasını kənd təsərrüfatı təşkil edən bu sahədə də bir sıra uğurlara nail olunmuşdur. Ölkə sahələrinin bir neçə dəfə artırılması nəticəsində məhsul istehsalı əvvəlki illərə nisbətən xeyli çoxalmışdır. Əgər 2017-ci ildə 18694 hektarda əkin aparılmışdısa, keçən il bu rəqəm 20633 hektar olmuşdur. Nəticədə 33309 ton buğda istehsal olunmaqla hər hektarın məhsuldarlığı 36,6 sentnerə yüksəlmişdir.

Son illər rayonda iqtisadi cəhətdən gəlirli olan tütünçülüyün inkişafına da maraq artmışdır. 2016-cı ildə 10 hektarda tütün ekən rayon sakinləri keçən il bu rəqəmi 50 hektara

çatdırmışlar. Bütün aqrotekniki tədbirləri vaxtında həyata keçirən tütünçülər 80 tondan çox məhsul istehsal etmişlər. Bu il isə tütün sahələrinin 60 hektara çatdırılması nəzərdə tutulur. Kosalar kəndində 32, Qazaxbəyli kəndində 8, İkinci Şıxlı və Çaylı kəndlərinin hər birində 1, Birinci Şıxlı, Aşağı Salahlı, Hüseynbəyli, Daş Salahlı, Alpout kəndlərinin hər birində 2, Dəmirçilər kəndində 1,5 hektar, Cəfəri kəndində 2,5 və Fərəhli kəndində 4 hektar sahədə tütün ekilməsi gözlənilir.

Rayon baramaçıları da keçən il uğurla yola salmışlar. Onlar nəzərdə tutulmuş 5000 kiloqram yaş barama əvəzinə 6260 kiloqram barama təhvil vermişlər. Cari ildə bu rəqəmi yeniləmək istəyən kəndlilər indidən hazırlıq işlərinə başlamışlar.

Rayonda sahibkarlığın inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər

nəticəsində digər sahələrdə olduğu kimi, aqrar sahədə də çoxsaylı iş yerləri açılmışdır. Təkcə onu demək kifayətdir ki, keçən il rayon əhalisinin 60 faizdən çoxu kənd təsərrüfatında çalışmışdır.

Bu gün həyata keçirilən tədbirlərdən biri də yol infrastrukturunun yenilənməsi istiqamətində atılan addımlardır. Dövlət başçısının bu istiqamətdə imzaladığı sərəncamlar uğurla icra olunmuşdur. Rayonun Kosalar, Qazaxbəyli-Orta Salahlı-Aşağı Salahlı, Yuxarı Salahlı-Kəmərlı, Kosalar, Quşçu Ayrırm, Canalı, Çaylı, Bala Çaylı, Hüseynbəyli, Cəfəri, Dəmirçilər kəndlərinə yeni asfalt yollar çəkilmişdir. Yeni yolların çəkilməsi ilə yanaşı, şəhər və kənddaxili yollarda da təmir işləri aparılmışdır.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Keçən il ölkəyə 6 mindən çox kənd təsərrüfatı texnikası gətirilib

Aqrar sahədə keyfiyyətli məhsulun yetişdirilməsi və onun itkisiz yığılması təmin etmək üçün istehsalçıların zəruri texnika ilə təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədilə ötən il ölkəyə dövlət vəsaiti hesabına 6 min 30 vahid kənd təsərrüfatı texnikası gətirilib.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, il ərzində "Aqrarizinq" ASC-nin xətti ilə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına ümumilikdə 197,9 milyon manat dəyərində 118 vahid taxılmaq kombiney, kombiney na çoxulan 27 vahid biçici aqreqat, 101 vahid pambıqyığan kombiney, 13 vahid çuğundur çıxaran, 1346 vahid müxtəlif növ traktor, 588 vahid traktor yedəkləri (qoşqular), 692 vahid ko-

tan, 219 vahid mala, 259 vahid kultivator, 89 vahid otbiçən, 32 vahid ot dirməyi, 60 vahid ot, külək presləyən, 212 vahid çiləyici və tozlayıcı, 652 vahid səpici aqreqat, 65 vahid gübrə-səpən, 25 vahid bağarası frez, 30 vahid taxıl (toxum) təmizləyən və 634 vahid digər kənd təsərrüfatı maşın və avadanlıqları satılıb.

Tək bir rayonda süni mayalanma yolu ilə 2307 buzov doğulub

Füzuli rayonunda heyvandarlığın intensiv inkişafı, mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlər 2018-ci ildə də davam etdirilib.

Rayon Aqrar İnkişaf Mərkəzindən bildirilir ki, heyvandarlıq məhsulları istehsalının intensiv artmasına zəmin yaradan cins maldarlığın inkişafı üçün heyvanların süni mayalanması həyata keçirilib. Əldə edilən yüksək nəticələr, həmçinin süni mayalamadan alınan hər buzova görə fermerlərə 100 manat məbləğində yardımın müəyyənləşdirilməsi süni mayalanma tədbirlərinə marağı artırıb. 2018-ci ildə rayonda fəaliyyət göstərən süni mayalanma texnikləri tərəfindən

3911 baş inək və düyü süni yolla mayalandırılıb, 2307 baş cins tərkibi yaxşılaşdırılmış buzov alınıb. Mayalama zamanı əsasən "Holstein-friz", "Simmental", "Şvis", "Şarole" cinsindən olan buğaların toxumları istifadə edilir.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin heyvanların cins tərkibinin yaxşılaşdırılmasına dövlət dəstəyi haqqında müvafiq sərəncamı bu sahədə işlərə güclü təkan verib. Sərəncama əsasən, yüksək məhsuldar genetik potensialı olan heyvanların baş sayının artırılması və bu sahəyə marağın gücləndirilməsi üçün süni mayalanma yolu ilə alınan hər baş buzova görə heyvan sahibinə dövlət büdcəsindən 100 manat subsidiya verilir.

Göyçay yenilikləri

İnfrastruktur layihələri icra edilir

Əli Kərim adına parkda əsaslı təmir işləri başa çatdırılıb. Ərazidə monitor quraşdırılıb, veteranlar üçün kafə istifadəyə verilib, soyuq su abidəsi Şəhidlər xiyabanına köçürülərək əsaslı şəkildə yenidən qurulub. Parkda Azərbaycanın məşhur yazıçı və şairlərinin xatirə kompleksi də inşa edilib.

Heydər Əliyev parkının ərazisində isə Bayraq muzeyinin tikintisi, Heydər Əliyev prospektindəki xiyabanda abadlıq və əsaslı yenidənqurma işləri aparılır. M.Hüseynzadə küçəsindəki "Təzə bazar"a bitişik ərazidə kənd təsərrüfatı məhsullarının pərəkəndə satışını təşkil etmək məqsədilə talvarlar quraşdırılıb, ərazi asfaltlaşdırılıb. Bazarın xidmətindən istifadə edənlərin nəqliyyat vasitələrinin parklanması üçün da yerlər ayrılıb.

Emal sənayesini daha da inkişaf etdirmək üçün "Aznar" QSC-nin ərazisində müasir avadanlıqlar quraşdırılıb, yeni şərab emalı sexi istifadəyə verilib.

Asiya İnkişaf Bankının krediti hesabına maliyyələşən şəhərin su təchizatı və kanalizasiya sisteminin yenidənqurulma layihəsi çərçivəsində rayonun Şəhadət kəndində şəhərin çirkab sularını təmizləyən kompleksin tikintisi başa çatdırılıb. Hazırda qurğuda sınaq işləri aparılır. Gün ərzində 10 min kubmetr çirkab suyunu təmizləmə gücünə malik kompleks yaxın vaxtlarda istifadəyə verəcək. Rayon ərazisində yol infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, kəndlərarası avtomobil yollarının yenidən qurulması və əsaslı təmiri işləri davam etdirilir. Bigir-Çıraqd-Şəkar-Veysəlli-Alikənd-Mirt və uzunluğu 23 kilometr olan Ceyirli-Alpout kəndlərarası avtomobil yolunun tikintisi isə başa çatdırılıb.

Yeniləşən məktəb və bağçalar

Alikənd kəndində modul tipli 40 şagird yerlik ibtidai məktəb inşa olunub. Yerli iş adamlarının vəsaiti hesabına Potu kənd tam orta məktəbi əsaslı təmir edilməklə bərabər, əlavə 8 yeni sinif otağı da istifadəyə verilib.

Alpout kəndində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə 40 yerlik uşaq bağçası, Veysəlli kəndində 20 şagird yerlik modul tipli ibtidai məktəbin tikintisində son tamamlama işləri aparılır.

Rayonun Müskürlü və Qarabaqqal kəndlərində uşaq bağçalarının, rayon mərkəzindəki yataxanalarda məskunlaşmış məcburi köçkün ailələri üçün 80 mənzilli yaşayış binasının tikintisinə başlanılıb.

Ötən il rayonun 5 kəndinə təbii qaz verilişi bərpa olunub. Hazırda rayon əhalisinin 98 faizi təbii qazdan istifadə edir.

Təzə avtovağzal səmşinlərə rahatlıq gətirib

Keçən il görülən tikinti, abadlıq və quruculuq işləri sayəsində həmişə qonaqlı-qaralı olan Göyçayın siması daha da dəyişib. Bakı-Şamaxı-Yevlax avtomobil yolunun kənarındakı köhnə avtovağzal sökülərək yerində təzəsi inşa edilib.

Müasir memarlıq üslubunda inşa olunan təzə avtovağzalda eyni vaxtda 30 avtobusun dayanması üçün tikilən perronda səmşinlərə nümunəvi xidmət göstərmək üçün hər cür şərait yaradılıb, elektron məlumat tabloları quraşdırılıb.

Avtovağzal kompleksində xidməti otaqlarla yanaşı, gözəlmə zalı, ictimai-iaşə obyektı, tibb məntəqəsi, ana və uşaq otağı, ibadət otağı fəaliyyət göstərir. Avtobuslara texniki xidmətin göstərilməsi üçün isə boksar düzəldilib, yaşıllıq yaradılıb. Gələcəkdə avtovağzalın ərazisində hotelin də inşası nəzərdə tutulub.

Ən ucqar ərazilərə də yeni yollar çəkilir

Sözün bütün məna-larında yollarımızda bir canlanma var. Hər şəhərdə, qəsəbədə, kənddə yeni yollar çəkilir, təmir olunur, təzədən qurulur. Bu işlərdən Zaqatala və Balakən rayonları da kənarında qalmayıb.

Son 2 ildə Prezident İlham Əliyev Zaqatala rayonuna aid yollara bağlı iki sərəncam imzalayıb. Birinci layihə Əliabad-Mosul-Kəpənəkçi-Muğanlı-Faldarlı-Qandax-Yengiyarı dairəvi yolu ilə bağlıdır. 37,5 kilometrlik yolun çəkilişinə 2017-ci ildə başlanılıb. 14 sayılı "Yol İstismanı" MMC-nin baş mühəndisi Məmməd İbrahimxəlilov deyir ki, artıq yolun əsas hissəsində zəruri işlər görülmüş və hazırda asfaltlaşdırma prosesi gedir. Layihə çərçivəsində 3 körpü tikilib, 51 suötürücü qoyulub.

2018-ci ilin yanvarında imzalanan sərəncamla isə Zaqatala-Aşağı Tala-III Tala-Dağlıq-Muğanlı kəndlərini birləşdirən 42 kilometrlik yolun yenidən qurulmasına start verilib. Bu istiqamətdə də əsas işlər görülmüşdür. Təxminən 40 kilometrədən çox hissədə yolun alt qat betonla qoyulub və hazırda üst qat beton yolun çəkilişi aparılır.

Qeyd olunan layihələr ümumilikdə 17 kəndi əhatə edir. Rayon ərazisində yerli əhəmiyyətli yollara yanaşı, respublika əhəmiyyətli yolların abadlaşdırılmasına da xüsusi diqqət göstərilir. Yevlax-Zaqatala-Gürücütan sərhədi avtomobil yolunun 40 kilometrlik hissəsinin ye-

nidən qurulması ilə bağlı 2017-ci ildə dövlət başçısı sərəncam imzalayıb. Hazırda işlər yekun mərhələsindədir. Yolun 15 kilometrli Zaqatala, 25 kilometrli Balakən rayonu ərazisinə düşür. Aparılan yenidənqurmada sonra yol 3-cü dərəcədən 2-ci dərəcəliyə keçib.

15 sayılı "Yol İstismanı" MMC-nin baş mühəndisi Ni-

zami Səriyev bildirdi ki, Balakəndə 31 kilometr ölkə və 242 kilometr yerli əhəmiyyətli yollar var. Yerli əhəmiyyətli yolların eksser hissəsi çınqıl və qum örtüklüdür.

Yevlax-Zaqatala-Gürücütan sərhədi avtomobil yolunun Balakən ərazisinə düşən hissəsində isə nəzərdə tutulan işlər əsasən yekunlaşıb: "Balakən-Qazbina-İtitala yo-

lundada təmir işləri aparılır. Orada asfalt əsasən dağlara qədər sıradan çıxmışdır".

Balakən-Hənifə-Gülzəbinə yolu isə 25 kilometr olmaqla ƏNİ investisiya Layihəsi çərçivəsində icra olunur. Bu, həmin təşkilatın dəstəyi ilə icra edilən ikinci layihədir. Həmin kəndlər Balakənin ən ucqar ərazisidir.

Şəki künçüləri rayonun bu sahədəki şöhrətini qaytarmaqda israrlıdır

Son illər qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı prioritet istiqamət kimi seçilən əsas sahələrdən biri kənd təsərrüfatıdır. Hazırda bu sahədə istehsal olunan məhsulların çoxu daxili bazarın tələbatını ödəməklə yanaşı, xarici bazarlara da çıxarılır.

Mövcud potensial xammal şəklində həm qida sənayesinin, həm də yüngül sənayenin inkişafına təkan vermək gücündədir. Bunun konkret nümunələri də var. Son 10-15 il ərzində ölkə ərazisində istifadəyə verilməmiş çoxsaylı sənaye müəssisələ-

rində istehsal edilən məhsulların rəqabətqabiliyyətli olması və "Made in Azerbaijan" brendi altında beynəlxalq bazarda layiqli yer tuta bilməsi bunun təsdiqidir.

Şəki Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin bitkiçilik sektorunun baş məsləhətçisi Sahib Abdulləhimov deyir ki, aqrar sektorun ən mühüm sahələrindən olan baramaçılığın Azərbaycanda tarixi ənənəsi var. Bu baxımdan Şəki də istisna deyil. Vaxtilə minlərlə insanın işlədiyi, hazırda isə əvvəlki gücdə olmasa belə, fəaliyyətinə davam etdirən Şəki İpək Kombinatı xüsusi olaraq seçilir.

Müəssisə tam gücü ilə işlədiyi zamanlarda burada çalışanların sayı təxminən 7 min nəfər olub. Lakin 1990-cı ildən sonrakı illərdə bu sa-

həyə ayrılan diqqət, ardınca isə maraqla azalmağa başlayıb. Yalnız 2015-ci ildən sonra bu istiqamətdə görülən tədbirlər nəticəsində baramaçılıq dirçəlməyə başlayıb. 2017-ci ildə Şəkiddə 18 tondan çox yaş baramanın istehsal edilməsi də bunun sayəsində mümkündür.

Mütəxəssis deyir ki, baramaçılığın inkişaf etdirilməsi baxımından vacib sayılan şərtlərdən birincisi onun yem bazasının yaradılmasıdır. Ona görə də dövlət səviyyəsində bu sahəyə

Cəbhə bölgəsində yerləşən Ağdam rayonunda kənd təsərrüfatının aparıcı sahələrindən olan heyvandarlıq inkişaf edir. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2018-ci ildə də heyvandarlıq sahəsində uğurlu nəticələr əldə olunub. Mal-qaranın cins tərkibi daha da yaxşılaşıb, heyvandarlıq məhsullarının istehsalında nəzərəcarpacaq artım qeydə alınıb.

Rayon statistika idarəsindən AZƏTAC-a bildirilib ki, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə rayonda iribuynuzlu mal-qaranın sayı 1,6 faiz artaraq 41 min 634 başa, qoyun və keçilərin sayı 0,4 faiz artaraq 104 min 940 başa, quşların sayı 0,6 faiz artaraq 249 min 344 başa, arı ailələri 16,2 dəfə artaraq 6054 başa çatıb. İribuynuzlu mal-qaranın 99 faizi, qoyun və keçilərin 94,5 faizi, arı və quşlar isə tamamilə əhali təsərrüfatlarına məxsusdur.

Ötən il təsərrüfatlarda 4470 ton ət, 35 min 866,6 ton süd, 13 milyon 206 min ədəd yumurta, 194,5 ton yun istehsal edilib. 2017-ci ildə müqayisədə ət istehsalı 5,1 faiz, süd istehsalı 3,6 faiz, yumurta istehsalı 52,2 faiz, yun istehsalı 23,8 faiz artıb.

Heyvandarlıq məhsullarının istehsalının artmasında mal-qaranın baş sayının artması ilə yanaşı, cins tərkibinin yaxşılaşdırılması da mühüm rol oynayır. Rayonda heyvandarlıq məhsulları istehsalının intensiv artmasına zəmin yaradan cins maldarlığın inkişafı üçün heyvanların süni mayalanması uğurla həyata keçirilib. Keçən il 2863 baş inək və düyü süni yolla mayalandırılıb, 1586 baş cins tərkibi yaxşılaşdırılmış buzov alınıb. Mayalama zamanı əsasən "Holstein-friz" və "Simmental" cinslərindən olan buğaların toxumları istifadə edilir.

Ötən ilin yanvarında imzalanan sərəncamla isə Zaqatala-Aşağı Tala-III Tala-Dağlıq-Muğanlı kəndlərini birləşdirən 42 kilometrlik yolun yenidən qurulmasına start verilib. Bu istiqamətdə də əsas işlər görülmüşdür. Təxminən 40 kilometrədən çox hissədə yolun alt qat betonla qoyulub və hazırda üst qat beton yolun çəkilişi aparılır.

Qeyd olunan layihələr ümumilikdə 17 kəndi əhatə edir. Rayon ərazisində yerli əhəmiyyətli yollara yanaşı, respublika əhəmiyyətli yolların abadlaşdırılmasına da xüsusi diqqət göstərilir. Yevlax-Zaqatala-Gürücütan sərhədi avtomobil yolunun 40 kilometrlik hissəsinin yenidən qurulması ilə bağlı 2017-ci ildə dövlət başçısı sərəncam imzalayıb. Hazırda işlər yekun mərhələsindədir. Yolun 15 kilometrli Zaqatala, 25 kilometrli Balakən rayonu ərazisinə düşür. Aparılan yenidənqurmada sonra yol 3-cü dərəcədən 2-ci dərəcəliyə keçib.

15 sayılı "Yol İstismanı" MMC-nin baş mühəndisi Nizami Səriyev bildirdi ki, Balakəndə 31 kilometr ölkə və 242 kilometr yerli əhəmiyyətli yollar var. Yerli əhəmiyyətli yolların eksser hissəsi çınqıl və qum örtüklüdür. Yevlax-Zaqatala-Gürücütan sərhədi avtomobil yolunun Balakən ərazisinə düşən hissəsində isə nəzərdə tutulan işlər əsasən yekunlaşıb: "Balakən-Qazbina-İtitala yo-

lundada təmir işləri aparılır. Orada asfalt əsasən dağlara qədər sıradan çıxmışdır".

Balakən-Hənifə-Gülzəbinə yolu isə 25 kilometr olmaqla ƏNİ investisiya Layihəsi çərçivəsində icra olunur. Bu, həmin təşkilatın dəstəyi ilə icra edilən ikinci layihədir. Həmin kəndlər Balakənin ən ucqar ərazisidir.

Əli SƏLİMOV,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

Mədəni irsimizin dünyada təbliği

Ötən illər ərzində mədəni irsimizin dünyada təbliği istiqamətində mühüm addımlar atılıb.

Xalça ustası Lətif Kerimovun (2006), Üzeyir Hacıbəyliyin "Leyli və Məcnun" operasının (2008), "Arşın mal alan" operettasının (2013), görkəmli yazıçı Mir Cəlal Paşayevin (2008), xalq rəssamı Səttar Bəhlülzadənin (2009), xalq yazıçısı İlyas Əfəndiyevin (2014) 100 illik yubileyləri, böyük mütəfəkkir Seyid Yəhya Bakuvinin vəfatının 550, şairə Məhsət Gəncəvinin yaradıcılığının 900 (2013), "Kitabı-Dədə Qorqud" dastanının alman dilinə tərcüməsi və nəşrinin 200 illiyi (2015) UNESCO səviyyəsində qeyd edilmişdir. Görkəmli şair Molla Pənah Vəqifin 300 illiyi UNESCO-nun 2016-2017-ci illər üzrə yubileylər proqramında yer almışdır. 2018-ci ildə UNESCO-nun yubileylər proqramına dəhi bəstəkar Qara Qarayevin 100 illiyi daxil edilmişdir. Ötən ilin oktyabrında isə böyük musiqçinin Bakı şəhərində ev-muzeyinin açılışı olmuşdur.

Mehdi Məmmədov - 100

Unudulmaz sənətkar

Amirənə səsi, ağayana duruşu, özəmətli görünüşü ilə o, səhnəyə yaraşdı. Elə sənət yolunda fəaliyyətə də aktyorluqla başladı.

Müxtəlif teatrlarda səhnələşdirilən "Qaçqanlar"da Karl Moor, "Almaz"da Hacı Əhməd, "Yanğın"da Gənc aqronom, "Kölgə"də Bəxtiyar, "Vaqif"də Eldar, "Alov"da Kamalov, "Canlı meylit"də Protasov, "Xəyyam"da Xəyyam, "Meşşanlar"da Terenti Teterov və başqa tamaşalarda bir-birindən maraqlı, fərqli rollar ifa etdi. Radio teatri onun ifası ilə zənginləşdi.

Azərbaycan kino sənətinə də Mehdi Məmmədovun adı kinonaktyor kimi yazıldı. "Azərbaycanfilm"nin 1959-cu ildə istehsal etdiyi "Onu bağışlamaq olarmı?" filmində çəkildiyi Qay rolunu ona kino sənətində də sevgi qazandırdı.

Mehdi Məmmədov nadir istedadla malik rejissor idi. O, Gəncə Dövlət Dram Teatrında (1942-1945), Opera və Balet Teatrında (1956-1960), Akademik Milli Dram Teatrında (1960-1963), Rus Dram Teatrında (1978-1982) baş rejissor oldu. Azərbaycan və dünya dramaturqlarının dərin məzmunlu, fərqli janrlı bir çox əsərini quruluşa verdi. Neçə-neçə istedadlı aktyor Mehdi Məmmədov məktəbini keçdi.

O həm də sevilən, heyranlıq duyulan müəllim idi. Mehdi Məmmədovun qarşısında qabiliyyət imtahanı verib ali məktəbə daxil olmaq, onun kursunda oxumaq xoşbəxtlik sayılırdı.

Altmış illik ömrünə o qədər işlər sığdırma bildi ki, saymaqda bitməz. Azərbaycanın görkəmli teatr rejissoru, tanınmış aktyor, teatrşünas alim, pedaqoq, SSRİ xalq artisti, SSRİ Dövlət mükafatı laureatı, sənətşünaslıq doktoru, professor Mehdi Məmmədovun adı sənət dünyamıza əbədi həkk olunub.

"Azərbaycan"

Dünyanın yeddi möcüzəsi

Qədim mənbələrdə, antik dövr alimlərinin, şairlərin əsərlərində bu barədə məlumatlar verilir. Sonralar da dünyanın yeddi möcüzəsindən - Misir ehramları, Semiramidanın asma bağıları, Olimpda Zevsin heykəli, Halikarnas mavzoleyi, Rodos nəhəngi, İsgəndəriyyə mayakı və Efesdə Artemida məbədinə böyük heyranlıqla söz açılıb. Arxeoloqlar, arşadurmaçılar, alimlər təhlillər edib, tədqiqatlar aparıblar. Ancaq bu möcüzələrin üzərində sirr pərdəsinin qaldırmaq hələ də mümkünsüz olaraq qalır.

Sirli Misir ehramları

"Ölümlər" otağına giriş

Qədim Misirdə ölkəni idarə edən fironların dəfn etmək üçün ehramlar tikilirdi. Hər ehram yalnız bir hökmdarın dəfni üçün nəzərdə tutulurdu. Fironun ruhunun ilahların yanına pillələrlə qalxa biləcəyi üçün ehramlar pilləvari piramida şəklində inşa olunurdu. Ehramın tikintisinə firon yaşayın zaman başlanırdı. Ehramların ətrafında əyanlar dəfn edilirdilər. Ehramların dünyanın hər tərəfinə daşıylaq istiqamətlənmiş qədim misirlilərin astronomik biliklərinin yüksək səviyyədə olmasından xəbər verir.

Misirin müxtəlif yerlərində yüzlərlə ehram var. Ən böyük və məşhur ehramlar müasir Misirin paytaxtı Qahirə yaxınlığında, Gizada yerləşən Xeops, Xefren və Mikerin ehramlarıdır ki, qədim dövrlərdə onlar dünyanın

yeddi möcüzəsindən biri hesab olunurdu. Hər ehram onu tikirmiş fironun adını daşıyır. Dövrümüzədək qalıb çatmış bu ehramların çox maraqlı olduğu qədr də müəmməli tarixi var.

Giza ehramlarının e.ə. XXX əsrdə Qədim Xəndanlıq dövründə inşa edildiyi ehtimal edilir. Ehram kimin şərəfinə tikilmişdisə, həmin fironun mumiyyəsinin olduğu otağa günəş şüaları ildə iki dəfə - fironun doğum və taxtaçixmə günlərində düşür. Ehramların daxilində ultrasəs, radar, şüaötürmə cihazları işləyir.

Maraqlı fikirlərdən biri budur ki, ehramlardakı bəzi otaqlarda nəyin olduğu məlum deyil; oraya girməyə müvəffəq olmuş tədqiqatçılar geri qayıtmayıblar. Bəzi tədqiqatçılar isə müxtəlif texnoloji üsullardan istifadə etsələr də, məqsədlərinə çatmayıblar.

Ehramlarla bağlı müxtəlif riyazi rəqəmlər də mövcuddur. Onların biri beledir ki, ehramları xəyalən kəsib keçən meridianlar Yer kürəsinin quru və su ərazilərini iki bərabər hissəyə böldür.

Üç ehramdan ən böyüyünün - memar Xemiun tərəfindən təxminən miladdan əvvəl XXVI əsrdə firon Xeopsun şərəfinə tikilmiş Xeops ehramının inşasına 20 il vaxt sərf olunduğu güman edilir. Tarix elminin atası sayılan Herodot elminin atası sayılan Herodot

Maraqlı fikirlərdən biri budur ki, ehramlardakı bəzi otaqlarda nəyin olduğu məlum deyil; oraya girməyə müvəffəq olmuş tədqiqatçılar geri qayıtmayıblar. Bəzi tədqiqatçılar isə müxtəlif texnoloji üsullardan istifadə etsələr də, məqsədlərinə çatmayıblar.

Firon Xeopsun oğlu Xefren üçün tikilmiş ehramın hündürlüyü 136 metrə çatır. Onun yalnız təpə hissəsində örtükdən daş bloklar var. Giza ehramları arasında yalnız bu ehramın daxilinə giriş var. Həmin giriş "ölülər" otağına aparır.

Giza ehramları arasında ən alçaq ehram - Mikerin ehramıdır ki, o da 62 metrdir və firon Xefrenin oğlu üçün tikilib.

"Dəhşətlər atası"

Qədim Misirin daha bir məşhur abidəsi - Böyük Sfinksin heykəli də Nilin qərb sahilində, Giza ehramlarının yaxınlığındadır. Dam örtüyü olmayan, qranitdən tikilmiş məbədinin yanında Sfinks məbədinin xarabalıqları görünür. Onların arasında ehramların qədim qoruyucusu, "Dəhşətlər atası" adlandırılan, insan başlı aslan - Sfinks baxışlarını şərqə çevirərək dincəlir.

Qədim sənəti yaşadanlar

Ağac üzərində xəttəyima

Mütəxəssislər qənaətinə, oyma sənəti insandan istedad, dəqiqlik, səbrli və təmkinli olmaq, habelə incəlik tələb edir. Bunlar kompleks şəkildə olanda yaxşı əsər meydana gəlir.

Bu sənət bütün dövrlərdə maraqla qarşılanıb, elə indinin özündə də. Onun daşıyıcılarından və yaradıcılarından biri də Azərbaycanda ağacoyma, daha dəqiq, xəttəyima sənətinin ustası və sənətkarı kimi tanınan AMEA-nın Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşı Seyfəddin Mənsimoğludur. O, burada əvvəllər qədim əlyazma kitablarının surətini - müxtəlif xəttatların əsərlərini fotoya köçürməklə məşğul olub. Surətini köçürdüğü kitablar, xüsusilə ərəb əlifbası ilə yazılmış təmasda olmasın onun yaradıcılığında yeni üfqlər açır.

Seyfəddin müəllim Ə.Əzimzadə adına Fəssamliq Məktəbini və M.Əliyev adına İncəsənət İnstitutunu bitirib. Əməkdar İncəsənət xadimidir. Neçə illərdir ki, xəttatlığın kufi, nəstəlik, süls, şikəstə və digər növləri ilə ağac üzərində gözəl əsərlər yaradır.

Bu sənətə 50 il bundan öncə ilk yaratdığı "Allah hər şeydən xəbərdardır" kəlamı ilə başlayıb. Bu iş bədi xüsusiyətinə və incəliyinə görə mütəxəssislər tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Elə o vaxtdan bu sənət onun yaradıcılıq laboratoriyasına çevrilib. Ustad ərəb və latın əlifbası ilə hazırladığı ağac oyma işlərinə Azərbaycan klassiklərinə geniş yer verib. N.Gəncəvi, M.Füzuli, X.Şirvani, N.Tusi, İ.Nəsimi və digər klassiklərin adlarını ağac lövhələr üzərində xüsusi kompozisiyalarla işləyib. Maraqlıdır ki, bu əsərlərdə təkcə klassiklərin adları yox, həm də onları yaradıcılıq aləmi təsvir edilmişdir. Qeyd edək ki, xəttatın yaradıcılığında Füzuli ənənəsi xüsusi yer tutur. İndiyə qədər 5 əl işi böyük şairlə bağlı olub. Bu əsərlərin bəzisi 6-7, bəzisi isə 2 aya hazırlanıb.

Oyma sənəti qədim zamanlardan daş, ağac, sümük və başqa materiallar üzərində işlənir. Oyma, yonma, cızma üsulu ilə sənət əsərlərinin yaradılması ənənəsi tarixən mövcud olub. Ölkəmizdə bu sənət əsərlərinin ilkin nümunələrinə Naçıxvan Muxtar Respublikasının qədim yaşayış məskənlərindən olan Gəmiqayada, eləcə də Bakının Qaradağ rayonunun ərazisində Qobustan qayalarında rast gəlmək mümkündür.

Ümumiyyətlə, sənətkarın bir-birindən maraqlı 65-ə yaxın əsəri var.

Ustad yaratdığı əl işində heç bir texniki vasitədən istifadə etmir. Əl işlərinin ritmli və keyfiyyətini artırmaq üçün onun üzərinə parça arasında sılmaşlıq qozdan alınan yağdan sürtür. Belə olduqda illər keçdikcə əsərin forması itmir, görkəmi yaxşılaşır, parlılığı daha da artır.

Sənətkarın özü də qeyd etdiyi kimi, onun ərəb qrafikasında işlədiyi əsərlərin çoxu güzgü simmetriyasında yaradılıb. Belə hazırlanan əsərləri qatlayanda bütün xətlər, naxışlar üst-üstə düşür, əksi o biri tərəfdə də görünür (yeri gəlmişkən, bizim qədim xalçalarımız da, onların üzərindəki naxışlar da belədir).

S.Mənsimoğlunun ağac üzərində oyma işləri bir çox ölkədə maraqla qarşılanıb. Almaniya, Türkiyədə, Rusiyada və digər ölkələrdə onun yaradıcılığı və özü haqqında qəzet-jurnal məqalələri yazılıb, çəkilişləri təşkil olunub. Əl işləri dünyanın müxtəlif muzeylərində qiymətli sənət əsəri kimi saxlanılır. "Rəhil" və "Sultan Məhəmməd Təbrizi" əsərləri hazırda Almaniyanın Berlin şəhərindəki İslam Mədəniyyəti Muzeyində, güzgü formada olan ilk işi isə Türkiyədə qorunur. 2007-ci ildə Səudiyyə Ərəbistanında, 2008-ci ildə Tunisidə, 2010-2012-ci illərdə isə Türkiyədə sərgiləri təşkil olunub.

Ustad söhbət zamanı bildirdi ki, işləməyi Türkiyə, İran, Səudiyyə Ərəbistanı, Tunis və digər ölkələrdə olarkən gördüm ki, ağac üzərində xəttəyima sənəti heç yerdə yoxdur.

İki il bundan öncə ustad sənətkarın işlərinin izahı toplusu olan "Xəttin sənət möcüzəsi" adlı kitabı "Şərq-Qərb" nəşriyyatı tərəfindən nəfis şəkildə işıq üzün görüb. Kitabın elmi redaktoru AMEA-nın akademiki, Milli Məclisin deputatı İsa Həbibbəyliydir. Əməkdar İncəsənət xadimi Seyfəddin Mənsimoğlu bu illər ərzində neçə-neçə ağac üzərində xəttəyima işi məşğul olan sənətkar yetişdirib. İki övladının da aralarında olduğu həmin sənətkarın müəllimlərinin yaratdığı bu nadir məktəbin layiqli davamçılarıdır.

Bu gün ağac üzərində oyma sənəti Naçıxvanda da yaşadı, inkişaf etdirilir. Naçıxvan Regional Peşə Tədris Mərkəzində mütəmazin olaraq ağac üzərində oyma sənəti üzrə iki aylıq kurslar təşkil edilir. Burada sağlamliq imkanları məhdud şəxslər də cəlb olunur. Kursları müvəffəqiyyətlə bitirən müdavimlər sosializmə bağlı haqqı ödənilən ictimai işlərə cəlb edilir. Bununla həm qədim xalq sənəti yaşadı, həm də sosial qayğıya ehtiyac duyan sağlamliq imkanları məhdud şəxslərin məşğulluqları təmin olunur.

Rəhman SALMANLI, "Azərbaycan"

"Sfinks" sözünün yunancadan tərcüməsi "boğan" mənasını verir. Böyük Sfinks heykəli firon Xeopsun oğlu Xefrenin meqbərə kompleksi üçün qaya parçasından yonularaq hazırlanıb. 21 metr hündürlüyü, 73 metr uzunluğu olan bu heykəlin burnunun qoparılması barədə əsrlər boyu müxtəlif fərziyyələr irəli sürülüb. Böyük Sfinksin burunsuz qalmasını günahkarı gah XIV əsrdə topatma təlimləri keçən məmlüklər, gah 1799-cu ildə Misirə yürüş edən Napoleon Bonapartin ordusu hesab ediblər. Başqa bir fərziyyəyə görə isə, hələ 1378-ci ildə kəndlilərin Sfinksə bəyət etməsindən hiddətlənən Məhəmməd Saim heykəlin burnunu sındırması, bundan çoxblənən kütlə onu öləndək döymüşdü.

Ehramlarda, mumiyalanmış fironların yanında çox qiymətli əşyalar, hətta xəzinə olduğundan belə yerlərə göz dikənlər zaman-zaman olub. Ancaq dünyanın ən mahir oğurları da maneələri aşaraq, labirintlərdən keçərək ehramlardan oğurluq edə bilməyiblər. Fironun qızıl əşyalarını oğurlamaq üçün cəzanənin saxlanıldığı otağı tapmağa cəhd edənlər labirintə düşüb, heftələrlə, aylarla buradan çıxaxa bilməyib, acından ölüblər.

Misir ehramları ilə bağlı müəmməllər bütün dövrlərdə dünya ictimaiyyətinin diqqətini cəlb edib. 1984-cü ildə firon Xefrenin tabutu çoxsaylı ehramlardan çıxarılarq qərribə hadisə baş verib. Tədqiqatçılar və turistlər öskürəkdən bəğulməyə, taqətdən düşməyə başlayıblar. Bir qədər sonra özüne gələn turistlər mumiyanın saxlandığı otaqda nəfəs yollarının qıcıqlandığını, gözələrinin yaşardığını və zəiflədiyini söyləyiblər. Ehrama giriş həmin gün bağlandı, mütəxəssislər içəridə araşdırmalara başlayıblar. Ancaq tədqiqatlar nəticə verməyib.

Daha bir qərribə hadisə Mikerin ehramı ilə bağlı baş verib. Ehramdan çıxarılan fironun cənazəsi İngiltərəyə aparılarkən gəmi dənizdə batıb. Deyilənə görə, Mikerin ehramının lənəti elə güclü idi ki, onun içində uzun müddət qalan insanlar tezliklə müəmməli şəkildə vəfat ediblər.

Söylənilənlərin arasında fərziyyələr, gümanlar, ehtimallar yer alsada, bir həqiqət aşkardır, müasir elmin inkişaf səviyyəsi nə qədər yüksək olsada, hələ ki qədim dünyanın bütün sirrlərini açmağa yetmir. Hələ də bir çox sirrləri özümdə saxlayan Misir piramidaları da tədqiqatçıların gözləyir.

Güman edilirdi ki, ehramların tikintisində yalnız qüvvədən istifadə olunub. Sonradan arxeoloqlar Giza yaxınlığında qədimdə mövcud olmuş kiçik qəsəbə aşkar ediblər. Məlum olub ki, bu, muzdlu inşaatçılar və sənətkarlar qəsəbəsidir.

Ehramlarda, mumiyalanmış fironların yanında çox qiymətli əşyalar, hətta xəzinə olduğundan belə yerlərə göz dikənlər zaman-zaman olub. Ancaq dünyanın ən mahir oğurları da maneələri aşaraq, labirintlərdən keçərək ehramlardan oğurluq edə bilməyiblər. Fironun qızıl əşyalarını oğurlamaq üçün cəzanənin saxlanıldığı otağı tapmağa cəhd edənlər labirintə düşüb, heftələrlə, aylarla buradan çıxaxa bilməyib, acından ölüblər.

Zöhra FƏRƏCOVA, "Azərbaycan"

Abidələrimiz

Nüşabə qalası

Nüşabə qalası kimi tanınan Bardə türbəsi 1322-ci ildə memar Əhməd ibn Əyyub əl-Hafiz Naçıxvani tərəfindən inşa olunmuşdur. Abidənin hündürlüyü 13 metrdir. Silindr formasında gövdəsi, konusvari günbəzi vardır. Türbənin bütün divarı firuzəyi kaşı və kərpiclə naxışlanmışdır. Türbənin səthindəki bu naxışlarda "Allah" sözü çox simmetrik bir formada, zərgər daqiqliyi ilə təkrarlanır, abidəyə qeyri-adi bir bənzərsizlik verir. Elə bu səbəbdən də bəziləri onu "Allah-Allah" türbəsi adlandırırlar.

Tarixin müxtəlif zamanlarında bölgəyə səfer edən dünyanın məşhur səyyahlarının əsərlərində Bardə türbəsi qiymətli memarlıq abidəsi kimi xarakterizə edilir. Tarixi məzənlərdə göstərilir ki, qala monqolların Azərbaycana yürüşü zamanı dağıdılsa da, sonra yenidən bərpa olunmuşdur. XIII əsrdə yaşamış məşhur səyyah Həmədullah Qəzvinin qalının Makedoniyalı İsgəndər tərəfindən miladdan əvvəl tikildiyini yazmışdır. O, əsərində Sasani hökmdarı Firuzun zamanında qalının abadlaşdırıldığını da qeyd edir.

Mütəfəkkir Nizami Gəncəvi "İsgəndərnəmə" poemasında "Bardə nə gözəldir, necə qəşəngdir" deyə Bərdəni tərənnüm edərkən türbənin təsvirini də vermişdir. Poemada ağıllı və müdrik Azərbaycan qadınının ümumiləşdirilmiş obrazı kimi təqdim olunan Nüşabənin dünyə fəatehi İsgəndəri mat qoyması poetik bir dillə təsvir edilir. Azərbaycan qadın hökmdarı Nüşabə İsgəndəri əqlinin gücü ilə döyüşü, davası məğlub duruma salır. Xalqımızın şanlı tarixinə hər zaman hörmət və ehtiramla yanaşan qədirbilən bərdəlilər şəhərin mərkəzində Nüşabənin heykəlini ucaltmış, ətrafında yaraşıqlı park salmışlar. Parkın ətrafındakı divar boyu "İsgəndərnəmə" poemasının dəyərli misralarını yazılmasa bu yaraşıqlı və cazibədar məkanda qərribə ansambli yaradır, ziyarətçiləri heyran qoyur.

Nüşabə qalasının təmirinə, bərpasına müxtəlif zamanlarda cəhdlər olmuş, təşəbbüslər göstərilmişdir. Ötən əsrin 50-ci illərində türbəni bərpa etmək məqsədilə görülən işlərin xeyirdən çox ziyanı olmuşdur. Abidənin günbəz hissəsinə 60 ton ağırlığında beton konstruksiyaya töküləmiş yan divarlarla çatlar yaratmış, türbəni dağılımaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdur.

Tariximiz, mədəniyyətimiz hər zaman qayğı ilə yanaşan Prezident İlham Əliyevin 2013-cü ildə imzaladığı sərəncamla Bardə türbəsinə yeni həyat verilib. Bardə türbəsinin yenidən qurulması Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin sifarişli ilə "Azərbaycan" Elmi-Tədqiqat Layihə İnstitutu tərəfindən həyata keçirilmişdir. Təmir-bərpa işləri Mədəniyyət Nazirliyinin ciddi nəzarəti altında aparılır, hər kərcipin, hər naxışın öz yerini tutmasına, ilkin görkəmi qoruyub saxlamaqla milli ornamentlərin ifadəsinə böyük önəm verilir. Nəhayət, gözəllənən gün gəlib çatdı. 2018-ci il martın 25-də əsaslı təmir və bərpadan sonra abidənin açılışı oldu. Tədbirdə iştirak edən Prezident İlham Əliyev görülən işləri yüksək qiymətləndirdi. Məmnunluğunu gizlətməyən dövlət başçısı dəyərli tövsiyələr verdi və xüsusi vuruqladı ki, tarixi mədəniyyət abidələrinin hər kəs sevməlidir: "Biz onu qayğı ilə qoruyub mühafizə etməli, gələcək nəsillərə çatdırmalıyıq. Tarixi mədəniyyət abidələri xalqımızın milli sərəvətidir. Bu abidələr bizim tarixi keçmişimizi, kimliyimizi özümdə yaşadır".

Bu gün Bərdənin tarixi mədəniyyət abidələri, xüsusilə Nüşabə qalası yerli və xarici turistlərdə böyük maraq doğurur. Hər bir ziyarətçi bu abidələrin etrallı şəkildə tanışı olmaqdan sonra Azərbaycan xalqının şanlı tarixə malik olduğunu qənaətinə gəlir. Bir vətəndaş olaraq biz şərfli keçmişimizlə öyünür, dünyaya günəş kimi doğan Azərbaycanımızın bugünü ilə qürur duyuruq.

Hikmət HEYDƏROV, Bardə Turizm İnformasiya Mərkəzinin direktoru

Tariximizin təbliği

Azərbaycan İstiqlal Muzeyi beynəlxalq komitəyə üzv olub

Azərbaycan İstiqlal Muzeyinin İkinci Dünya müharibəsi tarixinin beynəlxalq komitəsinə üzv olunması xəbəri yeni ilin ilk günlərində hamının ovqatına rəng qatdı.

Xatırladaq ki, beynəlxalq komitənin yaradılması barədə memorandum 2018-ci ilin may ayında Rusiya Mədəniyyət Nazirliyinin təşəbbüsü ilə Moskvada Qələbə Muzeyində imzalandı. Məqsəd İkinci Dünya müharibəsi haqqında tarixi xatirələrin yaşadılması və gələcək nəsillərə çatdırılmasıdır. Bu təşəbbüs İkinci Dünya müharibəsində antifaşist koalisiyasının iştirakçısı olmuş Amerika, Avropa ölkələri, həmçinin keçmiş sovet respublikaları - MDB ölkələrinin müxtəlif hərbi-tarixi və memorial muzeyləri qoşulub.

Bu muzeydə İkinci Dünya müharibəsi illərində Azərbaycan xalqının fədakarlığını əks etdirən daimi ekspozisiyada 100-ə yaxın eksponat nümayiş etdirilir.

Dövlət başçısına minnətdarlıq

Şəhid ailələri razılıq edirlər

sindən çıxarsa da, az sonra dünyasını dəyişdi. Onu Güneypəyə kəndində dəfn edirlər.

Kəlbəcər rayonu işğal olunduqdan sonra işə aile üzvləri Gəncəyə pənah gətirdilər. Bir müddət burada məskunlaşan atası İdris və anası Nüvər da dünyalarını dəyişdilər.

Şəhid Hafiz Bəşirovun qardaşı Şəbər Bəşirov deyir ki, Hafiz uşaq yaşlarından mərdliyi, qorxmazlığı ilə seçildi. Vətənə çox bağlı idi. Elə bu yolda da şəhid oldu. Şəhid ailəsi kimi, dövlətin onlara göstərdiyi diqqət və qayğıdan da söz açan Şəbər dedi ki, 2013-cü ildə onun ailəsi Gəncədəki qaçqın qəsəbəsində geniş mənzillə təmin edildi. Ailə üzvləri Kəlbəcərdən didərgin düşdükdən sonra bir müddət əziyyət çəkildilər. Sağ olsun Prezident. Başqa şəhid ailələri kimi onlar da diqqət və qayğı ilə əhatə olundular. Özü işlə təmin olunub. Dolanışqlarında çətinlik yoxdur. Rayon rəhbərləri də tez-tez onlara baş çəkirlər. Lazım gəldikdə, problem yarananda həllinə kömək göstərirlər. Bugünlərdə alacağı 11 min manat birdəfəlik yardım az vəsait deyil. Şəhid ailələrinin sosial vəziyyətinin və maddi rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə veriləcək bu vəsaitin və şəhid ailəsi üçün təqadün artırılaaraq 300 manata çatdırılması dövlət başçısının şəhid ailələrinə həssas yanaşdığını daha bir göstəricisidir. Ailə üzvləri ilham Əliyevə dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Son illər ölkənin iqtisadi yüksəlişi müdafiə potensialının gücləndirilməsi ilə yanaşı, silahlı qüvvələrdə xidmət edən hərbi qulluqçuların etibarlı sosial müdafiəsinin təmin edilməsinə, mənzil-məişət problemlərinin həll olunmasına, onlara verilən imtiyaz və güzəştlərin miqyasının genişləndirilməsinə də şərait yaratmışdır. Xüsusilə torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda şəhid olanların ailələrinə göstərilən diqqət və qayğı bu istiqamətdə atılan məqsədyönlü tədbirlərdəndir.

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüyünə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında imzaladığı fərman hər bir şəhid ailəsində razılıqla qarşılanmışdır. Dövlət başçısının şəhid ailələrinə göstərdiyi bu diqqət ölkə ictimaiyyətində də dərin rəğbət hissi doğurmuşdur. 11 min manat birdəfəlik yardım alanlarında şəhid Hafiz Bəşirovun ailəsi də var.

kəndində dünyaya göz açmışdı. 1989-cu ildə orta məktəbi bitirəndə digər həmyaşıdları kimi, o da hərbi xidmətə yollandı. Xidmətinin Ukraynada başa vurandan sonra 1992-ci ildə vətənə qayıtdı. Həmin vaxtlar doğulub boya-başa çatdığı Kəlbəcərdə qızgın döyüşlər gedirdi. Belə bir dövrdə o, Kəlbəcərin müdafiəsinə qalxaraq Milli Orduya yazıldı və Narınlar kəndi uğrunda gedən döyüşlərə qatıldı. Bir il gərgin keçən döyüşlərdə onlarca erməni döyüşçüsünü məhv edən Hafiz Bəşirov 1993-cü il mart ayının 27-də düşmən gülləsinə tuş gələrək ağır yaralandı. Döyüş dostu onu çiyinə alaraq döyüş bölgə-

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi ön xətdə yerləşən bölmələrdə olub

Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyəti cəbhəboyu zonada yerləşən hərbi hissələrdə və döyüş mövqelərində olaraq şəxsi heyətlə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, döyüş növbəsi çəkən şəxsi heyətlə görüşən

general-polkovnik Zakir Həsənov müdafiənin dayanıqlılığını, hərbi qulluqçuların döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığını yoxlayıb, komanda müşahidə məntəqəsindən düşmən mövqelərini izləyib.

Nazir ön xətt bölmələrində xidmət edən şəxsi heyətin sosial-məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən işlərlə maraqlanıb və bu tə-

birələrin daha keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verib.

Şəxsi heyətin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığını yüksək qiymətləndirən müdafiə naziri xidmətdə fərqlənən bir qrup hərbi qulluqçularını mükafatlandırdı.

Sonda Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi çay şifəsi arxasında hərbi qulluqçularla söhbət edib.

Milli Məclisin deputatları Avronest Parlament Assambleyasının komitə iclaslarında iştirak ediblər

Avropa Parlamentində Avronest Parlament Assambleyasının komitə iclasları keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, icaslarda Avronest Parlament Assambleyasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri, Milli Məclisin deputatı Sahibə Qafarovanın başçılığı ilə azərbaycanlı deputatlar da iştirak ediblər.

Avronest Parlament Assambleyasının iqtisadi inteqrasiya, hüquqi yaxınlaşma və Avropa İttifaqı siyasəti ilə uyğunlaşma və sosial məsələlər, işlə təminatına, təhsil, mədəniyyət və vətəndaş cəmiyyəti komitələrinin birgə iclasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Sahibə Qafarovanın məruzəsi dinlənib.

Avropa Parlamentinin üzvü Mariya Qrapinin və Sahibə Qafarovanın birgə hazırladığı "Avropa İttifaqı və Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrində təhsildə innovasiyalar və təhsil islahatları: çağırışlar və firsətlər" adlı məruzə Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri tərəfindən təqdim edildi. İlk təqdimatı keçirilən məruzənin bu ilin sonunda Avronest Parlament Assambleyasının növbəti plenar sessiyasında qəbul edilməsi gözlənilir.

Avronest Parlament Assambleyasının digər iki - siyasi məsələlər, insan hüquqları və demokratiya, eləcə də enerji təhlükəsizliyi komitələrinin birgə iclasında hər bir komitə üçün hazırlanmış qətnamə layihələri Avropa Parlamenti və Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələri parlamentlərinin üzvləri, eləcə də Avropa Komissiyasının müvafiq bölmələrinin rəhbərlərinin və ekspertlərinin iştirakı ilə müzakirə edildi.

İclaslarda nümayəndə heyətinin rəhbəri ilə yanaşı, Milli Məclisin deputatları Cavanşir Feyziyev, Mələhet İbrahimqızı, Azər Kərimli və Tahir Mirkişili də iştirak ediblər. Deputatlarımız iclaslar çərçivəsində Avropa Parlamentindən və Şərqi Tərəfdaşlığı üzrə digər ölkələrdə olan həmkarları ilə fikir mübadiləsi aparıb, məruzələrdə edilmiş vacib əlavə və dəyişikliklərə bağlı mövqelərini bildiriblər.

Bu komitələrin iclasları cari ilin mayında keçirilməsi nəzərdə tutulan Avropa Parlamenti seçkilərindən əvvəl Avronest Parlament Assambleyasının sonuncu iclasları olub.

VII Qlobal Bakı Forumunda 70 ölkədən 450 nümayəndə iştirak edəcək

Martın 14-16-da Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə VII Qlobal Bakı Forumu keçiriləcək. Mərkəzdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, forumda dünyanın 70-dən çox ölkəsindən 450 qonağın iştirakı gözlənilir. VII Qlobal Bakı Forumunun mövzusu "Dünyanın yeni xarici siyasəti" olacaq.

Forumda "Qlobal siyasətin dəyişməsinə böyük güclərin rolu", "Davamlı inkişaf çağırışları", "Təhlükəsizlik mənimə orta Şərqi əməkdaşlığı", "Müasir qərarların qəbul edilməsində elm və mədəniyyətin rolu" və digər mövzularda panel iclasları keçiriləcək. Forumun əsas panel iclaslarından biri də gənc liderlərin qlobal siyasətdə roluna həsr olunacaq.

Forumda tanınmış dövlət adamlarının, siyasətçilərin, nüfuzlu ictimai xadimlərin iştirakı gözlənilir. Tədbirə bir sıra ölkələrin hazırkı dövlət və hökumət başçıları da qatılacaq.

Azərbaycan XİN: "Paşinyanın məntiqini anlamaq çətinidir"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan "Qarabağ məsələsində sülh əvəzinə ərazilərin qaytarılması imkanlarını müzakirə etməyəcəyik" kimi bəyanatla çıxış edib. Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti bəyanata münasibət bildirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mətbuat xidmətinin bununla bağlı yaydığı açıqlamada deyilir: "Paşinyanın məntiqini anlamaq çətinidir. Məlum olduğu kimi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrliyinin himayəsi altında aparılan danışıqların təməlinə məhz Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən Ermənistan silahlı qüvvələrinin çıxarılması durur. Bu tələb BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının məlum 4 qətnaməsində, eləcə də münaqişənin həlli ilə bağlı demək olar ki, bütün beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi sənədlərdə əks olunur. Belə olduğu təqdirdə, sual meydana çıxır: Paşinyanın bu mövqeyi onun danışıqlardan imtina etməsi demək deyilmi?"

Beynəlxalq aləm

AI Brexit sazişinə yenidən baxmayacaq

Avropa İttifaqı (AI) Brüsselə London arasında Brexitle bağlı əldə olunmuş sazişə yenidən baxmayacaq. Bu barədə Avropa Şurasının sədri Donald Tusk məlumat vermişdir.

deklarıdır. Parlamentdəki səsvermə Böyük Britaniyanın yeni istəmədiyini göstərmişdir, lakin onun məhz ne istədiyini hələ də məlum deyil.

Aclıq və müharibə yəmənli uşaqlara qənim kəsilib

Son dörd ildə Yəməndə 6700 uşaq vəfat etmiş, yaxud yaralanmışdır. UNICEF-in hesabatında qeyd olunur ki, 2015-ci ildə ölkədə vətəndaş müharibəsi başlayandan bəri ölkədə 358 min uşaq daim aclıqdan əziyyət çəkir. Bu uşaqların təcili müalicəyə ehtiyacı var.

Qışar bəyanatla Avropa Komissiyasının sədri Jan Klod Yunker də çıxış etmişdir. O vurğulamışdır ki, Britaniyanın parlamentində keçirilmiş səsvermə "sərt Brexit riskini daha da artırmışdır", lakin Brüssel əldə olunmuş razılaşmalara yenidən baxmağı planlaşdırır.

ABŞ-da beş nəfər sərt saxtının qurbanı oldu

ABŞ-nin bir neçə ştatında güclü külək və qar yağması ilə müşayiət olunan qeyri-adi şaxta 30-40 dərəcəyə çatmışdır. Bu barədə "Associated Press" agentliyi xəbər verir.

Qışar bəyanatla Avropa Komissiyasının sədri Jan Klod Yunker də çıxış etmişdir. O vurğulamışdır ki, Britaniyanın parlamentində keçirilmiş səsvermə "sərt Brexit riskini daha da artırmışdır", lakin Brüssel əldə olunmuş razılaşmalara yenidən baxmağı planlaşdırır.

Çikaqoda güclü külək zamanı şaxta 45 dərəcəyə çatır. Minnesotada isə temperatur məntəfi 47 dərəcəyə enir. Bir neçə şəhərin həkimiyyət orqanları sakinlərini havada 10-15 dəqiqədən çox qalmamağa çağırırmışdır.

Stoltenberq Şimali Makedoniyanın NATO-ya üzvlüyünün şərtini açıqladı

Makedoniyanın NATO-ya tamhüquqlu üzv olması üçün bütün müttəfiqlər protokolu ratifikasiyaya etməlidirlər. Bu səndə yaxın vaxtlarda imzalanma bəzi. Bu barədə Şimali Atlantika Alyansının baş katibi Jens Stoltenberq məlumat vermişdir.

Baş katibin dediyinə görə, o, yaxın vaxtlarda alyansın bütün 29 üzv ölkəsinin qoşulma haqqında protokolu imzalayacağını gözləyir.

"NATO-nun bütün 29 ölkəsi protokolu ratifikasiyaya etdikdən sonra biz Şimali Makedoniya Respublikasını alyansın 30-cu üzvü kimi alışıqlaya bilərik", - deyir Stoltenberq izah etmişdir. Onun fikrincə, "bu, regionda və ümumən Avropada sülh və sabitliyin möhkəmlənməsinə kömək edəcək".

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası Təsərrüfat mallarının satın alınması məqsədi ilə kotirovka sorğusuna dair elan

Kotirovka sorğusunda iddiaçı kimi iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı ünvan - Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının inzibati binasında, Bakı şəhəri, Bülbül pr. 27 ünvanına (əlaqələndirici şəxs: Rüstəm Kərimov, telefon: +99412 493-50-58/285; Faks: +99412 498-12-14) müraciət edə bilərlər.

Kotirovka sorğusunda iddiaçı kimi iştirak etmək istəyənlər imzalanmış və möhürlənmiş kotirovka təkliflərini 05 fevral 2019-cu il saat 17:00-dan gec olmaqla şərtli təqdim etməlidirlər. Göstərilən müddətdən gec təqdim olunan kotirovka təklifləri baxılmadan geri qaytarılacaqdır.

Kotirovka sorğusunun təklifləri Bakı şəhəri, Bülbül pr. 27 nömrəli ünvanında, Palatanın inzibati binasında 06 fevral 2019-cu il saat 11:00-dan açılacaqdır. İddiaçılar və onların səlahiyyətli nümayəndələri zərflərin açılış prosedurunda iştirak edə bilərlər.

- Təqdim edilməli sənədlər
- Malgöndərinin (podratçının) hüquqi şəxs kimi dövlət qeydiyyatına alınması haqqında şəhadətnamənin və nizamnaməsinin notariat qaydasında və ya "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 9-cu maddəsində müəyyən edilmiş qaydada təsdiq edilmiş surətləri.
- Tələblər
- Mallar müqavilə imzalanandan sonra 3 iş günü ərzində göndərməlidir.
- Mallar yeni (istifadə edilməmiş) olmalıdır;
- Malların keyfiyyətinə 12 ay zəmanət verilməlidir.

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası Toner xidmətinin satın alınması məqsədi ilə kotirovka sorğusuna dair elan

Kotirovka sorğusunda iddiaçı kimi iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı ünvan - Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının inzibati binasında, Bakı şəhəri, Bülbül pr. 27 ünvanına (əlaqələndirici şəxs: Rüstəm Kərimov, telefon: +99412 493-50-58/285; Faks: +99412 498-12-14) müraciət edə bilərlər.

Kotirovka sorğusunda iddiaçı kimi iştirak etmək istəyənlər imzalanmış və möhürlənmiş kotirovka təkliflərini 05 fevral 2019-cu il saat 17:00-dan gec olmaqla şərtli təqdim etməlidirlər. Göstərilən müddətdən gec təqdim olunan kotirovka təklifləri baxılmadan geri qaytarılacaqdır.

Kotirovka sorğusunun təklifləri Bakı şəhəri, Bülbül pr. 27 nömrəli ünvanında, Palatanın inzibati binasında 06 fevral 2019-cu il saat 11:00-dan açılacaqdır. İddiaçılar və onların səlahiyyətli nümayəndələri zərflərin açılış prosedurunda iştirak edə bilərlər.

- Təqdim edilməli sənədlər
- Malgöndərinin (podratçının) hüquqi şəxs kimi dövlət qeydiyyatına alınması haqqında şəhadətnamənin və nizamnaməsinin notariat qaydasında və ya "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 9-cu maddəsində müəyyən edilmiş qaydada təsdiq edilmiş surətləri.

Fevralın ilk günündə bəzi qərb rayonlarında hava yağıntılı olacaq

Ölkə ərazisində bu günə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz cənub küləyi ilə əvəzlənəcək. Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 1-4°, gündüz 8-11° isti, Bakıda gecə 1-3°, gündüz 9-11° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 763 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət gecə 70-80, gündüz 50-55 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi qərb rayonlarında havanın yağıntılı olacağı proqnozlaşdırılır. Ayırı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5°, gündüz 3-8° isti olacağı bildirilir. 5° şaxta, gündüz 3-8° isti olacağı bildirilir.

gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, dağlıq ərazilərdə 6-8° şaxta, gündüz 5-10° isti olacağı ehtimalı var.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam

bəzi yerlərdə havanın yağıntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayırı-ayrı yerlərdə duman müşahidə ediləcək. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5° şaxta, gündüz 3-8° isti olacağı ehtimalı edilir.

Gəncə şəhərində, Qazax, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5°, gündüz 8-13° isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Balakan, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər bəzi yerlərdə duman, kişkin müşahidə ediləcək. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-4°, gündüz 6-11° isti, dağlarda gecə 2-7° şaxta, gündüz 3-8° isti olacağı bildirilir.

Mərkəzi Aran: Mingəçevir və Şirvan şəhərində, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə duman müşahidə ediləcəyi, şərq rayonlarında havanın kişkin olacağı gözlənilir. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5°, gündüz 8-13° isti olacaq.

Masalli, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Bəzi yerlərdə yağış yağacağı, gündüz havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Səhər dağlarda duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-6°, gündüz 9-12° isti, dağlarda gecə 2° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 6-9° isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğu 2019-cu ildə inventarların, mal-materialların, avadanlıqların, iş və xidmətlərin satın alınması ilə əlaqədar açıq tender elan edir

Tender 7 (yeddi) LOT üzrə keçirilir:

- LOT - 1. Dəftərxana ləvazimatlarının satın alınması;
- LOT - 2. Təsərrüfat mallarının satın alınması;
- LOT - 3. Ofis və kabinet mebellərinin satın alınması;
- LOT - 4. Avadanlıqların satın alınması;
- LOT - 5. Tikinti materiallarının satın alınması;
- LOT - 6. Kartriclərin satın alınması;
- LOT - 7. Geyim formasının satın alınması.

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq öz yazılı tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış, ikiqat bağlanmış zərfdə təqdim etsinlər. Malların təchiz olunma müddəti - il ərzində.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilecekdir: *səmərəli tender təklifi, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, iddiaçının maliyyə vəziyyəti.*

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdır.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər hər LOT üzrə 500 AZN məbləğində iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Nigar Rəfibəyli küçəsi-7 ünvanından (Əlaqələndirici şəxs: Mikayilov İmran Mirzəəğa oğlu, telefon: 492-93-79) ala bilərlər.

Təşkilat: Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğu
VÖEN: 1700354471
H/h: AZ11CTRE0000000000003118570
VÖEN: 1700986181
Bank: Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kodu: 210005; VÖEN: 1401555071
M/h: AZ41NABZ01360100000000003944
S.W.I.F.T: CTREAZ22
Büdcə təsnifatının kodu: 142340
Büdcə səviyyəsinin kodu: 7

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 2 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair öhdəliklərin yerinə yetirilməsi, vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq orqandan arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son üç ildəki müvafiq işlər üzrə fəaliyyəti haqqında müəssisə tərəfindən təsdiq olunmuş arayış;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə məhsul və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank zəmanəti istisna olmaqla) **01 mart 2019-cu il saat 17:00-a qədər** Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna (ünvan: Bakı şəhəri, Nigar Rəfibəyli küçəsi-7) təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri **12 mart 2019-cu il tarixdə saat 11:00-da** yuxarıda göstərilən ünvanda açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin Ağcabədi şəhər inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliyi 2019-cu ildə Ağcabədi şəhəri ərazisində yolların təmirinin və abadlıq işlərinin satın alınması ilə əlaqədar tender elan edir

Tender 2 LOT üzrə keçirilir.

LOT-1 Ağcabədi şəhəri ərazisində yolların təmirinin satın alınması.

LOT-2 Ağcabədi şəhəri ərazisində abadlıq işlərinin satın alınması. Tender iştirakçılara təklif edilir ki, "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış ikiqat bağlamada yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Tender təkliflərinin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilecekdir: aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi, maliyyə vəziyyəti (qiymətləndirmə bal sistemi ilə həyata keçiriləcəkdir).

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün satınalma prosedurunun iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdır.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər göstərilən hər LOT üçün 120 manat məbləğində iştirak haqqını Ağcabədi şəhər inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliyinin hesabına köçürdükdən sonra əsas şərtlər toplusunu ala bilərlər.

Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin Ağcabədi şəhər inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliyi.

VÖEN: 3400109921
H/h: AZ86CTRE0000000000002515432 Fond 7y
Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kodu: 210005
VÖEN: 1401555071
M/h: AZ41NABZ01360100000000003944
SWIFT BIK: CTREAZ22
H/h: AZ41NABZ01360100000000003944

Tender proseduru ilə maraqlananlar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət edə bilərlər. A.Həsənov, tel.: 27-5-02-24

Tender komissiyası

"Bakı Metropoliteni" QSC haça tipli mühafizə çəpərinin satın alınması üzrə açıq tender elan edir

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, M.Rəfil küçəsi 16-dan (Əlaqələndirici şəxs: İlqar Qasimov; telefon: 490-00-91) ala bilərlər.

LOT-1. Haça tipli mühafizə çəpərinin satın alınması.

İştirak haqqı - 100 manat

Hesabın adı: BAKI METROPOLITENI QSC

Hesab nömrəsi (IBAN) :

AZ98AZRT38050019440010268002 AZN

VÖEN: 1402871431

Bankın adı: AZƏR TÜRK BANK ASC (Mərkəz Filialı)

Kod: 501361

VÖEN: 9900006111

Müxbir hesabı: AZ02NABZ01350100000000022944

SWIFT BIK: AZRTAZ22

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı gündən ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

- tender təklifi qiymətinin 1 faizi həcmində (təklifin təminatı) bank zəmanəti (zərflərin açıldığı gündən ən azı 60 bank günü müddətində qüvvədə olmalıdır);

- iddiaçının son bir il ərzindəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;

- iddiaçının son bir il ərzindəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;

- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanı tərəfindən arayış;

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) **22 fevral 2019-cu il saat 18:00-a qədər**, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə **04 mart 2019-cu il saat 17:00-a qədər** Bakı şəhəri, M.Rəfil küçəsi, 16 ünvanına, "İcra nəzarət, karguzarlıq və təsərrüfat işləri" şöbəsinə təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri **05 mart 2019-cu il saat 15:30-da** yuxarıda göstərilən ünvanda açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq aşağıdakı LOT-lar üzrə açıq tender elan edir

LOT 1: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Mərkəzi ofisinin və regional ərazi idarələrinin inzibati binalarında quraşdırılmış yanğınsöndürmə qurğularına, sistem və avadanlıqlarına texniki xidmət və ödəməli məhlul alınaraq vurulması işlərinin satın alınması;

LOT 2: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Mərkəzi ofisinin və regional ərazi idarələrinin inzibati binalarında istismar olunan istismar-şoyutma-havalandırma, su-kanal sistem və avadanlıqlarına texniki xidmət və müvafiq sahəyə uyğun zəruri avadanlıq, iş və mal-materialların satın alınması;

LOT 3: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Mərkəzi ofisinin və regional ərazi idarələrinin inzibati binalarında quraşdırılmış elektrik avadanlıqlarına texniki, habelə kabellərin izolyasiya müqavimətinin ölçülməsi və ildırım ötürücülərin yoxlanılması xidmətlərinin və elektrik mallarının və məişət avadanlıqlarının satın alınması;

LOT 4: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi 90 ünvanında yerləşən əsas inzibati binasında 550 kVA-ıq generator qurğusunun təchizatı və quraşdırılması işlərinin satın alınması;

LOT 5: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına məxsus maliyyə vasitələrinə texniki xidmətin satın alınması.

Tender proseduru **28 mart 2019-cu il tarixdə saat 15:00-da** Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının inzibati binasında (Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi, 90) keçiriləcəkdir.

Tenderdə iştirak etmək üçün iddiaçı aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak üçün ərizə (iştirak ediləcək satınalma predmeti dəqiq göstərilməklə);
- iddiaçının hüquqi statusunu əks etdirən hüquqi sənədlərin (nizamnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarış) notariat qaydasında təsdiq edilmiş surətləri;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsinə imzalaması məqsədilə malik olan şəxsin səlahiyyətli təsdiq edən sənəd;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi haqqında bank arayışı;
- iki nüsxə (əsl və surəti) Azərbaycan dilində tender təklifi (tender təklifi 10 may 2019-cu il tarixdə qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifinin qiymətinin 1 (bir) faizi məbləğində bank təminatı (tenderin əsas şərtlər toplusuna əlavə edilən bank qərantıyası formasında);
- iddiaçının son 1 (bir) ildəki maliyyə vəziyyəti barədə bank arayışı;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması barədə dövlət orqanından arayış;
- tenderin əsas şərtlər toplusunda iddiaçının ixtisas uyğunluğuna dair tələb olunan digər məlumat.

İddiaçı tender təklifini və tender təklifinin bank təminatını **27 mart 2019-cu il saat 18:00-a qədər** möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə ikiqat zərfdə,

digər tələb olunan sənədləri isə ən gec **11 mart 2019-cu il saat 18:00-a qədər** möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə bağlı zərfdə Mərkəzi Bankın Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi, 90 ünvanında yerləşən inzibati binasına təqdim etməlidirlər. Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər və sənədlər açılmadan geri qaytarılacaq və iddiaçı tenderə buraxılmayacaqdır.

İddiaçılar tenderdə iştirak haqqı kimi Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının aşağıdakı hesabına hər bir iştirak etdiyi LOT üzrə 80 (səksən) manat məbləğində vəsait köçürməlidirlər:

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Kod 501004, VÖEN 9900071001

Hesab: AZ25NABZ01701190000000001944

Müxbir hesab: AZ74NABZ01451700000000001944

SWIFT BIK: NABZAZ22

Mərkəzi Bankın Ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departamenti.

Satınalmaya başlanma vaxtı:

LOT 1: Texniki xidmət 01.10.2019-cu il tarixdən, digər iş və mal-materialların satın alınması tenderin əsas şərtlər toplusuna uyğun olaraq;

LOT 2: Texniki xidmət 17.04.2019-cu il tarixdən, digər iş və mal-materialların satın alınması tenderin əsas şərtlər toplusuna uyğun olaraq;

LOT 3: Texniki xidmət 01.07.2019-cu il tarixdən, digər iş və mal-materialların satın alınması tenderin əsas şərtlər toplusuna uyğun olaraq;

LOT 4: Satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən;

LOT 5: 02.05.2019-cu il tarixdən.

Malların təchizatı və işlərin görülməsi müddəti:

LOT 1, LOT 2 və LOT 3: Texniki xidmət dövrü olaraq 1 il müddətində, digər iş və mal-materialların satın alınması tenderin əsas şərtlər toplusuna uyğun olaraq;

LOT 4: Satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən 50 (əlli) təqvim günü müddətində;

LOT 5: Dövrü olaraq 1 il müddətində.

Qiymətləndirmə meyarları:

LOT 1, LOT 2, LOT 3 və LOT 5: qiymət və texniki amillər (iş təcrübəsi, əməkdaşların peşəkarlığı və maddi-texniki baza);

LOT 4: Qiymət amili və zəmanət şərtləri.

Tenderdə iştirak etmək istəyən iddiaçı şirkətlər iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank arayışını təqdim edərək Mərkəzi Bankın Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi, 90 ünvanında yerləşən inzibati binasından Azərbaycan dilində tərtib edilmiş tenderin əsas şərtlər toplusunu əldə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxslər:

Elvin Şirdanov (Hüquq departamenti), telefon: 493-11-22 (dax. tel.: 428)

Ceyhan Səməndov (İnzibati departament), telefon: 493-11-22 (dax. tel.: 599).

Tender komissiyası

Norveçdə üzən tunel layihəsi həyata keçiriləcək

Geniş əraziyə yayılmış buzlaqları, körfəz və dağları olan Skandinaviya ölkəsi Norveçin qərb sahillərində 5,3 milyon insan yaşayır. Burada nəhayətə sız təbəqəsi ilə örtülmüş körfəzləri 1,100 kilometr məsafədə bəreyə yüklənmiş avtomobillə qət edərək çünəndə Kristiansand və Trondheim şəhərlərinə çatmaq üçün 21 saat vaxt tələb olunur. Bu problemi həl etmək məqsədilə Norveç hökumətinin sifarişləri ilə 40 milyard dollarlıq üzən tunel layihəsi hazırlanıb.

AZƏRTAC CNN-ə istinadla xəbər verir ki, hazırda layihənin tərkib hissə olunan dünyada ən böyük sualtı restoranın tikintisi başa çatmaq üzrədir. Sonrakı mərhələdə körpülər və dənizin 30 metr dərinliyində 27 kilometr uzunluğunda üzən tunel tikiləcək. Norveç bu tikintinin tamamlanması ilə bənzər layihələri həyata keçirən Çin, Cənubi Koreya və İtaliyanı geridə qoyacaq.

Norveçin İctimai Yollar Administrasiyasının (NPRA) məlumatında bildirilib ki, hökumətin dəstəklədiyi bu layihə üzrə tikinti işləri 2050-ci ildə başa çatdırılacaq. NPRA-nın layihə üzrə meneceri Kyersti Dunham qeyd edib ki, ölkənin yükdaşıma imkanlarının 50 faizi Kristiansand və Trondheim şəhərləri arasındakı yolcu payına düşür. Onun sözlərinə görə, yüksək Avropa standartlarına cavab verməyən bu mərsut boyu insanlar avtomobillərdən və bələrdən istifadə etməyə məcbur olurlar ki, bu da səyahəti həm əziyyətli, həm də uzunmüddətli edir. Hökumət rəsmisi əlavə edib ki, üzən tunel layihəsi kommersiya baxımından sərfəli olacaq və insanların rahatlığına xidmət edəcək.

CNN-in məqaləsində xatırladıqları ki, üzən tunel ideyasının tarixi qədimdir. Hələ 1882-ci ildə britaniyalı arxitektora Edvard Rid İngiliss körfəzi ilə bu cür tunelin tikilməsi təklifini irəli sürüb. Tunelin "üzən" adlanmasına baxmayaraq, onun gövdəsi dənizin altında möhkəm kabellərlə bərkidiləcək. Dənizin 30 metr dərinliyində dalğa və axınların zəif olduğunu nəzərə alan konstruktör tunelin etibarlı olacağına zəmanət veriblər.

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı:
www.azerbaijan-news.az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı və komitənin kollektivi DQDK-nın Ağcabədi bölgəsi üzrə şöbə müdiri Əlizadə Nəcəfova bacası

MAYA SEYİDOVANIN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Bakı Nobel İrsi Fondunun sədri, BMT-nin global enerji üzrə aparıcı eksperti, siyasi elmlər doktoru, professor

TOĞRUL BAĞIROVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Ombudsman Elmira Süleymanova görkəmli alim, Bakı Nobel İrsi Fondunun sədri, BMT-nin global enerji üzrə aparıcı eksperti, siyasi elmlər doktoru, professor

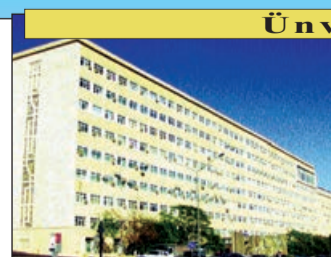
TOĞRUL ADİL OĞLU BAĞIROVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti
539-49-20

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətləp prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az_reklam@azeronline.com
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsuliyyətli - 539-43-23,
Məsuliyyətli müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,
Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb səhifələndirilib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
sütyunlarla barabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafehinə yönəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8349
Sifariş 316
Qiyməti 40 qəpik